

Liahona

A photograph of a man in a white button-down shirt and blue jeans carrying a young girl on his shoulders. The girl is wearing a brown t-shirt and pink pants, with her arms outstretched. They are in a park-like setting with green trees and sunlight filtering through the leaves.

**10 Ka mga Paagi sa
Pagsunod sa Plano
sa Ginoo alang sa
Inyong Kinabuhi,
p. 14**

**Panaghiusa sa mga Korum sa
Seventy—Panag-ingnan nga
Angayng Sundon, p. 38**

**Nganong Importante ang Inyong
mga Pagpili? p. 62**

**Si Paul ug ang Akong Desisyon sa
Pagpakig-date, p. 65**

*“Bulahan ang tawo nga
nagasalig ni Jehova,
ug kansang pagsalig
mao si Jehova.*

*“Kay siya mahimong
sama sa kahoy nga
natanum sa daplin
sa katubigan, ug
magakatag sa iyang
mga gamut sa daplin
sa suba, ug . . .
magmalunhawon
ang iyang dahon.”*

Jeremias 17:7–8

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapangulohan: Moserbisyo sa Ginoo Inubanan sa Gugma**
Ni Presidente Thomas S. Monson
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching: Ang Balaan nga Misyon ni Jesukristo: Maayong Magbalantay**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 14 Pagpakabuhi nga may Kalinaw, Kalipay, ug Katuyoan**
Ni Elder Richard G. Scott
Kining 10 ka kapilian makatabang ninyo sa pag-establisar og usa ka sumbanan alang sa kalam-pusan ug kalipay sa kinabuhi.
- 22 Pakigsaad sama kang Abraham**
Ang tanang miyembro sa Simbahan adunay bahin sa pakigsaad sama kang Abraham. Kini nga tsart mopakita kaninyo sa kasaysayan niini.

- 26 Mga Pioneer sa Matag Yuta: "Nianang Lapad nga Imperyo"—Ang Pagtubo sa Simbahan diha sa Russia**
Ni James A. Miller
Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagsalig sa modernong mga panagna sa pag-establisar sa Simbahan sa Russia.

- 32 Pag-amuma sa Atong Bag-ong mga Kinabuhi**
Ni Eve Hart
Ang mga kinabig sa tibuok kalibutan mipakigbahin kon sa unsang paagi sila nagtanom og liso sa hugot nga pagtuo ug nagbalambo og lig-ong mga gamot sa ebanghelyo.

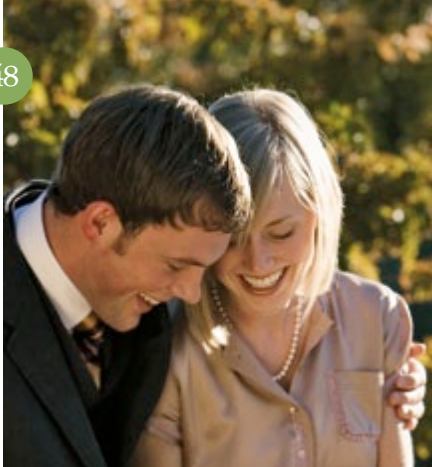
- 38 Pagpalambo og Espirituhang Gahum diha sa mga Korum sa Priesthood**
Ni Elder Ronald A. Rasband
Ang panaghiusa ug gugma taliwala sa mga Korum sa Seventy mahimong panig-ingnan sa tanang mga korum sa priesthood.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Notebook sa Komperensya sa Oktubre 2013**
- 10 Ang mga Propeta sa Daang Tugon: Noe**
- 11 Pagtudlo sa Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan: Serbisyo**
- 12 Atong mga Panimalay, Atong mga Pamilya: Pagpangandam nga Mahimong Mahangturong Pamilya**
Ni Marco Castro Castro
- 44 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 80 Hangtud Kita Magkita Pag-usab: Mga Timailhan**
Ni Jerry Peak

NAA SA HAPIN
Atubangan: Paghulagway sa litrato pinaagi ni Leslie Nilsson. Sulod sa atubangang hapin: Gilitratohan sa © Yann Arthus-Bertrand/Altitude.

48

48 Mamulong, Maminaw, ug Maghigugma
 Ni Mark Ogletree
Ang balanse niining tulo ka matang sa pag-istoryahanay makapahimo og himsog nga relasyon.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Kini importante kaayo.

62

Hunahunaa unsay inyong gusto sa kinabuhi...

52 Mga Panalangin sa Templo
 Ni Elder Robert D. Hales
Ang atong pagpangandam sa pagsulod sa templo mao ang usa sa labing mahinungdanon nga kasinatian sa kinabuhi.

56 Mga Pangutana ug mga Tubag
Ang templo layo kaayo nga dili ko makatambong kanunay. Sa unsa nga paagi nga ang templo mahimong mas dakong bahin sa akong kinabuhi karon?

58 Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan: Matinud-anon, Mahigugmaong Pagserbisyo
 Ni Carol F. McConkie

60 Pagpakigbahin sa Home-Return Kits
 Ni Olivet Gasang
Usa ka grabe nga bagyo milaglag sa liboan ka mga balay. Karon mao ang akong kahigayunan sa pagserbisyo.

61 Unsaon sa Pagsulat sa Inyong Basahon sa Kinabuhi
 Ni Elder L. Tom Perry
Unsaon sa pagpuno sa inyong kinabuhi og "Nalipay ko nga akong nahimo" nga mga kalihokan.

62 Ngano nga ang Paghimo og mga Pagpili Importante
 Ni Mindy Raye Friedman

65 Sa Pagpakig-date o Dili Pagpakig-date
 Ni Savannah M. Smithson
Si Paul mihangyo nako sa pagpakig-date, ug siya buotan nga higala. Nganong dili ko moadto?

76

66 Ang Pag-ani
 Ni Elder Koichi Aoyagi
Ang pag-ani sa bugas katunga pa nahuman. Niini nga gipaspason, dili ko makasimba.

67 Ang Langitnong Amahan Nahigugma Kaninyo
 Ni Presidente Thomas S. Monson

68 Labing Maayong Pamilya sa Kahangturan
 Ni Olivia Corey
Gibaliwala sa ubang mga babaye si Olivia. Wala siya maghunahuna nga ang usa ka baldi sa pintal makatabang.

70 Linain nga Saksi: Nganong importante kaayo nga moalagad sa uban?
 Ni Elder M. Russell Ballard

71 Atong Pahina

72 Mga Higala sa tibuok Kalibutan: Ako si Arina gikan sa Russia
 Ni Amie Jane Leavitt

74 Pagdala sa Primary ngadto sa Panimalay: Ang Langitnong Amahan Adunay Plano alang sa Iyang mga Anak

76 Para sa Gagmayng mga Bata

81 Litrato sa Propeta: Spencer W. Kimball

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapanguloan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles: Boyd K. Packard, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Craig A. Cardon

Mga Adviser: Jose L. Alonso, Mervyn B. Arnold, Shayne M. Bowen, Stanley G. Ellis, Christoffel Golden

Tigdumalang Direktor: David T. Warner

Direktor sa Operasyon: Vincent A. Vaughn

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Luyo-Luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Susan Barrett, Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Mindy Raye Friedman, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jennifer Grace Jones, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Thomas Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Kevin C. Banks, Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Stephen R. Christiansen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quetzon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana

online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Ang *Liahona* (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabot nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2014 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

February 2014 Vol. 17 No. 2. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 707.4.12.5).

NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga magamit alang sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka mga ideya.

PAGHULAGWAY SA LITRATO PINAAGI NI CRAIG DIMOND

"Noe," pahina 10: Ikonsiderar sa pag-saysay sa istorya ni Noe gamit ang mga shadow puppet. Sa ngitngit nga kwarto, pahayagi (gamit ang sama sa usa ka flashlight) ang bong-bong. Kamo ug ang inyong pamilya makagamit sa inyong mga bukton ug kamot sa pagporma og mga anino diha sa bong-bong nga maghisgot kabahin sa arka, mga hayop, ulan, salapati ug bangaw. Ikonsiderar ang pagtapos sa kalihokan pinaagi sa paghisgot sa mga paagi nga kita makasunod sa atong buhing mga propeta karon ug sa pagkanta sa "Sunda ang Propeta" (*Songbook sa mga Bata*, 58–59) o laing kanta kabahin sa mga propeta.

"Labing Maayong Pamilya sa Kahangturan," pahina 68: Ikonsiderar ang paghimo og kalihokan nga makapaligon sa panaghigalaay sa mga sakop sa pamilya. Tingali mamintal mo, sama sa gibuhat ni Olivia ug Jane, o maghimo og laing proyekto. Pagkahuman, mahimo ninyong hisgutan unsaon sa pagdumala sa pagpamugos sa kaedad ug sa pagpamalandong sa mga panalangin sa paglig-on sa panaghigalaay sa inyong pamilya. Kamo makahisgot sa mga tawo gikan sa mga kasulatan nga nalig-on pinaagi sa ilang panaghigalaay sa mga sakop sa pamilya: sama pananglit nila ni Maria ug Elisabet, Nephi ug Sam, ug Joseph ug Hyrum Smith.

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang mga pinulongan sa languages.lds.org.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Mga numero sa pahina nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Buhat diha sa Templo, 14,
26, 32, 52, 56

Bunyag, 71

Calling, mga, 14, 32

Espiritu Santo, 45, 80

Gugma, 4, 46, 48, 67

Hingpit nga kalipay, 14

Hugot nga Pagtuo, 14, 47

Igpapahulay, 66

Jesukristo, 7, 14, 47

Kabubut-on, 61, 62

Kahayag, 45

Kalinaw, 14

Kaminyoon, 12, 48, 52

Kasugaoan, mga, 62, 66

Kimball, Spencer W., 81

Korum, mga, 38, 44

Misyonaryo nga buhat,

26, 32, 66, 71

Noe, 10

Pagkakabig, 32, 46

Pagpakig-date, 65

Pagpamatuod, 32

Pagsulay, mga, 32

Pakigsaad, 22

Pamilya, 12, 32, 68

Pasalamat, 60

Pioneer, mga, 26

Plano sa kaluwasan, 22,

61, 62, 74

Priesthood, 22, 38

Russia, 26, 72

Serbisyo, 4, 11, 14, 32, 38,

44, 58, 60, 70

Sumbanan, mga, 14, 65

Tumong, mga, 62

Ni Presidente
Thomas S. Monson

MOSERBISYO SA GINOO INUBANAN SA Gugma

Ang Ginoong Jesukristo mitudlo, “Bisan kinsa nga buot magpatunhay sa iyang kinabuhi kawagtangan hinoon siya niini: ug bisan kinsa nga magawagtang sa iyang kinabuhi tungod kanako, magapatunhay niini” (Lucas 9:24).

“Ako nagtuo,” miingon si Presidente Thomas S. Monson, “nga ang Manluluwas nagsulti kanato nga gawas kon kalimtan nato ang atong kaugalingon diha sa pagserbisyo sa uban, adunay gamay ra nga katuyoan sa atong kaugalingong kinabuhi. Kadtung kinsa nagpakabuhi lamang alang sa ilang kaugalingon sa katapusan maminusan ang ilang pagkatawo ug sa mapasumbingayon nga paagi mawagtangan sa ilang kinabuhi, samtang kadtong nahikalimot sa ilang kinabuhi diha sa pagserbisyo sa uban motubo ug molambo—ug sa ingon moluwas sa ilang kinabuhi.”¹

Sa mosunod nga mga kinutlo gikan sa pangalagad ni Presidente Monson, siya nagpahinumdom sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga sila mga kamot sa Ginoo ug ang mga panalangin sa kahangturan nagpaabut niadtong matinud-anong moserbisyo sa uban.

Pagserbisyo diha sa Templo

“Dakong serbisyo ang mahatag kon kita mobuhat sa mga gitugyan nga mga ordinansa niadtong kinsa miagi lapas sa tabil. Sa kasagaran kita wala makaila niadtong kinsa atong gihimoan sa buluhaton. Kita wala magpaabut nga pasalamatan, ni kita adunay kasigurohan nga ilang dawaton ang atong gitanyag ngadto kanila. Bisan pa niana, kita nagserbisyo, ug tungod niana nga paagi kita nakaangkon nianang diin moabut nga walay laing paningkamot: nga sa tinuod mahimong mga manluluwas sa Bukid sa Zion. Sama

sa atong Manluluwas nga mihatag sa Iyang kinabuhi isip puli nga sakripisyo alang kanato, sa ingon kita, bisan sa gagmay nga paagi, mobuhat og sama kon kita mohimo og puli nga buluhaton sa templo alang niadtong kinsa walay pamaagi sa pagpadayon sa unahan gawas kon adunay usa ka butang nga gibuhat alang kanila pinaagi kanato nga ania dinhi sa yuta.”²

Kita ang mga Kamot sa Ginoo

“Akong mga kaigsoonan, gilibutan kita niadtong nanginahanglan sa atong pagtagad, atong pagdasig, atong suporta, atong paghupay ug atong kamabination—mga sakop man sila sa pamilya, mga higala, mga kaila, o mga estranghero. Kita ang mga kamot sa Ginoo dinhi sa yuta, uban sa mando nga moserbisyo ug motabang sa Iyang mga anak. Nagdepende Siya sa matag usa kanato. . . .

“Kana nga serbisyo diin kitang tanan gitawag mao ang serbisyo ni Ginoong Jesukristo.”³

Nagsunod sa Serbisyo sa Manluluwas

“Sa Bag-ong Kalibutan, ang nabanhaw nga Manluluwas mideklarar, ‘Kamo nasayud sa mga butang nga kamo kinahanglan gayud nga mobuhat diha sa akong simbahan; kay ang mga buhat nga kamo nakakita nga Ako mihimo kana kamo mobuhat usab’ [3 Nephi 27:21].

“Kita nagpanalangin sa uban samtang kita nagsunod sa serbisyo ni ‘Jesus nga taga-Nazaret . . . nga nagpangadto ngadto sa paghimog mga kaayohan’ [Mga Buhat 10:38]. Ang Dios mopanalangin kanato nga makakaplag og hingpit nga kalipay sa pagserbisyo sa atong Amahan sa Langit

samtang kita nagserbisyo sa Iyang mga anak dinhi sa yuta.”⁴

Ang Panginahanglan sa Pagserbisyo

“Kinahanglan kitang hatagan og higayon nga moserbisyo. Sa mga miyembro nga dili na aktibo o nagpanagana nga mahimong aktibo, kita mainampoong makapangita og paagi sa pagtabang nila. Ang paghangyo nila sa pagserbisyo basin maoy makapadadig nila nga kinahanglan silang mag-aktibo. Apan ang mga lider nga makatabang unta nila usahay magduhaduha sa pagbuhat niini. Atong hinumduman nga mahimo nga mausab ang mga tawo. Mahimo nilang talikdan ang ngil-ad nga mga kinaiya. Makahinulsol sila sa mga kalapasan. Makahupot sila nga takus sa priesthood. Ug makaserbisyo nga makugihon sa Ginoo.”⁵

Gihimo Ba Nato ang Tanan?

“Ang kalibutan nagkinahanglan sa atong tabang. Gihimo ba nato ang tanan? Gihinumduman ba nato ang mga pulong ni Presidente John

Taylor: ‘Kon kamo dili mopalambo sa inyong balaang mga tawag, ang Dios mohimo kaninyong responsable alang niadtong kinsa mahimong inyo untang maluwas kon kamo naghimo pa sa inyong katungdanan?’ [*Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: John Taylor* (2001), 201]. Adunay mga tiil nga pabarugon, mga kamot nga tabangunon, hunahuna nga awhagon, kasingkasing nga dasigon, ug mga kalag nga luwason. Ang mga panalangin sa kahangturan naghulat kaninyo. Inyo ang pribilehiyo

nga dili lang tigtan-aw apan partisipante sa pagserbisyo. . . .”⁶ ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. “Unsa may Akong Nabuhat alang sa Usa ka Tawo Karon?” *Liahona*, Nob. 2009, 85.
2. “Hangtud Magkita Kita Pag-usab,” *Liahona*, Mayo 2009, 113–14.
3. “Unsa may Akong Nabuhat alang sa Usa ka Tawo Karon?” 86, 87.
4. “Ang Panawagan sa Manluluwas sa Pagserbisyo,” *Liahona*, Ago. 2012, 5.
5. “Tan-awa ang Uban kon Unsa Sila sa Umaabut,” *Liahona*, Nob. 2012, 68.
6. “Andam ug Takus nga Moserbisyo,” *Liahona*, Mayo 2012, 69.
7. *Pagtudlo, Walay Labaw ka Mahimungdanon nga Tawag: Usa ka Giya nga Kapanguhaan alang sa Pagtudlo sa Ebanghelyo* (1999), 12.

PAGTUDLO NIINI NGA MENSAHE

“Kon [kamo] adunay gugma nga sama kang Kristo, mahimo [kamo] nga mas andam sa pagtudlo sa ebanghelyo. Mahimo [kamo] nga madasig sa pagtabang sa uban nga makaila sa Manluluwas ug mosunod Kaniya.”⁷ Ikon-siderar sa pag-ampo nga madugangan ang gugmang putli niadtong inyong gibisitahan. Samtang nagpalambo kamo og sama kang Kristo nga gugma alang kanila, kamo mas makaserbisyo sa makahuluganong paagi sa Ginoo ug niadtong inyong gitudloan.

Pagserbisyo atol sa Ting-init

Ni Elizabeth Blight

Sa usa ka ting-init migahin ko og panahon sa laing nasud aron tabangan ang mga bata nga adunay espesyal nga panginahanglan. Sa unang higayon nga akong nahimamat ang mga bata, nakulbaan ko pag-ayo. Dili ko makasulti sa ilang pinulongan, apan misalig ko nga ang Espiritu mogiya nako sa akong pakig-inter-aksyon kanila. Sa dihang naila-ila nako ang kada bata, nakaamgo ko nga ang pinulongan dili babag sa paghigugma. Ako midula, mikatawa, ug mihimo og mga craft uban sa mga bata ug mibati gyud og hingpit nga paghigugma alang kanila. Akong nabati ang tipik sa gugma sa Langitnong Amahan alang sa Iyang mga anak, ug ang hingpit nga kalipay nga mipuno sa akong kasingkasing lisud ihulagway.

Kada higayon nga moserbisyo ko sa uban, wala lang nako mabati ang gugma alang niadtong akong giserbisuhan apan ang gugma usab alang sa Langitnong Amahan. Nasayran gyud nako nga “kon kamo anaa sa pag-alagad sa inyong mga isigkatawo kamo anaa lamang sa pag-alagad sa inyong Dios” (Mosiah 2:17). Ang katuyoan sa akong pagserbisyo, dagko man nga mga proyekto sa pagserbisyo o ginagmay nga mga buhat sa pagkamabination, mao ang paghimaya sa Dios (tan-awa sa Mateo 5:16). Nanghinaut ko nga samtang nagserbisyo ko sa uban, ang mga tawo makaila sa akong gugma alang sa Langitnong Amahan ug sa Kahayag ni Kristo nga nagdilaab ngari kanako.

Ang tagsulat nagpuyo sa Virginia, USA.

Mga Sumpay sa Gugma

Patabang sa usa ka hamtong sa paggunting og 28 ka nipis nga papel, ang kada usa mga 1 ka pulgada (2.5 cm) ang gilapdon ug mga 8 pulgada (20 cm) ang gitaa-on. Kada adlaw karong bulana, pagserbisyo aron maipakita ang inyong gugma para sa usa ka tawo. Kamo mahimong motabang sa inyong mga ginikanan sa paglimpyo sa balay o sa paghimo og mubo nga mabinationong sulat ngadto sa usa ka silingan.

Isulat kon sa unsang paagi kamo nagserbisyo matag adlaw diha sa inyong ginunting nga mga papel, ug dayon ipapilit ang isigka tumoy sa ginunting nga mga papel aron maporma og lingin. Inyong masumpay ang isigka-lingin pinaagi sa pagpasulod sa pikas tumoy sa ginunting nga papel ngadto sa tunga-tunga sa naporma na nga lingin sa miaging adlaw sa dili pa ipapilit ang isigkatumoy sa bag-ong ginunting nga papel. Tan-awa ang pagtaas sa inyong mga sumpay sa gugma! Mahimo ninyo kining padayunon bisan natapos na ang Pebrero.

Tun-i sa mainampuong paagi kini nga materyal ug tinguhaa nga masayran kon unsa ang ipakigbahin. Sa unsang paagi ang pagsabut sa kinabuhi ug misyon sa Manluluwas makadugang sa inyong pagtuo diha Kaniya ug makapanalangin niadtong inyong giamuma pinaagi sa visiting teaching? Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa reliefsociety.lds.org.

Ang Balaan nga Misyon ni Jesukristo: Maayong Magbalantay

Kini kabahin sa sunod-sunod nga Mensahe sa Visiting Teaching nga naghulagway sa mga aspeto sa misyon sa Manluluwas.

Si Jesukristo, ang Maayong Magbalantay, mitudlo:

“Kinsa bang tawhana kaninyo, nga may usa ka gatus ka mga karnero, nga kon kawad-an siyag usa ka buok niini, dili mobiya sa kasiyaman ug siyam diha sa kaawaawan ug moadto sa pagpangita niadtong usa nga nawala, hangtud nga hikaplagn niya kini? . . .

“Sultihan ko kamo, nga . . . labi pang kalipay unya didto sa langit tungod sa usa ka makasasala nga magahinulsol” (Lucas 15:4, 7).

Samtang kita makasabut nga si Jesukristo mao ang Maayong Magbalantay, madugangan ang atong tinguha sa pagsunod sa Iyang ehemplo ug sa pagserbisyo niadtong nanginahanglan. Si Jesus miingon: “Ako mao ang maayong magbalantay sa mga karnero, ako nakaila sa mga ako, ug ang mga ako nakaila kanako. . . . Ug igahalad ko ang akong kinabuhi sa pagpakamatay alang sa mga karnero” (Juan 10:14–15). Tungod sa Pag-ula

ni Kristo, walay usa kanato nga mawala nga dili makatultol sa pagpauli (tan-awa sa Lucas 15).

Si Presidente Thomas S. Monson miingon, “Responsibilidad nato ang pag-amuma sa panon . . . Hinaut ang matag usa kanato moalagad.”¹

Gikan sa mga Kasulatan

Salmo 23; Isaias 40:11; Mosiah 26:21

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Langitnong mga Panimalay, Mahangturon nga mga Pamilya,” *Liahona*, Hunyo 2006, 70.
2. Elizabeth Ann Whitney, sa *Anak nga mga Babaye sa Akong Ginghamian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 154.
3. Thomas S. Monson, “Unsa may Akong Nabuhat alang sa Usa ka Tawo Karon?” *Liahona*, Nob. 2009, 86.
4. James E. Faust, “Bililhon ang mga Karnero nga Nahisalaag,” *Liahona*, Mayo 2003, 68.

Unsa Ang Akong Mahimo?

1. Sa unsang paagi ang pagkahibalo nga ang Manluluwas mao ang Maayong Magbalantay makahatag og kalinaw sa atong kinabuhi?

2. Unsaon nako sa pagsuporta sa mga ginikanan kansang mga anak nahisalaag sa pagsunod sa ebanghelyo?

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Gikan sa Atong Kasaysayan

Si Elizabeth Ann Whitney, kinsa mitambong sa pinakaunang miting sa Relief Society, mihisgot kabahin sa iyang pagkakabig niadtong 1830: “Sa diha nga akong nadungog ang Ebanghelyo sigon sa gisangyaw sa mga Elder, nahibalo ako nga tingog kini sa Maayong Tigbalantay.”² Si Elizabeth misunod sa tingog sa Maayong Magbalantay ug nabunyagan ug nakumpirmahan.

Kita usab makadungog sa tingog sa Maayong Magbalantay ug mopakigbahin sa Iyang mga pagtulun-an ngadto sa uban. Si Presidente Monson miingon, “Kita ang mga kamot sa Ginoo dinhi sa yuta, uban sa mando nga moserbisyo ug motabang sa Iyang mga anak.”³

Sama sa usa ka magbalantay nga mangita sa usa ka nahisalaag nga karnero, ang mga ginikanan maninguha sa pagpangita sa anak nga nahisalaag. Si Presidente James E. Faust (1920–2007), Ikaduhang Magtambag sa Unang Kapangulohan, miingon: “Ngadto sa mga ginikanan nga nagbangutan kinsa matarung, makugihon, ug mainampoon sa pagtudlo sa ilang masinupakong mga anak, kami moingon kaninyo, ang Maayong Magbalantay nagtan-aw kanila. Nasayud ang Dios ug nakasabut sa inyong hilabihang kasubo. Adunay paglaum.”⁴

NOTEBOOK SA KOMPERENSYA SA OKTUBRE 2013

“Unsa nga Ako ang Ginoo namulong, Ako namulong: . . . bisan pinaagi sa akong kaugalingon nga tingog o pinaagi sa tingog sa akong mga sulugoon, kini managsama ra” (D&P 1:38).

Samtang kamo magribyu sa kinatibuk-ang komperensya sa Oktubre 2013, inyong magamit kining mga pahina (ug mga Notebook sa Komperensya sa umaabut nga mga isyu) aron sa pagtabang kaninyo sa pagtuon ug paggamit sa bag-o nga mga pagtulun-an sa buhi nga mga propeta ug mga apostoles ug ubang mga lider sa Simbahan.

Propetikanhong mga Pulong sa Mental ug Emosyonal nga mga Hagit

“Unsay kaha ang labing maayo ninyong buhaton kon ang mga hagit sa pangisip o emosyon miabut kaninyo o sa inyong minahal? Labaw sa tanan, ayaw pagkawala og pagtuon sa inyong Amahan sa Langit, kinsa nahigugma kaninyo labaw pa sa inyong panabut. . . . Ayaw gayud, pagduhaduha niana, ug ayaw ipatig-a ang inyong kasingkasing. Tinguhaa sa matinud-anon ang nasulayan na nga mga buhat sa pagpahinungod nga makadala sa Espiritu sa Ginoo

Sa pagbasa, pagtan-aw, o pagpaminaw sa mga pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya, bisitaha ang **conference.lds.org**

sa inyong kinabuhi. Tinguhaa ang pagtambag niadtong naghupot sa mga yawe alang sa inyong espirituhanong kaayohan. Pangayo ug ibahandi ang mga panalangin sa priesthood. Moambit sa sakrament matag semana, ug mohupot gayud sa makahingpit nga mga saad sa Pag-ula ni Jesukristo. Motuo sa mga milagro. Ako nakasaksi og daghan niini nga miabut dihang ang tanang indikasyon nag-ingon nga wala nay paglaum. Ang paglaum *dili gayud* mawala. Kon kadtong mga milagro dili dayon mahitabo o sa hingpit dili gayud mahitabo, hinumdumi ang mismong ehemplo sa kalisud sa Manluluwas: kon ang mapait nga kopa dili mapasa, inom niini ug magmalig-on,

MGA TUBAG ALANG KANINYO

Matag komperensya, ang mga lider sa Simbahan mohatag og dinasig nga mga tubag sa pangutana sa mga miyembro sa Simbahan. Gamita ang inyong Nobyembre 2013 nga isyu o bisitaha ang conference.lds.org sa pagpangita og mga tubag niini nga mga pangutana:

- Ngano ang Dios mihatag og dakong gibug-aton sa balaod sa kaputli? Tan-awa sa Dallin H. Oaks, “Dili Magbaton og Laing mga Dios.”
- Sa unsang paagi kita maduol sa Dios? Tan-awa sa Terence M. Vinson, “Magpaduol sa Dios.”
- Unsaon nato nga makalikay sa paglingla? Tan-awa sa Adrián Ochoa, “Hangad.”

nga magsalig sa malipayong adlaw nga moabut. . . .

“. . . Ako mopamatuod niana nga adlaw nga ang atong mga minahal nga may kakulangan dinhi sa mortalidad mobarug sa atong atubangan nga mahimayaon ug halangdon, sa makapatingala nga hingpit nga lawas ug hunahuna.”

Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha Ka mga Apostoles, “Sama sa Usa ka Sudlanan nga Nabuak,” *Liahona*, Nob. 2013, 40–41, 42.

MGA SUSAMA OG KAHULUGAN: PAGHINULSOL

Pipila sa labing importante nga mga hilisgutan gihisgutan sa sobra sa usa ka mamumulong sa kinatibuk-ang komperensya. Ania ang gihisgutan sa tulo ka mamumulong kabahin sa paghinulsol:

- “Dunay dakong kalainan tali sa kasubo tungod sa sala nga mosangput sa paghinulsol ug kasubo nga mosangput sa kawalay paglaum. Si Apostol Pablo mitudlo nga “ang diosnong kasubo mosangput sa paghinulsol nga magaan ngadto sa kaluwasan . . . apan ang kasubo nga kalibutanon mosangput sa kamatayon [2 Mga Taga-Corinto 7:10; empasis gidugang].”¹—Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan
- “Hinumdumi, ang paghinulsol dili usa ka silot. Kini ang dalan nga puno sa paglaum ngadto sa mas mahimayaong umaabut.”²—Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles
- “Ang maulaong sakripisyo sa Manluluwas nakapaposible sa atong umaabut nga kaluwasan ug kahimayaan pinaagi sa baruganan sa paghinulsol. Kon tinuod ug sinsero kitang maghinulsol, ang Pag-ula makatabang nato nga malimpyo, mausab atong kinaiya, ug malampusong makalahutay sa atong mga hagit.”³—Elder Richard J. Maynes sa Seventy

MUBO NGA MGA SULAT

1. Dieter F. Uchtdorf, “Makahimo Kamo Niini Karon!” *Liahona*, Nob. 2013, 56.
2. Richard G. Scott, “Personal nga Kalig-on pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo,” *Liahona*, Nob. 2013, 84.
3. Richard J. Maynes, “Ang Kalig-on sa Paglahutay,” *Liahona*, Nob. 2013, 79.

Propetikanhon nga Saad

“Dili kita makapugos sa mga anak sa Dios sa pagpili sa dalan sa kalipay. Ang Dios dili makahimo niana tungod sa kabubut-on nga iyang gihatag nato.

“Ang Langitnong Amahan ug ang Iyang Pinalangga nga Anak nahigugma sa tanang anak sa Dios bisan unsa pa ang ilang pilion nga buhaton

o unsa sila mamahimo. Ang Manluluwas mibayad sa bugti sa tanang sala, bisan unsa pa ka dautan. Bisan kon dunay kaangayan, ang oportunidad alang sa kalooy gihatag diin dili kini mohikaw sa kaangayan. . . . Makakuha kita og kadasig gikan sa kasiguroan nga makausa gibati nato ang kalipay

PINASUBAY SA GIDAGHANON*

50 ka tuig sukad si Presidente Thomas S. Monson nahimong usa ka Apostol

15 ka milyon ka mga miyembro sa Simbahan

197 ka nasud diin ang komperensya makita

80,333 ka full-time nga misyonaryo

* Sa Oktubre 2013 nga kinatibuk-ang komperensya

nga manag-uban isip usa ka sakop sa pinalangga nga pamilya sa atong Langitnong Amahan. Uban sa tabang sa Dios mabati nato pag-usab kana nga paglaum ug kalipay.”

Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Ngadto sa Akong mga Apo,” *Liahona*, Nob. 2013, 71, 72.

NOE

“Nagbarug [si Noe] nga may awtoridad sunod ni Adan diha sa Priesthood; gitawag siya sa Dios niini nga katungdanan, ug mao ang amahan tanang buhi sa iyang panahon.”¹

—Propeta Joseph Smith

Ginganlan ko sa akong amahan og Noe, nga nagpasabut og “kapahulayan”, tungod kay siya mituo nga ako makahatag og kahupayan sa akong pamilya. Nagpuyo ko atol sa panahon sa kadautan nga gihugpaan sa kasa-mok, kasilag, ug ubang mga sala.²

Ang Dios, nagpasidaan nako nga ang lunop molaglag sa dautan, mi-sugo nako sa paghimo og arka ug pagpundok og pagkaon ug mga hayop. Uban sa tabang sa akong tulo ka anak ug pinaagi sa inspirasyon sa Dios, akong gihimo ang arka sulod sa 120 ka tuig. Wala gani mag-ulan bisag gamay.³

Gisangyaw usab nako ang paghinulsol, nanghinaut nga pipila ang aminaw ug makalikay sa Lunop. Sukad sa pagkahimaya ni Enoch hangtud sa Lunop, daghang matinud-anong mga tawo nakaadto sa langit nga wala makatilaw og kamatayon, apan ang uban midumili sa paghinulsol.⁴

Sa dihang ang akong pamilya misakay na sa arka, among gisaraduan ang pultahan ug wala kini ablihi hangtud mihunong ang ulan ug miuga ang yuta, hapit usa ka tuig ang milabay.⁵ Sa among pagkanaog, ang Dios mipakigsaad nga dili na Niya lunupan

pag-usab ang yuta. Usa ka bangaw ang makita sa langit isip simbolo sa Iyang saad. Iya kaming gimandaon sa pagpadaghan sa among pamilya ug padayon sa pagsunod sa ebanghelyo, ug nahimo kong ikaduhang amahan sa katawhan.⁶

Mga siglo ang milabay, isip usa ka anghel nga ginganlan og Gabriel,⁷ gipahibalo nako ang pari nga si Zacarias nga siya ang mahimong amahan ni Juan Bautista, ug ako mipakita ngadto kang Maria ug misulti kaniya nga siya manganak sa Manluluwas.⁸

Ang akong kinabuhi nagpakita nga, bisan atol sa lisud nga mga panahon, dili gayud kamo mag-inusara kon kamo mosunod sa Dios. Sa katapusan ang mga lunop sa kinabuhi mawala, ug inyong makita ang kanindot sa ebanghelyo diha sa inyong kinabuhi, sama sa bangaw nga mipakita sa kalangitan. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph Smith* (2007), 122.
2. Tan-awa sa Genesis 6:11; Moises 8:9; Bible Dictionary, “Noah.”
3. Tan-awa sa Genesis 6:14–22; Moises 8:17; *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Spencer W. Kimball* (2006), 175–77.
4. Tan-awa sa Moises 7:21, 27; 8:15–24.
5. Tan-awa sa Genesis 7:11; 8:13–14.
6. Tan-awa sa Genesis 9:1–17.
7. Tan-awa sa Guide to the Scriptures, “Gabriel,” scriptures.lds.org.
8. Tan-awa sa Lucas 1:11–20, 26–33.
9. Tan-awa sa Genesis 5:3–28.
10. Tan-awa sa Genesis 9:29.
11. Tan-awa sa Daniel 8:15–19; 9:21–23.

KAHON SA KAMATUORAN: NOE

Mga Ngalan: Noe, Gabriel

Petsa sa pagkatawo: mga 1,056 ka tuig human ni Adan⁹

Edad sa pagkamatay: 950 anyos¹⁰

Genealogy: anak nga lalaki ni Lamech, apo ni Mathusalem, ikasiyam nga henerasyon human ni Adan

Mga tahas sa Mortal nga Kinabuhi:

magsangyaw sa pagkamatarung sa wala pay Lunop; manluluwas sa pamilya ug mga hayop gikan sa Lunop; ikaduha nga amahan sa kaliwatan sa tawo

Mga tahas Human sa Kinabuhi sa

Kalibutan: isip Gabriel, siya mipakita ngadto ni Daniel aron sa pagtudlo kaniya kabahin sa Ikaduhang Paganhi;¹¹ ngadto ni Zacarias, ang amahan ni Juan Bautista; ug ngadto ni Maria, ang inahan ni Jesus

SERBISYO

Sa mga pahina 58–59 niini nga isyu si Carol F. McConkie, unang magtatambag sa kinatibuk-ang kapanguloan sa Young Women, nagpasabot nga ang serbisyo mao ang ebanghelyo ni Jesukristo nga makita sa lihok: “Kon kita moserbisyo sa uban, kita moapil sa buhat sa kaluwasan. Sama sa gitudlo ni Haring Benjamin, ‘Kon kamo anaa sa pagserbisyo sa inyong mga isigkatawo kamo anaa lamang sa pagserbisyo sa inyong Dios’ (Mosiah 2:17).” Ang mga sugyot sa ubos makatabang ninyo sa pagtudlo sa mga batan-on ug mga bata kabahin sa serbisyo ug ang tahas niini diha sa ebanghelyo ni Jesukristo.

Mga Sugyot sa Pagtudlo sa mga Batan-on

- Ang video sa Mormon Messages for Youth “Extraordinary Gift” (online sa lds.org/go/E24service) naghigot sa istorya sa batan-ong lalaki nga buta kinsa naggamit sa iyang mga talento sa pagpanalangin sa uban. Mahimo ninyong tan-awon ang video uban sa inyong pamilya ug maghisgot kabahin sa talagsaong mga gasa nga gihatag sa matag sakop sa pamilya. Sa unsang paagi kini nga mga gasa magamit sa pagserbisyo sa uban?
- Sa *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, atong mabasa, “Pipila sa labing importante nga serbisyo nga inyong mahatag mahitabo sulod sa inyong kaugalingong panimalay” (32). Uban sa inyong mga batan-on, hisguti ang kaimportante sa pagserbisyo diha sa panimalay. Unsa ang

mga panalangin nga moabut kon ang mga sakop sa pamilya magserbisyo sa usag usa? Pagplano og paagi nga ang inyong mga batan-on makahimo og mas makahuluganong serbisyo diha sa panimalay.

- “Sa kasagaran ang labing makahuluganon nga serbisyo mapadayag pinaagi sa yano, matag adlaw nga mga buhat sa kaayo” (*Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, 32). Dapita ang inyong mga batan-on sa pagmugna og kalihokan sa pagserbisyo nga naglangkob sa “matag adlaw nga mga buhat sa kaayo.” Hisguti kon sa unsang paagi ang serbisyo may kalabutan sa mga pakigsaad nga atong gihimo atol sa bunyag (tan-awa sa Mosiah 18:8–10).
- Ikonsiderar ang pagdula og pangitaanay sa mga butang [scavenger hunt] kalabut sa kinatibuk-ang komperensya para sa family home evening diin ang mga sakop sa pamilya mogamit og mga timaan sa pagpangita sa mga pahayag kabahin sa serbisyo gikan sa labing bag-o nga kinatibuk-ang komperensya. Ipakigbahin ang inyong nakit-an ug hisguti kon sa unsang paagi kamo makasunod sa tambag nga gihatag sa atong mga lider.

Mga Sugyot sa Pagtudlo sa mga Bata

- Tabangi ang inyong mga anak nga makasabut nga adunay mga oportunidad sa pagserbisyo

MGA KASULATAN KABAHIN NIINI NGA HILISGUTAN

Mateo 25:35–45

Lucas 10:25–37

Santiago 2:14–17

- bisan asa. Papangita og paagi ang mga sakop sa pamilya nga sila makaserbisyo atol sa ilang inadlaw-adlaw nga mga kalihokan, ug dayon magtigom ug maghisgut sa inyong mga kasinatian.
- Ipakigbahin ang mga istorya mahitungod sa serbisyo gikan sa inyong family history, magasin sa Simbahan, o pakigpulong sa kinatibuk-ang komperensya. Basaha ang Mosiah 2:17 ug hisguti kon sa unsang paagi kita makaserbisyo sa Langitnong Amahan pinaagi sa pagserbisyo sa uban.
 - Ipa-drawing sa inyong mga anak ang mga paagi nga sila makaserbisyo sa uban. Pangutan-a sila kon unsay ilang mabuhat aron makaserbisyo sa ilang mga igsoon, mga higala, mga magtutudlo, o mga ginikanan. ■

PAGPANGANDAM NGA MAHIMONG MAHANGTURONG PAMILYA

Ni Marco Castro Castro

Walay magic nga resipe sa kalampusan sa kaminyoon, pero ang mga sangkap wala mausab.

Ang akong asawa ug ako naka-**A**obserbar uban sa kaguol ug katingala nga pipila sa among mga higala misinati og diborsyo. Ang una namong gibati mao ang kahadlok nga kini mahitabo namo kon kami moatubang og lisud nga mga hagit sa among kaminyoon. Sa dihang adunay dakong krises nga miabut sa among kaminyoon, kami mihukom nga hatagan ang among kaugalingon og katapusang higayon—apan buhaton kini sa hustong paagi. Taud-taud na nga kami naningkamot sa pagsulbad sa among mga problema pinaagi sa pagkonsiderar sa hunahuna ug pagbati sa usag usa. Ang among relasyon temporaryong molambo, apan sa dili madugay mobalik na usab ang among problema.

Hangtud nakaamgo mi nga ang Ginoo kinahanglang adunay dakong parte sa among kaminyoon nga nakapausab sa among relasyon sa kaminyoon. Kami nakaamgo nga dili gyud namo mahusay, ni gamayng paglaum nga masulbad, ang among panagsumpaki nga kami-kami lang. Gihiklin ang among garbo, gibuhat namo ang usa ka butang nga wala pa namo mahimo sukad. Among gikalimtan ang among kaugalingong mga opinyon ug nangamuyo sa Ginoo kon unsay Iyang gusto

para namo. Sa dihang giapil na namo Siya misugod paglambo ang among kaminyoon—sa hinay-hinay ug sa Iyang paagi ug panahon.

Pipila na ka tuig ang milabay sukad miluhod mi sa altar sa Santiago Chile Temple, ug kami nakaatubang og daghang mga hagit ug kalisud. Sa paghinumdom, kami makaingon nga ang tanang butang nga among nasinati para lang sa among kaayohan. Ang kalisdanan nagtudlo kanamo nga magpaubos ug mas naglig-on namo. Nagkat-on gihapon mi

kon unsaon paghan-ay ang among kinabuhi—kaming duha nagkat-on isip patas nga magkauban diha sa gugma ug pagsabut—ug angay ra gyud ang among paningkamot.

Walay magic nga resipe sa kalampusan sa kaminyoon. Ang mga sangkap makit-an, anaa ra gyud kanunay, diha sa ebanghelyo ni Jesukristo. Busa, isip pamilya, kami misulat og deklarasyon nga among gigamit kauban sa pamahayag sa pamilya nga giisyu sa Unang Kapangulohan ug sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles.¹ Ang among

GIPUNДАР DIHA SA PAGTUO

“Ang malam-pusong kamin-yoon gipundar diha sa pagtuo sa Ginoo nga si Jesukristo ug gipasikad sa Iyang mga pagtulun-an [tan-awa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129]. Nakabantay ko nga ang magtiayon nga mihi-mong malipayon ug sagrado sa ilang kamin-yoon naghimo og sumbanan sa pagtuo: motam-bong sila og sakrament ug ubang mga miting matag semana, mag-family home evening, mag-ampo ug magdungan ug magtinagsa nga magtuon sa kasulatan, ug mobayad og husto nga ika-pulo. Ang ilang paningkamot mao ang pagmasulundon ug pagbinuotan.”

Elder L. Whitney Clayton sa Presidency sa Seventy, “Kamin-yoon: Tan-awa ug Pagkat-on,” *Liahona*, Mayo 2013, 83.

deklarasyon, giulohan og “Pagpa-ngandang nga Mahimong Mahangturing Pamilya,” nagsugod niining mga pulong: “Kami, ang pamilyang Castro Martínez, nagpamatuod nga ang kamin-yoon gi-orden sa Dios ug ang relasyon sa pamilya magmahangturon pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo kon kita masulundon sa mga balaod ug mga ordinansa sa ebanghelyo.”

Gisundan kini sa 17 ka mga baruganan nga sa among paghukom naglangkob sa sukaranang mga mithi sa ebanghelyo nga maghatag kanamo og dako nga kahigayunan nga magmalampuson sa among kamin-yoon ug sa among pamilya. Dili na bagong mga butang ang anaa sa among listahan; kini naglakip sa personal ug pamilya nga pag-ampo, pagtuon sa

kasulatan, matag semana nga family home evening, pagtambong sa mga miting sa Dominggo, pagtambong kanunay sa templo, pagtratar sa usag usa uban sa gugma ug pagtahud, ug pagserbisyo. Nakaamgo usab mi nga ang mga baruganan lang mismo wala gayuy epekto—kinahanglan nga amo kining i-apply.

Ang paghiklin sa among garbo, ug pagpa-apil sa Ginoo ug sa Iyang kabubut-on sa among kamin-yoon nakapahimutang namo sa dalan aron mahimong usa ka mahangturing pamilya. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Valparaíso, Chile.

MUBO NGA SULAT

1. Tan-awa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.

Ni Elder
Richard G. Scott

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

Pagpakabuhi

NGA MAY KALINAW, KALIPAY, UG KATUYOAN

*Unta ang Ginoo molig-on sa inyong determinasyon,
sa inyong pagbansay og hugot nga pagtuo, ug sa inyong
naglambo nga kinaiya aron kamo mahimong mga instrumento
sa kaayohan nga gusto Niya kamong mamahimo.*

Kini nga kalibutan anaa sa grabeng kakuyaw. Ang sukaranang mga mithi sa Estados Unidos ug sa ubang mga nasud sa Kasadpan mikunhod. Nagpada-
yon nga nagkabungkag ang baruganan, hiyas, integridad, ug relihiyusong
mga mithi—ang pundasyon sa sibilisasyon ug kinahanglanon sa kalinaw ug kalipay.
Akong ipakigbahin kaninyo sa yano ug klaro nga paagi kutob sa akong mahimo ang
sundanan sa kalampusan ug kalipay sa kinabuhi bisan niini nga mga kahimtang.

Ang Dios naghatag kaninyo sa kapasidad sa pagbansay og hugot nga pagtuo
aron kamo makakaplag og kalinaw, hingpit nga kalipay ug katuyoan sa kinabuhi.
Hinoon, aron magamit ang gahum niini, kana nga hugot nga pagtuo kinahanglang
naestablisar sa usa ka lig-on nga butang. Walay mas lig-ong pundasyon kaysa pag-
tuo diha sa gugma sa Langitnong Amahan alang kaninyo, pagtuo sa Iyang plano sa
kalipay, ug pagtuo diha sa kaandam ug gahum ni Jesukristo sa pagtuman sa tanan
Niyang mga saad.

Pipila ka mga baruganan nga basihan sa hugot nga pagtuo maglakip sa:

- Pagsalig sa Dios ug sa Iyang tinguha nga motabang kon gikinahanglan, bisan unsa pa man kamahagiton ang kahimtang.
- Pagkamasulundon sa Iyang mga sugo ug pagkinabuhi nga nagpakita nga Siya makasalig kaninyo.
- Pagkasensitibo sa hilom nga mga aghat sa Espiritu ug maisugon sa pagsunod niana nga mga impresyon.
- Pagmapailubon ug pagsabut kon ang Dios motugot kaninyo nga manlimbasug aron motubo ug kon ang mga tubag dugay moabut.

Makatabang kaninyo nga mosabut ug mogamit sa gahum sa inter-aksyon sa hugot nga pagtuo ug kinaiya. Ang Dios naggamit sa inyong hugot nga pagtuo sa pag-umol sa inyong kinaiya. Ang kinaiya inanay nga namugna gikan sa mga doktrina, mga baruganan, ug pagkamasulundon. Ang kinaiya nagpakita kon unsa kamo nga mamahimo. Ang inyong kinaiya mao ang sumbanan sa Dios aron sa pagtino kon giunsa ninyo paggamit ang inyong mortal nga kinabuhi. Ang lig-ong moral nga kinaiya moresulta gikan sa makanunayong husto nga mga pagpili gikan sa mga pagsulay sa kinabuhi. Kini nga mga pagpili gihimo nga may pagsalig sa mga butang nga gituohan ug, kon sundon, mapamatud-ang tinuod.

Ang Angay nga Kinaiya

Kon kamo naglisud sa pagsabut ug nagduha-duha samtang nagbansay og hugot nga pagtuo, kamo magiyahan ngadto sa mga solusyon sa mga hagit sa kinabuhi nga dili unta ninyo maangkon. Bisan pa og kamo adunay kinalig-onan nga pagtuo, ang Dios dili kanunay moganti kaninyo diha-diha dayon sumala sa inyong mga tinguha. Hinoon, motubag Siya kaninyo hinay-hinay sumala sa Iyang mahangturong plano nga labing ikaayo kaninyo. Ang inyong padayon nga pagbansay

og hugot nga pagtuo makapalig-on sa kinaiya nga maanaa kaninyo panahon sa tumang mga panginahanglan. Ang ingon nga kinaiya dili mapalambo panahon sa tumang hagit o pagtintal. Mao na kana ang panahon sa paggamit niini.

Ang pundasyon sa kinaiya mao ang integridad. Ang angay nga kinaiya makapalig-on sa inyong kapasidad nga makaila sa direksyon sa Espiritu ug magmasulundon niini. Ang lig-ong kinaiya mas importante kaysa unsay inyong naangkon, nakat-unan, o mga tumong nga inyong natuman. Ang inyong makanunayong pagbansay sa hugot nga pagtuo makamugna og lig-ong kinaiya. Ang lig-ong kinaiya makapalambo sa inyong abilidad sa pagbansay sa hugot nga pagtuo, sa ingon mopadako sa inyong kapasidad ug pagsalig sa pagbuntog sa mga pagsulay sa kinabuhi. Kini nga makapalig-on nga mga hitabo magpadayon, kay kon inyong mas napalig-on ang inyong kinaiya, mas makabansay kamo sa gahum sa hugot nga pagtuo.

Bisan asa kamo nagpuyo, bisan unsay inyong trabaho o tumong sa kinabuhi, kamo maapil sa paningkamot sa pagluwas sa mga kalag sa tawo. Magmalig-on niana nga paningkamot. Kini nag-agad sa kalig-on sa inyong kinaiya. Ang kinaiya ni Satanas ug sa iyang pundok mao gyud ang pagsupak sa kabubut-on sa atong Amahan ug kanunayng paglapas sa Iyang mga sugo. Malig-on ang inyong kinaiya pinaagi sa kanunayng pagpili sa eksakto. Sa tibuok ninyong kinabuhi kamo pagagantihan gumikan sa inyong paningkamot sa pagpili sa eksakto.

Dili si Satanas o ni bisan unsang gahum ang makapaluya o makapabungkag sa inyong naglambo nga kinaiya. Kamo lang gyud ang makabuhay niini pinaagi sa pagka dili masulundon. Mao na nga si Satanas nakafocus gyud sa pagtintal kaninyo sa paghimo og mga desisyon nga makapahuyang sa inyong kinaiya. Si Satanas eksperto kaayo sa paghimo sa makapadaut nga mga pagpili ingon nga madanihon, gani resonable. Busa pagmatngon. Niining kritikal nga panahon sa

Padayona nga ang kahayag sa ebanghelyo magdan-ag sa inyong panimalay pinaagi sa pagtuon sa kasulatan, pag-ampo, ug pagbuhat sa mga butang nga inyong angayng buhaton. Inom og maayo gikan sa tuburan sa gipadayag nga pulong sa Dios. Hupti gyud ang Iyang pulong.

kinabuhi, kamo mag-atubang og daghang mga pagpili. Ang mga desisyon nga inyong pagahimoon makaapekto gyud sa kinabuhi karon ug sa kahangturan. Pagdesisyon nga maalamon ug mainampoon.

Pagdesisyon Base sa Mahangturong mga Kamatuoran

Adunay duha ka sumbanan sa paghimo og mga desisyon sa kinabuhi: (1) mga desisyon nga gibase sa kahimtang ug (2) mga desisyon nga gibase sa mahangturong kamatuoran. Si Satanas nag-awhag sa mga pagpili sumala sa kahimtang: Unsay gibuhat sa uban? Unsay madawat sa kadaghanan o sa politika? Unsay kinadalian, labing makatagbaw nga tubag? Kana nga sumbanan naghatag ni Lucifer og dakong oportunidad sa pagtintal sa indibidwal aron sa pagdesisyon nga makadaut ug makagun-ob bisan kon kini ingon og labing nindot atol sa pagdesisyon.

Niini nga paagi walay mga mithi o sumbanan nga kanunayng maggiya sa pagdesisyon. Ang matag desisyon gihimo sa unsay makita nga labing makapadani nianang higayona. Ang tawo nga mopili niini nga dalan dili magdahum nga tabangan sa Ginoo apan magsalig sa iyang kaugalingong kalig-on ug sa uban nga gustong motabang. Subo lang, kadaghanan sa mga anak sa Dios modesisyon niini nga paagi. Mao nga ang kalibutan gubot gayud.

Ang sumbanan sa Ginoo mao nga ang Iyang mga anak modesisyon base sa mahangturong kamatuoran. Kini nagpasabut nga ang inyong kinabuhi padayon nga nakasentro diha sa mga sugo sa Dios. Sa ingon, ang mga desisyon gihimo sumala sa makanunayong kamatuoran inubanan sa pag-ampo ug giya sa Espiritu Santo. Agig dugang sa inyong kalig-on ug kapasidad, kamo makatagamtam og balaanong inspirasyon ug gahum kon gikinahanglan. Ang inyong mga lihok masaligan ug makapanalangin sa kinabuhi sa inyong palibut. Kamo makabaton og makahuluganon nga kinabuhi nga may katuyoan, kalinaw ug kalipay.

Walay garantiya nga ang kinabuhi mahimong sayon. Kita mas daling motubo ug makat-on pinaagi sa

pag-atubang ug pagbuntog sa mga hagit. Ania kamo dinhi aron pamatud-an ang inyong kaugalingon, makalambo, ug makabuntog. Kanunay may mga hagit nga makahimo ninyo sa paghunahuna, paghimo og hustong mga paghukom, ug pagbuhat sa matarung. Kamo molambo gumikan niini. Hinoon, may mga hagit nga dili na kinahanglan ninyong masinati. Kini may kalabutan sa grabe nga kalapasan. Samtang kamo nagpadayon sa paglikay sa ingon nga trahedyas, ang inyong kinabuhi mas sayon ug malipayon. Kamo makamatikod niadtong wala mosunod niini, kinsa mohimo sa sayop ug dautan nga mga butang ug makapasubo kini nila. Pasalamati ang inyong Amahan sa Langit nga ang inyong sumbanan sa kinabuhi lahi ug nga kamo natabangan sa paghimo og mga pagpili nga gigiyahan sa Espiritu Santo. Kana nga aghat makapabilin kaninyo sa saktong dalan.

Ang ebanghelyo nagtudlo kanato sa paghimo og mga desisyon base sa mahangturong kamatuoran. Palihug ayaw himoang eksepsyon ang inyong kaugalingon nianang sumbanan sa kinabuhi aron makaangkon lang og temporarilyo, nindot nga bintaha o makaapil sa kasinatian nga dili angay. Nakakita ko og daghang batan-ong magtiayon ug indibidwal nga nakahimo og dagkong sayop tungod kay sila misunod sa sayop nga mga tinubdan sa pagpakabuhi. Sila nalinga sa tinuod nga mga baruganan kay natintal sa pagkompromiso og gamay lang aron makaangkon og impluwensya, posisyon, o dawaton sa kadaghanan. Sila mangrason sa ilang mga sayop, mangatarungan nga sa dili madugay mas maayo ang mahitabo. Sa kadugayan kana nga sumbanan sa kinabuhi siguradong mosangput sa dili ninyo gusto nga kahimtang.

Pagpadayon sa Inyong Determinasyon

Unsaon ninyo sa pagpadayon sa inyong determinasyon sa pagpuyo nga takus? Unsaon ninyo pagsiguro nga ang determinasyon sa inyong kasingkasing dili madala sa pagpamugos nga naglibut kaninyo? Kon kamo napanalanginan

*Kita nagkinahanglan
og mga inahan ug
amahan kinsa mopre-
serbar sa pagkabalaan
ug kasiguroan sa pani-
malay ug integridad sa
pamilya diin ang hugot
nga pagtuo sa Dios ug
pagkamasulundon
sa Iyang mga sugo
gitudlo isip pundasyon
sa mabungahon
nga kinabuhi.*

nga naminyo, paglipay sa pakig-uban sa inyong kapikas ug sa mga anak. Kinahanglan nga walay bisan unsa nga sekreto sa usag usa. Kana maghatag og dakong kasiguroan sa padayon nga pagkamatarung ug kalipay. Kamong duha ang modesisyon sa mga isyu.

Padayona nga ang kahayag sa ebanghelyo magdan-ag sa inyong panimalay pinaagi sa pagtuon sa kasulatan, pagampo, ug pagbuhat sa mga butang nga inyong angayng buhaton. Tahura ug sunda ang mga pakigsaad sa templo kon inyo kining nadawat. Inom og maayo gikan sa tuburan sa gipadayag nga pulong sa Dios. Hupti gayud ang Iyang pulong. Pagbalaan sa Adlaw nga Igpapahulay. Sa laktud, padayon sa pagbuhat unsay inyong nasayran nga angayng buhaton. Bisan asa ka moadto, paduol sa Simbahan ug kanunay nga moalagad niini. Samtang wala pa maminyo, sunda usab kini nga mga tumong.

Isip talagsaong anak sa Dios, kamo gikinahanglan gayud. Adunay dinaliang panginahanglan sa dugang nga mga lalaki ug babaye sama ninyo nga mobarug alang sa mga baruganan batok sa nagkagrabe nga mga pagpamugos aron makompromiso kadtong mga baruganan. Gikinahanglan ang mga tawo kinsa mahalaron ug maisugong mobuhat sa unsay giklaro sa Ginoo nga husto—dili kadtong eksakto sa politika o gidawat sa katilingban. Kita nagkinahanglan og mga indibidwal nga adunay espirital, matarung nga impluwensya aron modasig sa uban nga mahalarong mopuyo. Kita nagkinahanglan og mga politiko nga may integridad, negosyante nga matinuoron ug limpyo og moral, mga abogado nga manalipod sa kaangayan ug sistema sa legal, ug mga opisyal sa gobyerno nga mopreserbar sa baruganan kay kini husto. Labaw sa tanan, kita nagkinahanglan og mga inahan ug amahan kinsa mopreserbar sa

pagkabalaan ug kasiguroan sa panimalay ug integridad sa pamilya diin ang hugot nga pagtuo sa Dios ug pagkamasulundon sa Iyang mga sugo gitudlo isip pundasyon sa mabungahon nga kinabuhi.

Kamo mahimong mahinungdanon nga bahin nianang kahayag, kanang matarung nga impluwensya sa pagpalambo sa moral nga kinaiya sa inyong nasud ug sa mga panimalay niini. Daghan sa inyong mga higala nagpuyo para sa temporaryong kalipay. Wala sila makasabut sa panginahanglan sa mga baruganan, mahangturong mga balaod, ug kamatuoran. Sila gipadako sa palibut diin ang mga desisyon nakabase sa sirkumstansya karon o sa umaabot nga mga oportunidad aron makabintaha. Ipakita kanila ang mas maayo nga kinabuhi—mas maayo nga paagi. May mga butang nga sayop tungod kay ang Dios miingon nga kini sayop. Ang kamatuoran dili itino pinaagi sa hunahuna sa tawo, bisan kon unsa pa sila ka impluwensyal. Ang kamatuoran gitino sa Makagagahum nga Dios sa wala pa Malalang kining kalibutan. Ang kamatuoran anaa nga dili mausab hangtud sa kahangturan.

May temporaryong kalipay gikan sa gahum, impluwensya, o mga materyal nga bahandi, apan ang tinuod, mahangturon nga kalipay, sama sa inyong mabati sa sayo sa buntag kon kamo matinuoron sa inyong kaugalingon, maangkon lang pinaagi sa pagsunod sa mga pagtulun-an sa Dios. Kamo kinahanglan nga matinuoron, may integridad, maputli, mahiyason, ug andam sa pagsakripisyo sa usa ka butang nga madanihon—bisan klaro nga madanihon sa makadiyot—alang sa mas dako nga kaayohan sa umaabut. Ako naghigut sa atong kaandam kon gikinahanglan sa pagsakripisyo sa tanang butang aron sa pagsunod sa tinuod nga mga baruganan.

Kalampusan sa Pagsunod sa Plano

Gusto kong mosugyot og 10 ka mga butang nga makatabang kaninyo nga magma-lampuson diha sa plano nga gusto sa Ginoo nga inyong sundon sa inyong kinabuhi.

Una, pag-establisar og han-ay nga mga baruganan nga makagiya sa matag aspeto sa inyong kinabuhi—sa inyong panimalay, sa inyong pagserbisyo sa Simbahan, sa inyong propesyon, sa inyong komunidad. Daghang mga tawo mosulay sa pagbahin-bahin sa ilang kinabuhi ug maghimo og sumbanan para lang sa Simbahan ug laing sumbanan para sa negosyo ug sa uban pang mga aspeto sa ilang kinabuhi. Motambag gyud ko ninyo nga ayaw kana buhata. Aduna ray usa ka sumbanan nga mahinungdanon. Kini mao ang mga pagtulun-an ni Jesukristo, nga naghatag kanato og timaan sa kaimportante sa hugot nga pagtuo, pagserbisyo, pagkamasulundon ug integridad.

Ikaduha, ayaw paghimo og eksepsyon sa inyong mga sumbanan. Ayaw gayud ikompromiso kini. Usa sa paagi nga ang Ginoo moprotekta kanato mao ang paghatag kanato og giya sa kinabuhi. Usa sa paagi nga si Satanas mosulay sa paglaglag kanato mao ang paglingla nato nga malayo sa unsay importante sa atong kinabuhi. Ako nagpuyo sa Washington, D.C., halos sa tibuok nakong kinabuhi, ug nakahinumdom ko og higayon diin ang mga tawo miadto niining siyudad kinsa napili nga mga representante sa gobyerno ug mga miyembro sa Simbahan. Pipila kanila misunod sa mga pagtulun-an sa Manluluwas sa tibuok nilang pagpanarbaho ug nahimong talagsaong mga sulugoon. Uban kanila sa sayong bahin sa ilang panarbaho nang-rason, “Kon kita mas maayo nga mga higala sa uban ug mas daling ikasabut, kita makadawat og posisyon nga makahatag kanato og oportunidad diin kita mas makaserbisyo og maayo.” Sila misugod sa paghimo og ginagmayng mga eksepsyon sa mga sumbanan diin sila nasayud nga makagiya sa ilang kinabuhi. Gamay ra gani mahinumdom niini. Sila nawala tungod kay mihimo sila og

eksepsyon sa mga sumbanan. Ayaw sunda kana nga sayop.

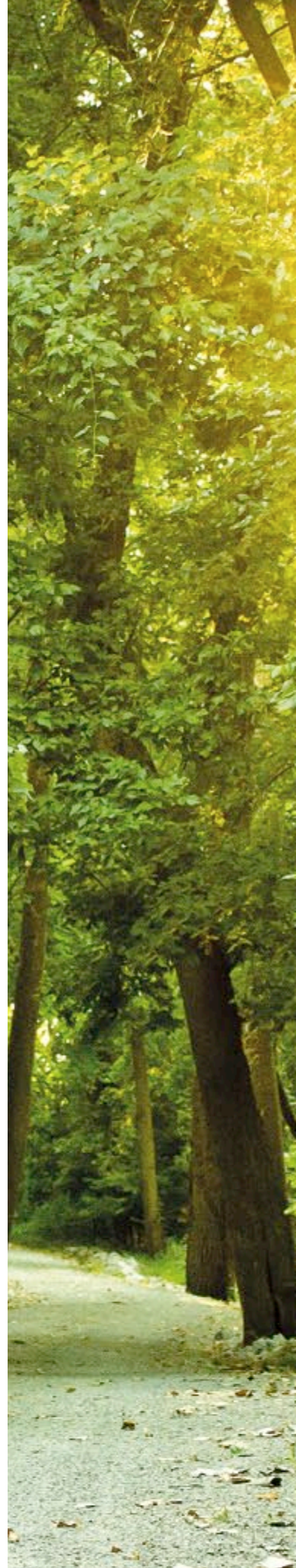
Magmaunungon sa mga pagtulun-an nga inyong nakat-unan gikan sa inyong ginikanan ug mga lider sa Simbahan. Kini bililhon kaayo. Kon inyong hiusahon ang inyong pormal nga edukasyon sa inyong nahibaloan mahitungod sa mga pagtulun-an sa Ginoo ug sa mga ehemplo sa mga tawo nga inyong modelo, kamo may lig-ong pundasyon. Kamo magmabungahon ug mobuhat sa mga butang nga maayo alang sa uban.

Ikatulo, magmaunungon. Magmaunungon sa inyong ginikanan ug sa mga minahal. Labaw sa tanan, magmaunungon kang Jesukristo, ang Manluluwas. Ang kalampusan moabut kon ang inyong mga buhat nahiuon sa mga pagtulun-an sa Ginoo. Kon kamo mangita og trabaho, pangitaa kanang makahagit kaninyo, nga makapalambo kaninyo. Kini mahimong lisud, apan kamo motubo, molambo pag-ayo, ug motampo og mas daghan nga kaayohan. Kamo wala pa kaayoy ideya kon kinsa kamo ug unsay inyong makab-ut sa kinabuhi. Kamo adunay dakong potensyal sobra pa sa inyong mahunahuna karon.

Ikaupat, pagpakabuhi nga ang Ginoo makagiya ninyo asa Niya gusto kamo mabutang ug makaserbisyo. Mahimo Niya kini kon kamo takus nga nagsunod sa Iyang mga sugo ug maningkamot sa tanang paagi nga magmasulundon sa Iyang mga pagtulun-an.

Ikalima, pagserbisyo sa uban. Ang pagpakigbahin sa inyong nahibaloan ngadto sa uban makapalipay ninyo ug makapanalangin sa ilang kinabuhi.

Ikaunom, pahiyom. Wala ko magpasabut nga kinahanglang magpasiaw ka matag adlaw, apan ang panagsang maayo nga komedya makapawala sa stress. Ang kinabuhi dili ingon ana ka bati. Sa dili madugay inyong mahibaloan nga ang tanan may mga problema ug walay gustong makadungog sa imong problema. Ipadaplin kana nga mga butang ug pahiyom. Pagpasiaw, sama sa mga propeta. Unta makasulti ko kaninyo sa pipila sa among mga pasiaaw. Dili butang nga

Ipadaplin ang inyong mga problema ug pahiyom. Pagpasiaw, sama sa mga propeta.

makapaubos, ni mga butang nga dili angay—maayo lang nga pasiaaw. Sultihan ko kamo sa sekreto kon unsaon pagbangon inigka buntag nga may pahiyom sa inyong nawong bisan unsa pa ang inyong gibati: katulog nga may hanger sa inyong ba-ba. Hinumdumi, ang maayo nga pasiaaw makatabang gyud ninyo.

Ikapito, ayaw pagreklamo. Ang kinabuhi dili kanunay patas. Kamatuoran kana. Apan kini may talagsaong mga oportunidad kon kamo kahibalong mangita niini. Nakahinumdom ko kausa nga nagkugi ko kutob sa akong mahimo. Nagtrabaho ko sa usa ka tawo nga gikopya ang tanan nakong mga ideya ug sugyot ug buhat nga akong nahimo ug gipasa kini ngadto sa iyang agalon nga morag iyaha na nga kaugalingong mga sugyot. Naglagot ko kadiyot kabahin niana. Samtang namalandong ko niini, nakahunahuna ko, ug mihukom ko nga sugod adto mo-report ko niya sa tanan nakong gihimo o gipaningkamutang himoon, ug mipadala og kopya sa iyang agalon. Wala siya ganahi niini, apan epektibo kini.

Ikawalo, kanunay nga may buluhaton sa Simbahan. Wala ko magpasabut nga kinahanglang mangayo mo og piho nga calling, apan bisan asa mo nga dapit sa kalibutan, bisan asa ang Ginoo nagkinahanglang kaninyo, kanunay itanyag ang inyong serbisyo sa nagdumala nga awtoridad. Isalig kini sa may awtoridad sa pagdesisyon kon asa ug unsaon. Paduol kanunay sa Dios ug sa mga paagi sa pagserbisyo Kaniya.

Ang katapusang duha mao ang labing importante.

Ikasiyam, adto sa templo. Pagkupot og magamit nga rekomend sa templo. Mahimong may pipila nga gustong unya na moadto sa templo alang sa ilang endowment kon sila ibugkos na sa ilang kapikas. Apan ang tanan mahimong makaangkon ug magkupot og rekomend sa templo. Kini makatabang ninyo nga mahiangay kanunay sa espiritu, makapahinumdom kaninyo sa labing importanting mga butang sa kinabuhi, ug makadasig kaninyo sa pagserbisyo sa uban.

Ikanapulo, himoa nga ang Manluluwas nga si Jesukristo maoy inyong ehemplo sa kinabuhi. Gamita ang Iyang mga pagtulun-an isip inyong handbook sa kinabuhi. Ayaw paghimo og eksepsyon niini.

Mainampoon ba ninyong ikonsiderar ang mga butang nga atong nahisgutan? May daghan nga andam nga magiyahan sa inyong matarung nga ehemplo. Tungod kay kamo nalamdagan, kinahanglang ipakita ninyo ang inyong pinakamaayo nga ehemplo niadtong nagsunod kaninyo. Dili lang sila mapanalanginan, ang inyong kinabuhi mahimong mabungahon usab. Sayri ang talagsaong impluwensya alang sa maayo nga miresulta gikan sa indibidwal nga mga buhat tungod sa konsensya ug baruganan base sa kamatuoran. Pangingkamuti nga ang matag higayon sa inyong kinabuhi mopakita sa inyong determinasyon nga mapainubsanong mahimong ehemplo sa pagkamatarung, integridad, ug konbiksyon. Sa ingon niana nga kinabuhi kamo siguradong molampus sa inyong mga katuyoan dinhi sa kalibutan.

Buhata Ang Matarung

Gisugdan ko kini nga mensahe nga nagpasabut nga ako mismo makapamatuod sa mga baruganan nga gipakigbahin. May mga higayon nga ang akong gipili nga baruganan batok sa kusog nga pwersa nagpasabut nga may dakong personal nga kawala sa pagsunod niini. Apan kana wala makapugong kanako. Ako determinado sa pagbuhat unsay matarung. Ang gituohan nga pagkawala, hinoon, wala mahitabo. Sa laing bahin, ang pagbuhat sa husto nakahatag og mas dako ug mas makahuluganong mga oportunidad. Ako mopamatuod nga kamo dili gyud masayop kon kamo mosalig sa Ginoo ug sa Iyang mga saad, dili igsapayan kon unsa ka grabe ang hagit.

Mahimo bang mopakigbahin ko og usa ka kasinatian kaninyo? Nagserbisyo ko sa US Navy uban ni Admiral Hyman G. Rickover, usa ka mapugsanon nga tawo. Sa dihang gitawag ko nga mahimong presidente sa misyon, siya misulay sa pagdani nako nga dili moadto. Sa dihang misulti ko nga usa ka propeta sa Dios ang mitawag nako, siya miingon, “Kon mao kana ang paagi sa Mormons, dili ko sila dawaton nga magtrabaho sa akong programa.” Nasayud ko nga may daghang mga pamilya sa Idaho, USA, nga nag-agad niadtong programaha, ug ako nabalaka niini.

Samtang nag-ampo ko, usa ka kanta akong nahunahuna: “Buhata gyud kon unsa ang matarung” (“Buhata Unsa Ang Matarung,” *Mga Himno ug mga Awit sa mga*

Bata, nu. 34). Ako ning gisunod. Dili nako makita kon unsang paagi ang mga hagit nga among giatubang masulbad sama sa akong gilauman sa indibidwal nga mopuli nako, apan “buhata gyud kon unsa ang matarung.” Mamaayo ra ang tanan.

Sa dihang si Admiral Rickover nasayud nga molarga nako sa misyon, siya miingon nga dili na siya gustong makakita nako pag-usab ug dili na gustong makig-istorya nako. Sa katapusang adlaw sa akong pagtrabaho uban kaniya, ako mihangyo og appointment. Ang sekretarya nakalitan, naghunahuna nga may awayng mahitabo.

Misulod ko, ug miingon siya, “Scott, lingkod. Unsay imong tuyo? Gibuhat nako ang tanan sa pag-usab sa imong desisyon. Unsa pa ang imong tuyo?”

Gihatagan ko siya og kopya sa Basahon ni Mormon ug miingon, “Admiral, nagtuo ko sa Dios. Ug nagtuo ko nga kon buhaton nato kutob sa atong mahimo, Siya motabang nato.”

Dayon misulti si Admiral Rickover nga wala gyud nako damhang madungog. Siya miingon, “Kon mahuman na ka sa imong misyon, gusto kong mobalik ka ug motrabaho uban kanako.”

“Buhata gyud kon unsa ang matarung; bisan unsa pay mahitabo.”

Unta ang Ginoong molig-on sa inyong determinasyon, sa inyong pagbansay og hugot nga pagtuo, ug sa inyong nagkalig-on nga kinaiya nga kamo mahimong instrumento sa kaayohan nga Iyang gusto nga kamo mahimo. Nagpamatuod ko nga Siya buhi. Samtang kamo takus nga magtinguha sa Iyang tabang, Siya mogiya kaninyo sa inyong kinabuhi. Ako nagpamatuod niini kutob sa akong mahimo. Si Jesukristo buhi. Siya naggiya sa Iyang buhat dinhi sa yuta.

Isip mga Apostol ni Ginoong Jesukristo, kami may mga kasinatian nga hilabihan ka sagrado nga makapahimo namo sa pagpamatuod sa Iyang ngalan ug sa Iyang gahum. Ako ning gibuhat uban sa lawom nga konbiksyon. Si Jesukristo nahigugma kaninyo. Siya mogiya kaninyo sa inyong kinabuhi. Sa panahon sa dakong hagit, kon kamo maglibog unsay inyong buhaton, luhod ug paghangyo sa inyong Amahan sa Langit sa pagpanalangin kaninyo ug himoa nga ang inyong hugot nga pagtuo sa Manluluwas ug sa Iyang Pag-ula maoy pundasyon sa inyong malampusong kinabuhi. ■

Gikan sa pakigpulong sa gradwasyon nga gihatag didto sa Brigham Young University niadtong Abril 21, 2011. Alang sa tibuok nga pakigpulong sa Iningles, adto sa speeches.byu.edu.

ARON MAGMALAMPUSON SA KINABUHI

1. Pag-establisar og mga baruganan nga makagiya sa inyong kinabuhi.
2. Ayaw paghimo og eksepsyon sa inyong mga sumbanan.
3. Magmaunungon.
4. Pagpakabuhi nga ang Ginoong makagiya ninyo.
5. Pagserbisyo sa uban.
6. Pahiyom.
7. Ayaw pagreklamo.
8. Kanunay nga may buluhaton sa Simbahan.
9. Magsimba diha sa templo.
10. Sunda ang ehemplo sa Manluluwas.

SUMMARY SA MGA PANGHITABO Bahin 1 sa 2

Gikan kang Abraham hangtud kang Jesukristo

(Bahin 2 imantala sa dili madugay sa 2014)

Si Abraham—ang talagsaong patriyarka sa Daang Tugon—nahisumpay gayud sa tanang nagpamiyembro sa Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Ang pagsabot sa iyang kinabuhi ug sa pakigsaad sa Dios nga gihimo uban kaniya ug sa iyang kaliwatan makatabang kaninyo nga makasabot sa inyong kinabuhi ug sa mga pakigsaad nga inyong gihimo uban sa Dios isip usa ka disipulo ni Jesukristo sa mas hingpit nga paagi (tan-awa sa Giya ngadto sa mga Kasulatan, Pakigsaad sama kang Abraham,” scriptures.lds.org).

Mga 4,000 ka tuig ang milabay si Jehova, ang premortal nga ngalan ni Jesukristo, misaad ni Abraham nga ang iyang kaliwatan mahimong panalangin sa tanang mga tawo ug tungod niini nga pakigsaad, mahinungdanong mga butang ang mahitabo sa ulahing mga adlaw (tan-awa sa Abraham 9–11). Si Jesukristo mimatuod niining pakigsaad ngadto sa uban sa daghang mga siglo. Sa modernong panahon Iyang gibago ang pakigsaad sama kang Abraham ngadto ni Propeta Joseph Smith (tan-awa sa D&P 124:58; 132:30–31). Pinaagi sa paghimo niining gipahiuli nga pakigsaad, kamo mapanalanginan sa walay katapusan nga ebanghelyo ug makahimo, sama nila sa karaang panahon, sa pagdawat sa tanang mga ordinansa sa balaang priesthood, lakip na ang kaminyoon alang sa kahangturan (tan-awa sa Giya ngadto sa mga Kasulatan, “Pakigsaad,” scriptures.lds.org). Ang inyong patriyarkal nga panalangin naglakip sa usa ka dinasig nga deklarasyon sa kaliwatan diin inyong maangkon kining mga panalangin pinaagi sa hugot nga pagtuo, paghinulsol, pagdawat sa mga ordinansa sa priesthood, ug paglahutay hangtud sa katapusan sa pagtuman sa inyong mga pakigsaad.

Samtang inyong tun-an kini nga tsart, kamo mas klarong makakita sa inyong dapit diha sa plano sa Dios sa kalipay.

PAKIGSAAD SAMA KANG ABRAHAM

1 Si Abraham natawo sa Ur, sa yuta sa mga Taga-Caldea. Ang iyang amahan misimba sa mini nga mga dios.

Abraham 1:1, 5-7, 27

2 Si Abraham nabunyagan; iyang nadawat ang priesthood gikan ni Melchizedek.

Doktrina ug mga Pakigsaad 84:14; Abraham 1:2-4

3 Si Jehova (Jesukristo) nagpakita kang Abraham, nagluwas kaniya gikan sa kamatayon isip sakripisyo sa mini nga mga dios.

Abraham 1:8-16

4 Si Jehova mimando ni Abraham sa pagbiya sa Ur, nagsaad nga pinaagi sa pangalagad ni Abraham ang iyang ngalan mailhan sa kalibutan hangtud sa kahangturan.

Abraham 1:16-19

MGA DISPENSASYON

Silangang Bahin sa Kalibutan

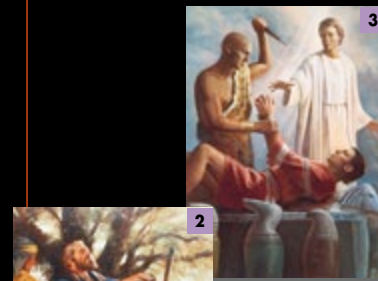
Kasadpang Bahin sa Kalibutan

***2025 B.C.**

***2000 B.C.**

1 2 3 4 5

Sara

ABRAHAM

PAGPUNDOK

12 PANAGNA

Pipila sa kaliwatan ni Abraham mahimong “magadumuloong” sa Ehipto.

Genesis 15:13-14

13 Gisugo sa Dios, si Sara mitugyan sa iyang sulugoon nga babaye, si Agar, ngadto kang Abraham diha sa kaminyoon.

Genesis 16:1-4; Doktrina ug mga Pakigsaad 132:28-35

14 Usa ka anghel sa Dios mipakita ni Agar. Ang iyang kaliwatan mapanalanginan usab isip kaliwat ni Abraham. Natawo si Ismael.

Genesis 16:7-16

15 Si Jehova mipakita kang Abraham, nagmatuod pag-usab sa iyang mga saad. Gituli ni Abraham ang tanang mga lalaki sa iyang panimalay isip timaan sa pakigsaad.

Genesis 17:1-27

5 Sila Abraham, Sara (iyang asawa), ug ubang mga sakop sa pamilya mipuyo sa yuta sa Haran.

Abraham 2:1-5

6 Gi-establisar ni Jehova ang iyang pakigsaad uban kang Abraham; ang kaliwat ni Abraham mahimong panalangin sa tanang mga banay sa yuta.

Abraham 2:6-11

7 Si Abraham ug ang iyang pamilya mipuyo sa yuta sa Canaan. Gisaad ni Jehova kini nga yuta ngadto sa iyang kaliwatan kon sila matarung. Dayon mibalhin sila sa Ehipto.

Abraham 2:6, 12-25

8 Pinaagi sa Urim ug Thummim, si Abraham nakakita sa trono sa Dios, ang kalibutan sa wala pa malalang, ug ang paglalang sa yuta.

Abraham 3-5

9 Didto sa Ehipto, si Abraham nahimong talagsaon nga tigsang-yaw sa ebanghelyo ug milambo.

Usa ka Kinopya gikan sa Basahan ni Abraham, Nu. 3

10 Si Abraham ug ang iyang pamilya mibalik sa Canaan. Gimatudan ni Jehova ang iyang mahangtulong pakigsaad uban ni Abraham.

Genesis 13:1-4, 12-18

11 Si Jehova namulong ni Abraham sa usa ka panan-awon, ug mipahayag si Abraham sa iyang tinguha nga magka-anak. Ang Ginoo mimatuod sa iyang pakigsaad.

Genesis 15:1-21

Abraham

Igsoon nga Lalaki ni Jared (Mga Jaredite)

*1950 B.C.

*1900 B.C.

*1825 B.C.

6 7 8 9

9

10 11 12 13 14 15 16 17

11

17

19 20 21 22

21

10

14

ISAAC

Agar

ISHMAEL

19

Rebeca (asawa ni Isaac)

MGA ISHMAELITE

Cetura

MGA TAGA-MEDIAN

PAGKATIBULAAG

16 PANAGNA

Si Sara makabaton og usa ka anak nga lalaki nga ginganlan og Isaac ug pinaagi niya ang pakigsaad sama kang Abraham maestablisar.

Genesis 17:15-21

17 Natawo si Isaac.

Si Jehova miingon kang Abraham nga iyang panalanginan si Ismael ug Isaac. (Tan-awa sa panagna 16.)

Genesis 21:1-5, 12-13

18 PANAGNA

Ang anak ni Agar nga si Ishmael mahimong amahan sa "usa ka dakong nasud." Ang iyang kaliwatan nahimong 12 ka nasud o mga tribo.

Genesis 21:17-20; 25:12-16

19 Si Jehova

mimatuod sa iyang pakigsaad uban kang Abraham human gipakita ni Abraham ang iyang kaandam sa paghalad sa iyang anak nga si Isaac isip usa ka sakripisyo.

Genesis 22:1-19; Jacob 4:5

PAGPUNDOK

20 Gisugo sa Dios,

giminyoan ni Abraham si Cetura. Ang ilang unom ka anak nga lalaki mapanalanginan usab og maayo.

Genesis 25:1-4; Doktrina ug mga Pakigsaad 132:28-35

21 Si Abraham

mipanalangin ug mihatag og gasa sa tanan Niyang anak nga mga lalaki, dayon namatay sa edad nga 175.

Genesis 25:5-10

22 Si Jehova mipakita

kang Isaac, nagmatuod sa pakigsaad sama kang Abraham ngadto kaniya, iyang asawa, si Rebeca, ug sa ilang kaliwatan.

Genesis 26:2-5, 24-25; Doktrina ug mga Pakigsaad 132:37

23 Si Jehova mipakita kang Jacob, nagmatuod sa pakigsaad sama kang Abraham uban kaniya ug sa iyang kaliwatan.
Genesis 28:10-22

24 Gisugo sa Dios, giminyoan ni Jacob si Lea, dayon si Raquel, dayon si Bilha, ug dayon si Silpa. Dose ka anak nga lalaki ug usa ka anak nga babaye ang natawo.
Genesis 29-30; Doktrina ug mga Pakigsaad 132:37

25 Gisugo ni Jehova si Jacob sa pagbalik ngadto sa gisaad nga yuta sa Canaan. Ang pangalan ni Jacob giilisan ug Israel.
Genesis 31-32

26 Si Jehova mipakita kang Jacob (Israel) sa Bethel, nagbago sa pakigsaad sama kang Abraham.
Genesis 35:1-13

27 Si Jehova mipakita kang Israel ug misugo kaniya nga dalhon ang iyang pamilya ngadto sa Ehipto.
Genesis 46:1-7

28 Gipanalanganan ni Israel ang iyang mga anak ug mga apo nga sila si Ephraim ug Manases ug ilang mga pamilya. Siya misaad kanila nga ang Dios motabang kanila nga makabalik sa yuta sa Canaan sa umaabut.
Genesis 48:21

29 PANAGNA
Kabahin sa iyang patriyarkal nga panalanganin, si Joseph gisaaran nga siya makabaton og mabunghahon nga kaliwatan.
Genesis 48:19; 49:22-26

MGA DISPENSASYON Silangang Bahin sa Kalibutan
Kasadpang Bahin sa Kalibutan

Moises
Igsoon nga Lalaki ni Jared (Mga Jaredite)

***1800 B.C.**

1600 B.C.

1300 B.C.

23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38

ESAU Judith Basemat **MGA TAGA-EDOM**

Lea **RUBEN**

SIMEON

LEVI

JUDA

ISAKAR

SABULON

JACOB

Silpa **GAD**

ASER

Bilha **DAN**

NEPTALI

Raquel **JOSE**

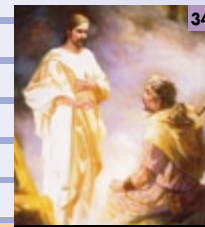
Ephraim ug Manases

BENJAMIN

MGA ISHMAELITE

MGA TAGA-MEDIAN

Moises, Aaron

PAGPUNDOK

PAGKATIBULAAG

PAGPUNDOK

37 Si Jehova mipakita kang Josue, nagbago sa iyang pakigsaad ug nagsugo sa mga anak sa Israel sa pagsulod sa yuta sa Canaan isip kabilin.
Josue 1:1-9

38 Human sa daghang mga tuig sa Canaan, ang mga anak sa Israel wala na motuman sa mga pakigsaad. Sila gipanggukod sa ilang mga kaaway.
Mga Maghuhukom 2-3

39 Pinaagi ni propetang Nathan, si Jehova mihimo og mahangturong pakigsaad uban ni Haring David ug sa iyang kaliwatan.
2 Samuel 7:1-17; Doktrina ug mga Pakigsaad 132:38

40 PANAGNA
Ang mga katawhan sa Amihanan nga Gingharian (gipasabut nga mao ang Israel) ug sa Habagatan nga Gingharian (Juda) pagatibulaagon sa tanan nga mga nasud.
Amos 9:5-10; Miqueas 3:9-12

41 PANAGNA
Ang Mesiyas (Jesukristo) moantus ug mo-ula sa mga sala sa kalibutan.
Isaias 53

42 PANAGNA
Ang Ginoo motipon sa salin sa iyang mga katawhan ug mohimo og usa ka bandila para sa tanang kanasuran.
Isaias 11:1-12; Amos 9:9

43 PANAGNA
Ang Ginoo mohupay sa iyang mga katawhan, motubos sa Jerusalem, ug mopakita sa iyang gahum ngadto sa tanang kanasuran.
Isaias 40:1-2, 11; 41:10; 52:9-10

30 Ditto sa Ehipto ang kaliwatan ni Israel midaghan ug nailhan nga mga anak ni Israel (gitawag usab og ba-lay ni Israel). (Tan-awa sa panagna 12.)

Genesis 50

31 PANAGNA

Ang Dios "mopasa-nay" ug usa ka propeta (Moises) sa pagluwas sa Israel gikan sa pagkaulipon sa Ehipto.

Hubad ni Joseph Smith (HJS), Genesis 50:24, 34-36 (sa apendiks sa Biblia); 2 Nephi 3:10, 17

32 PANAGNA

Ang pamilya ni Israel pagatibulaagon, uban sa usa ka "sanga" nga magpuyo sa Amerika.

HJS, Genesis 50:25 (sa apendiks sa Biblia); 2 Nephi 3:3-5, 16

33 PANAGNA

Usa ka "pinili nga manalagna" (Joseph Smith) ang mopahiuli sa kasayuran sa pakigsaad sa Dios uban kang Abraham.

HJS, Genesis 50:25-33 (sa apendiks sa Biblia); 2 Nephi 3:6-15

34 Si Jehova mipakita kang Moises, kinsa na-kadawat sa priesthood gikan ni Jethro. Ang mga anak sa Israel mibiya sa Ehipto. (Tan-awa sa panagna 31.)

Exodo 3:1-10; 13:17-22; Doktrina ug mga Pakigsaad 84:6

35 Sa Bukid sa Sinai misaad ang mga anak sa Israel nga sila mo-sunod sa pakigsaad sama kang Abraham.

Exodo 19:3-9; 24:3

36 Tungod ang mga anak sa Israel wala motuman sa ilang saad, ilang nadawat ang mas ubos nga ba-laod nga kalibutanon nga mga sugo.

Exodo 32-34; Mga Taga-Galacia 3:19-24; Doktrina ug mga Pakigsaad 84:19-26

1000 B.C.

700 B.C.

400 B.C.

100 B.C.

39

Haring David

40 41 42
43 44

Isaias **

45

45

46 47 48

Nehemias

49

49

50

50

PANAGNA: SAMBINGAY NI ZENOS (MGA 1800-400 B.C.)

Ang balay sa Israel sama sa usa ka maayo nga kahoy nga oliba nga nagsugod pagkadunot, busa ang agalon sa ubasan miatiman niini hangtud misugod sa paggawas ang bag-ong natural nga mga sanga. Iyang gitangtang kini nga mga sanga ug gisumbak ngadto sa uban nga mga kahoy diha sa iyang ubasan. Iyang gipul-ong ang dautang dagkong mga sanga gikan sa maayo nga kahoy ug gisunog kini, dayon gisumbak ang mga sanga sa ihalas nga kahoy sa oliba ngadto sa maayo nga kahoy.

Jacob 5:3-14 (padayunon sa bahin 2)

Lehi (Mga Nephite ug Mga Lamanite)

Pipila ka mga katawhan sa Arabia

Amihanan nga Gingharian (tan-awa sa 1 Mga Hari 12:2-20)

Amihanan nga Gingharian **PAGKATIBULAAG** (nawala nga mga tribo sa Israel)

Habagatan nga Gingharian

Habagatan nga Gingharian **PAGKATIBULAAG**

44 PANAGNA

Atol sa panahon sa milenyum ang yuta pagabaguhon, ug mawala ang tanang mga sakit ug mga kasubo.

Isaias 25:6-9; 33:20-24; 35; 61:2-5

45 Ang mga tawo sa Amihanan nga Gingharian gipatibulaag sa mga Assyrians tungod sa ilang pagkadautan. (Tan-awa sa panagna 40.)

2 Mga Hari 17:5-18

46 PANAGNA

Pipila sa mga Judeo (salin) pagapundukon ug balik ngadto sa Jerusalem aron sa pagserbisyo sa Ginoo.

Jeremias 24:4-7

47 Si Jehova miestablisar sa pakigsaad uban ni Lehi ug sa iyang pamilya. Sila mibiya sa Jerusalem ug nahimong nasud sa mga Amerika. (Tan-awa sa mga panagna 29, 32.)

1 Nephi 1-2; 18

48 Ang mga tawo sa Habagatan nga Gingharian misalik-way sa pakigsaad sama kang Abraham ug gipatibulaag sa mga taga-Babelonia. (Tan-awa sa panagna 40.)

2 Mga Hari 25:1-10

49 Pipila sa mga anak sa Israel nga gitawag og "Judeo" mibalik sa Jerusalem, nagtukod ug balik sa templo. Si Esdras miawhag sa mga katawhan sa pagtuman sa ilang mga pakigsaad ngadto sa Dios (Tan-awa sa panagna 46.)

Nehemias 8-10

50 Ang mga Hasmoneans (Maccabees) miestablisar og independente nga estado sa Judeo, gitawag og Judea, diha sa yuta sa Canaan.

“Nianang Lapad nga Imperyo”

ANG PAGTUBO SA SIMBAHAN DIHA SA RUSSIA

Ang Russian nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagtukod sa pundasyon sa panagna sa pag-establisar sa Simbahan sa ilang nasud.

Ni James A. Miller

Church History Department

Ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa Russia nakahimo og importante nga panghitabo niadtong 2011 sa dihang ang unang stake sa ilang nasud namugna sa Moscow. Sobra sa usa ka libo ka mga miyembro sa Simbahan, mga misyonaryo, ug mga higala mahinamong nagpundok aron sa pagpaluyo sa ilang bag-ong mga lider ug pagpahayag sa ilang pasalamat nga ang ulohan sa ilang nasud nahimong usa sa mga stake sa Zion nga nagkatap sa ti-buok kalibutan. Mas midako ang kahinam sa dihang si Yakov Boyko gitawag ug gipaluyohan isip presidente sa stake uban ni Vladimir Astashov ug Viktor Kremenchuk isip iyang mga magtatambag.

Misanap ang grabeng pagbati sa kongregasyon sa dihang si Vyacheslav Protopopov gipresentar isip stake patriarch, ang unang lumad nga Russian nga patriarch sa Russia. Paspas nga gipataas ang mga kamot sa dihang gibasa ang iyang ngalan para sa pagpaluyo nga boto, ug may pipila nga hapit mipak-pak tungod sa kalipay. Sa unang higayon, ang mga Russian nga lider sa priesthood nakadawat sa mga yawe ug awtoridad nga gitagamtam sa mga stake sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw bisan asa nga dapit sa kalibutan. Usa ka bag-ong kapitulo sa kasaysayan sa Simbahan sa Russia nagsugod samtang ang pagpangulo sa Simbahan didto sa Moscow lig-on na karon diha sa Russian nga mga kamot.

Panagna

Ang dalan paingon niining mahinungdanong adlaw sa kasaysayan sa Simbahan sa Russia masubay balik sa

unang mga adlaw sa Pagpahiuli. Niadtong 1843 gitawag ni Propeta Joseph Smith si Elder Orson Hyde sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles ug si George J. Adams sa pag-misyon sa Russia “sa pagpaila sa kahingpitan sa Ebanghelyo ngadto sa mga tawo nianang lapad nga imperyo, ug [kabahin niini] gilakip ang pipila sa labing importante nga mga butang mahitungod sa pagpalambo ug pagtukod sa gingharian sa Dios sa katapusang mga adlaw, nga dili mapasabut niini nga panahon.”¹ Hinoon, ang Pagkamartir sa Propeta niadtong 1844 nakapugong sa mga plano sa pagkompleto sa misyon, ug ang mga plano sa Propeta kabahin sa padulngan sa ebanghelyo “nianang lapad nga imperyo” nagpabiling wala pa matuman.²

Pagpangandam

Sa gihapon, sa 168 ka tuig tali sa unang tawag sa misyon ug sa pagmugna sa unang stake sa Russia, ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga managlahi ang kaagi nakatabang sa pag-andam sa paagi sa pagpakigbahin sa ebanghelyo ngadto sa mga katawhan sa Russia. Niadtong 1895, ang Swedish nga misyonaryo nga si August Höglund miabut sa St. Petersburg aron sa pagtudlo ni Johan Lindlöf, kinsa misulat sa Scandinavian Mission ug mihangyo og mga misyonaryo human masayud sa Simbahan didto sa iyang lumad nga nasud sa Finland. Duha ka adlaw human makig-himamat ni Elder Höglund ug naghigot kaniya sa tibuok gabii, si Johan ug ang iyang asawa, si Alma, mihangyo nga magpabunyag. Niadtong Hunyo 11, 1895, giubanan sila ni Elder Höglund ngadto sa daplin sa Suba sa Neva. Wala makakita og hilom, hilit nga dapit alang sa bunyag, ang grupo miluhod sa pag-ampo aron mangayo og tabang sa Ginoo.

Paghulagway sa usa ka Russian nga artist sa 1903 nga pag-ampo sa pagpahinungod ni Elder Francis M. Lyman sa Summer Garden sa St. Petersburg.

Sa milagrosong paagi ang mga sakayan ug mga katawhan misugod sa pagbiya sa dapit. Human sa bunyag, si Sister Lindlöf miingon, “Nalipay kaayo ko! Nasayud ko nga ang Ginoo mipasaylo kanako.”³ Sila Johan ug Alma nahimong unang mga kinabig nga nabunyagan sa Russia.

Pipila ka tuig ang milabay, nadasig sa pagkakabig sa mga Lindlöf ug sa sosyal nga mga reporma nga giplano sa gobyerno sa Russia, si Elder Francis M. Lyman (1840–1916) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipasiugda sa plano sa pagpadala og mga misyonaryo sa Imperyo sa Russia. Niadtong 1903, samtang nagserbisyo isip presidente sa European Mission, si Elder Lyman mibiyaha ngadto sa Imperyo sa Russia ug gipahinungod ang yuta alang sa pag-sangyaw sa ebanghelyo. Siya mihalad og mga pag-ampo sa St. Petersburg ug sa Moscow niadtong Agosto 6 ug 9, nangamuyo sa Ginoo sa pagpanalangin sa mga magma-mando sa yuta ug sa daghang mga tawo sa imperyo, “diin adunay daghang kaliwat sa Israel.”⁴ Nag-ampo usab siya nga “ang kasingkasing sa matitud-anon ug matinuoron mangita unta sa kamatuoran, ug nangamuyo sa Ginoo sa pagpadala sa mga sulugoon nga puno sa kaalam ug hugot nga pagtuo aron sa pagdeklarar sa Ebanghelyo ngadto sa mga Russian sa ila mismong pinulongan.”⁵

Si Elder Lyman mipadala sa misyonaryo nga si Mikhail Markov ngadto sa Riga, Latvia—kaniadto kabahin sa Imperyo sa Russia—ug misulat ngadto sa punoang buhatan sa Simbahan nga nagpahayag sa iyang paglaum sa pagtawag og mga misyonaryo ngadto sa Russia sa dili madugay. Ang mga lider sa Simbahan sa Siyudad sa Salt Lake, hinoon, mibati nga

kinahanglang ikonsiderar og maayo sa dili pa magpadala og mga misyonaryo sa Russia, diin dili legal ang pagsangyaw sa bisan unsa nga sukwahi sa naestablisar na nga tinuohan sa mga Russian. Si Brother Markov sa wala madugay mibiya sa Riga ubos sa mando sa lokal nga mga opisyal.⁶ Sa katapusan, ang kagubot sa sosyal ug politika sa Russia, gisamutan pa sa kadaut sa Unang Gubat sa Kalibutan, nakahimo og sunod-sunod nga mga rebolusyon ug usa ka sibil nga gubat nga nakasamok pag-ayo sa Russia. Ang pagporma sa Soviet Union ug ang miresulta nga Cold War nakapa-imposible sa pagpadala og mga misyonaryo sa Russia.

Hinoon, atol sa panahon sa Soviet, ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagpadayon sa pag-andam sa pagpaila sa gipahiuli nga ebanghelyo sa Russia. Usa niini nga indibidwal mao si Andre Anastasion, usa ka langyaw gikan sa Odessa, Ukraine, kinsa nagsugod sa paghubad sa Basahon ni Mormon ngadto sa Russian human sa iyang bunyag niadtong 1918. Human sa pagbisita sa Moscow niadtong 1970, si Andre misulat, “Kaduha sa gabii nga mibarug ko sa Red Square ug nangamuyo sa Ginoo sa pag-abli sa agianan nga ang Ebanghelyo madungog sa mga Russian, kinsa akong nakita bisan asa nga nanglakaw nga magpanon, dili maayo og panamit, nagguol, nagduko ang mga ulo.”⁷ Ang unang edisyon sa Russian nga Basahon ni Mormon, kadaghanan gibase sa buhat ni Andre, gimantala niadtong 1981. Sa paglabay sa panahon, daghang Russian ang midawat sa mensahe sa Basahon ni Mormon, nahimong mga pioneer sa ilang kaugalingong yuta aron makatabang sa pagtuman sa mga paglaum ug pag-ampo sa uban alang kanila.

Mga Pioneer

Niadtong 1989, sila Yuri ug Liudmila Terebenin sa St. Petersburg (gitawag sa una og Leningrad) ug ilang anak nga babaye, si Anna, nagbisita sa ilang mga higala sa Budapest, Hungary. Usa ka higala nga Santos sa Ulahing mga Adlaw midapit kanila sa simbahan, diin ilang nabati ang Espiritu ug mihukom nga makigkita sa mga misyonaryo. Sa wala madugay sila nabunyagan. Bisan tuod sa sinugdanan sila lang ang miyembro sa Simbahan sa St. Petersburg, ang mga Terebenin wala mag-inusara og dugay. Ang mga miyembro sa Simbahan gikan sa Finland nagpakigbahin na sa ebanghelyo ngadto sa mga Russian, lakip ni Anton Skripko, kinsa nahimong unang Russian nga nabunyagan sa Russia.

Nianang mga panahona, ang Russia nagsinati og kausaban sa politiko, ug ang mga Amerikano nga nagpuyo ug nagtrabaho sa Moscow nagsugod sa pagtabang sa ilang mga higala ug mga kaila nga Russian. Nahimamat ni Dohn Thornton si Galina Goncharova niadtong 1989, ug relihiyon ang ilang gihisgutan. Mihinumdom si Brother Thornton,

MGA PANAGNA MAHITUNGOD SA SIMBAHAN SA RUSSIA

1930:
“Ako mosaksi nga adunay liboan sa kaliwat

sa Israel niana nga yuta [Russia], ug ang Dios nag-andam og paagi alang kanila.”—Elder Melvin J. Ballard (1873–1939) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles¹⁵

“Samtang akong gihatag [ni Galina] ang Basahon ni Mormon ug ang pamphlet kabahin ni Joseph Smith, ang labing talagsaon nga butang nahitabo. Ingon [og] ang tanang kahayag sa lawak nianang higayuna naka-focus sa basahon. Ang Espiritu misanap kanamo ug [siya] misugod sa paghilak.”⁸ Si Galina misulti kaniya nga siya mibati nga ang basahon gikan sa Dios. Misugod siya sa pagsimba ug nabunyagan niadtong Hunyo 1990, nahimong unang kinabig nga nabunyagan sa Moscow.

Samtang ang mga Russian gikan sa St. Petersburg, Vyborg, Moscow, ug ubang mga siyudad nagpamiyembro sa Simbahan, usa ka bag-ong kapitulo ang nabuksan sa kasaysayan sa Simbahan sa Russia. Niadtong Abril 26, 1990, si Elder Russell M. Nelson sa

ka Manluluwas, iyang Anak si Jesukristo, ug kitang tanan mabanhaw.”⁹ Pagka Hunyo, sila si Vyacheslav, Galina (iyang asawa), ug Tamara nabunyagan. Gikan 1995 hangtud 1998, si Brother Efimov miserbisyo isip unang lumad nga presidente sa misyon sa Russia.

Pagtubo

Gipangulohan sa mga lider nga may “kaalam ug hugot nga pagtuo,” agi og katumanan sa mga pag-ampo sa pagpahinungod ni Elder Lyman niadtong 1903, ang Simbahan mipadayon sa pagtubo human miabut ang mga misyonaryo sa Russia sa sayong 1990. Ang matinud-anong mga Russian midawat sa responsibilidad sa pagserbisyo sa ilang mga higala ug silingan. Samtang ang mga district gitukod

HAN-AY SA MGA PANGHITABO [TIME LINE]

1843: Si Joseph Smith mitawag og mga misyonaryo sa pagtudlo sa ebanghelyo ngadto sa Russia. Ang iyang pagkamartir niadtong 1844 nakabalda niining planoha.

1903: Si Elder Francis M. Lyman sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipahinungod sa Imperyo sa Russia alang sa pagsangyaw sa ebanghelyo.

1917: Gilupig sa mga Bolsheviks ang Provisional Government nga misunod sa pagbiya sa tsar, nakapastugda sa 1917–22 Russian Civil War.

1922: Ang Soviet Union pormal nga giorganisar.

Korum sa Napulog Duha mihalad og pag-ampo sa pagpahinungod og usab sa Russia diha sa St. Petersburg, naglig-on sa pagpahinungod nga gipahigayon ni Elder Lyman hapit usa na ka siglo ang milabay ug nangamuyo sa Ginoo sa paghatag sa mga panalangingin sa ebanghelyo ngadto sa mga tawo.

Usab sa tingpamulak sa 1990, si Tamara Efimova sa St. Petersburg midala sa mga misyonaryo sa iyang balay human makigkita nila sa panimalay sa usa ka higala. Ang iyang amahan, si Vyacheslav Efimov, nagduha-duha sa sinugdanan nga kining batan-ong mga lalaki makatudlo kaniya og bag-ong mga butang kabahin sa Dios. Hinoon, siya nakadayeg sa ilang mensahe sa ebanghelyo. Siya misulat: “[Kini] naghatag kanako og oportunidad nga makadawat og tubag sa akong kaugalingong mga pangutana ug, labing importante, sa pagsabut nga ang Dios nahigugma sa matag usa kanato—kita iyang mga anak ug siya mihatag kanato og usa

sa daghang siyudad, ang mga lider sama ni Fidrus Khasbiulin mitudlo, midasig, ug misuporta sa mga Santos. Si Brother Khasbiulin, namiyembro sa Simbahan niadtong 1994, nagserbisyo isip unang presidente sa branch sa Rostov-na-Donu, gikan 1995 hangtud 1997, sa dihang siya gitawag isip presidente sa Rostov Russia District. Isip presidente sa district, siya mihatag og gibug-aton sa paglig-on sa mga pamilya ug may espesyal nga interes sa pagserbisyo sa kabatan-onan, nagtabang kanila sa pagpangandam sa pag-misyon ug sa katapusan pagminyo diha sa templo.¹⁰

Mga Templo

Ang mga Russian nga Santos sa Ulahing mga Adlaw wala motugot nga ang kakulang sa templo sa ilang nasud makapugong nila sa pagpahigayon sa mga ordinansa diha sa balay sa Ginoo. Sobra sa 15 ka tuig, ang pinakaduol nga templo mao ang mga templo

1995:
“Kamo nag-pundok kon asa mo makahimo

karon, apan niining kinabuhia makakita kamo sa mga chapel ug mga stake. Inyong makita ang templo sumala sa panahon sa Ginoo.”—Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles¹⁶

sa Stockholm Sweden ug Freiberg Germany, samtang ang mga miyembro sa Russian Far East nagpadayon sa pagtambong sa Seoul Korea Temple. Dili kanunay silang makaadto sa templo tungod sa kalisud sa pagkuha og visa, layo nga distansya, ug sa gasto sa pagbiyahe.

Niadtong Disyembre 1991, ang pamilya ni Andrei ug Marina Semionov sa Vyborg nahimong unang pamilya nga Russian nga na-sealed sa templo. Si Brother Semionov mi-ingon, “Usa ka espesyal nga kalipay among nabati sa dihang kami na-sealed sa kahang-turan didto sa Stockholm Sweden Temple.”¹¹ Sulod sa daghang katuigan iyang giubanan ang tanang grupo gikan sa Russia nga mitambong sa templo didto sa Sweden.

pagbiyahe,” mihinumdom siya. “Kini gamay nga mga pagpamatuod nga nadawat sa kada tawo. Apan sa kinatibuk-an kini nakatabang namo ug midasig alang sa dugang espirituhanong paglambo.”¹²

Sa katapusan, usa ka templo mas naduol sa Russia sa dihang gipahinugod ni Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008) ang Helsinki Finland Temple niadtong 2006. Dayon niadtong 2010, ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw sa tibuok Russia nagmaya sa dihang gipahinugod ni Presidente Thomas S. Monson ang Kyiv Ukraine Temple, ang una sa kanhi Soviet Union, naghimo sa mga panalangin sa templo nga mas maduol ngadto sa matitud-anong Russian nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.

1981: Ang Basahon ni Mormon gimantala sa Russian.

1991: Ang Mormon Tabernacle Choir mibisita sa Soviet Union. Human sa ilang konsyerto, ang mga awtoridad sa Russia mipahibalo nga ang Simbahan giila sa tibuok nasud niadtong Mayo 28.

1991: Sa Disyembre ang Soviet Union opisyal nga nawala, ug ang Russian Republic nahimong Russian Federation.

Sa wala madugay, ang mga lider sa misyon misugod sa pag-organisar og mga grupo aron mobiyahe. Ang unang grupo gikan sa Moscow mibiyaha ngadto sa Stockholm niadtong Septyembre 1993. Kining mga pagbisita sa templo nahimong importante nga bahin sa debosyon sa Russian nga mga miyembro sa tibuok nasud.

Ang pamilyang Vershinin gikan sa Nizhniy Novgorod unang mibisita sa Stockholm Sweden Temple niadtong 2000. Human og biyahe ngadto sa St. Petersburg, sila si Sergey, Vera, ug ilang anak nga babaye, si Irina, mikuyog sa grupo nga Russian nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw gikan sa lain-laing mga siyudad ug misakay og bus ug ferry aron makaabut sa templo. Didto sa templo, si Irina misalmot sa mga bunyag alang sa mga patay ug na-sealed ngadto sa iyang mga ginikanan. “Nakaangkon kami og pagpamatuod ug daghang panalangin nianang

Ang Russian nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, gi-organisar isip “Mormon Helping Hands,” nagtabang sa paglimpyo sa nataran sa eskwelahan ug sa linaw duol sa Moscow niadtong 2013.

Usa ka Simbahan sa Russia

Ang pagpahunungod sa templo sa Ukraine nakapalig-on sa paglaum sa mga miyembro sa Russia alang sa kaugmaon sa Simbahan sa ilang nasud. Human sa pagpahunungod, si Vladimir Kabanovy gikan sa Moscow miingon nga “ang Simbahan mopadayon sa paglambo—akong napanglantawan ang mga stake sa Zion dinhi [sa Russia].”¹³ Wala kaabut og usa ka tuig ang milabay, kana nga panan-awon natinuod sa dihang si Elder Russell M. Nelson sa Korum sa Napulog duha ka mga Apostoles miorganisar sa Moscow Russia Stake. Pagkasunod tuig, niadtong Septyembre 2012, si Elder Nelson miorganisar sa ikaduhang stake, sa St. Petersburg.

Samtang kini nga mga panghitabo nagrepresentar sa kasangkuan sa 20 ka tuig sa pagserbisyo ug pag-uswag sa pioneer sa Russia nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, kini sinugdanan lamang sa usa ka bag-ong kapitulo sa kasaysayan sa Simbahan sa ilang nasud. Human og bisita sa mga

PAGTUBO SA MEMBERSHIP

1989: 20

1998: 9,179

2008: 19,946

2013: 21,888

MGA STATISTIC SA RUSSIA *

Mga Stake: 2
Mga District: 3
Mga Ward ug mga Branch: 98
Mga Misyon: 7
Labing duol nga mga Templo: Kyiv Ukraine, Helsinki Finland, ug Seoul Korea

* Kutob Hunyo 2013

2002: Sa Septyembre, si Presidente Gordon B. Hinckley mao ang unang Presidente sa Simbahan nga mibisita sa Russia.

2008: Si Anatoly Reshetnikov gitawag isip unang lumad nga Russian Area Seventy.

2011: Niadtong Hunyo 5, ang Moscow Russia Stake, ang unang stake sa Russia, giorganisar.

2012: Niadtong Septyembre 9, ang St. Petersburg Russia Stake giorganisar.

Santos sa Europe East Area (nga naglakip sa Russia) niadtong Hunyo 2012, si Elder D. Todd Christofferson sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mipamatuod nga ang Ginoo naggiya sa Iyang buhat didto: “Ang Iyang Espiritu misanap niining lugara. Kita makasaksi og mga panghitabo nga wala damhang mahitabo.”¹⁴ Samtang ang mga pioneer nga Russian nga mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mopadayon sa ilang pagserbisyo, mosunod ug modawat sa ebanghelyo ni Jesukristo, ug mo-focus sa templo, dugang mga stake ang maestablisar ug ang Simbahan mopadayon sa paglambo sa ilang nasud. Tingali kita nakakita sa katumanan sa panan-awon ni Propeta Joseph Smith alang sa gingharian sa Dios sa Ulahing mga Adlaw nianang lapad nga imperyo. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Joseph Smith, sa *History of the Church*, 6:41. Dili pa klaro kon unsa ang “labing importante nga mga butang” nga gipasabut sa Propeta nga “dili mapasabut niini nga panahon”; mahimong siya nagpasabut sa Russia mismo, sa misyon, o sa mga menhase sa mga misyonaryo.
2. Wala giila ni George J. Adams ang pagpangulo ni Brigham Young isip Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles human sa kamatayon ni Joseph Smith ug mibiya sa Simbahan.
3. August Höglund ngadto sa Presidente sa Scandinavian Mission, Hulyo 9, 1895, manuskrito sa kasaysayan sa Scandinavian Mission, Church History

- Library, Siyudad sa Salt Lake, kinutlo sa Kahlile Mehr, “Johan and Alma Lindlöf: Early Saints in Russia,” *Ensign*, Hulyo 1981, 23.
4. Joseph J. Cannon, “President Lyman’s Travels and Ministry: Praying in St. Petersburg for the Land of Russia,” *Millennial Star*, Ago. 20, 1903, 532.
 5. Joseph J. Cannon, “President Lyman’s Travels and Ministry: The Visit to Moscow, the City of Churches,” *Millennial Star*, Ago. 27, 1903, 548.
 6. Tan-awa sa William Hale Kehr, “Mischa Markow: Missionary to the Balkans,” *Ensign*, Hunyo 1980, 29.
 7. Sulat ni Andre Anastasion ngadto sa Konseho sa Napulog Duha ka mga Apostoles, Nob. 8, 1970, Church History Library, Salt Lake City.
 8. Dohn Thornton, “The Beginnings of the Moscow Branch,” sa *Papers and Photographs Relating to the Beginning of the Church in Moscow, Russia (1990–92)*, Church History Library, Salt Lake City.
 9. Vyacheslav Efimov, sa Gary L. Browning, *Russia and the Restored Gospel (1997)*, 73.
 10. Tan-awa sa Allison Thorpe Pond, oral history ni Fidrus Khabrakhmanovich Khasbiulin, Ago. 18, 2010, Church History Library, Salt Lake City.
 11. Andrei Semionov, sa Gary Browning, “Pioneering in Russia,” *Liahona*, Abr. 1998, 36.
 12. Gikan sa usa ka interbyu uban ni Irina Borodina, Mar. 6, 2013.
 13. Vladimir Kabanovy, sa Jason Swenson, “Russia’s first stake a powerful symbol of country’s growth,” *Church News*, Hulyo 9, 2011, ldschurchnews.com.
 14. D. Todd Christofferson, sa video nga “Spirit Attentive to Eastern European Pioneers,” Prophets and Apostles Speak Today, lds.org/prophets-and-apostles/unto-all-the-world/spirit-attentive-to-eastern-europe-pioneers.
 15. Melvin J. Ballard, sa Conference Report, Abr. 1930, 157.
 16. Boyd K. Packer, sumala sa girekord ni Dennis B. Neuenschwander sa usa ka miting sa Simbahan didto sa St. Petersburg, Nob. 18, 1995.

Pag-amumma

SA ATONG BAG-ONG MGA KINABUHI

Ni Eve Hart

Si Ryan Abraham nabunyagan sa Simbahan sa edad nga 14 samtang nagpuyo sa duol sa dagat nga bukidnong siyudad sa Cape Town, South Africa. “Ang pagpamiyembro sa Simbahan dako nga panalangin—kini nakatabang kanako isip

LISO SA PAGTUO

“Usa sa mga katuyoan sa Simbahan mao ang pag-alima ug pag-ugmad sa liso sa pagtuo—bisan sa balason nga yuta sa pa gduhaduha ug walay ka-siguroan. Ang hugot nga pagtuo molaum sa mga butang diin dili makita diin mga tinuod [tan-awa sa Alma 32:21].

“Busa, mga kaigsoo-nan—akong mga higala—palihug, duhaduhai una ang inyong pagduhaduha sa dili pa mo magduha-duha sa inyong pagtuo.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ika-duhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “Dali, Pakig-uban Kanamo,” *Liahona*, Nob. 2013, 21.

tin-edyer sa pagdumala niadto nga mga katuigan,” siya mipasabut. “Apan sa dihang namiyembro ko sa Simbahan, akong nakat-unan nga wala lang ninyo usaba kon asa mo mosimba; inyong giusab inyong kinabuhi.”

Ang panaw ni Ryan nahimong sama sa panaw sa ubang mga kinabig: siya mituo sa kamatuoran sa ebanghelyo apan miatubang og kalisud sa pagpahiangay sa bag-ong kultura uban sa bag-ong gilauman. “Usahay makaplagan nako akong kaugalingon nga nangutana, ‘Mahimo ba gyud ni nako?’” miingon si Ryan. “Apan kon atong sundon ang atong nasayran, mas daghang kahibalo ug kalig-on ang moabut. Ang Ginoo motabang nato sa mga butang nga dili nato mahimo.”

Kini nga artikulo usa ka koleksyon sa mga pagpamatuod ug mga kasinatian sa mga kinabig. Kami naglaum nga inyong makaplagan niining pito ka hilisgutan ang kadasig nga magpabilin sa Simbahan ug sa pag-amuma sa inyong bag-ong pagtuo hangtud nga kini “mogamot, ug motubo, ug modala og bunga” (Alma 32:37). ■

Pagbuntog sa mga Pagsulay

Kon kita nagpakabuhi sumala sa kahayag sa gipahiuli nga ebanghelyo, kita makalahutay sa kalibog sa atong mortal nga kinabuhi ug makapuyo pag-usab uban sa Dios. Ang atong Langitnong Amahan naghulat aron sa pagsulti kanato, “Maayong pagkabuhat, maayo ug kasaligan nga ulipon” (Mateo 25:21). Mao kana ang Iyang saad, ug sigurado nga Iya kining tumanon kon buhaton nato ang atong bahin.

Elson Carlos Ferreira, nabunyagan sa Brazil niadtong 1982

Matag higayon nga kamo mobati nga kamo lang ang nanlimbasug, mahimo kamong mohunong ug mohunahuna sa gibuhay ni Kristo ug sa unsang paagi Siya nag-antus alang kaninyo. Siya kanunay anaa sa pagtabang nato nga masayran kon si kinsa kita ug unsa kita nga mamahimo. Siya mas nakaila kanato kay sa atong pag-ila sa atong kaugalingon.

Mikiko O’Bannon, nabunyagan sa Japan niadtong 1993

Magbuhat sa mga Sukaranan

Wala koy gibuhay nga talagsaon aron magpabiling matinud-anon sa Simbahan. Wala ko naglakaw og 50 ka milya (80 km) aron motambong sa miting sa sakrament o gihulog ngadto sa nagdilaab nga kalayo. Apan ang makanunayong pagbuhat sa yano nga mga butang—nagtambong sa mga miting sa Simbahan, nagtuon sa kasulatan, nag-ampo, ug nagserbisyo sa mga calling—nakatabang kanako sa paglig-on sa akong pagpamatuod (tan-awa sa Alma 37:6–7).

Alcenir de Souza, nabunyagan sa Brazil niadtong 1991

Sa dihang nagpamiyembro ko sa Simbahan sa edad nga 19, naghinam-hinam ko sa ebanghelyo, ug ang pagbasa sa kasulatan kada adlaw usa ka talagsaong kasinatian.

Hinooon, human sa pipila ka tuig nga pagkamiyembro sa Simbahan, mibati ko og kakapoy sa pisikal ug espirituhanong paagi. Pugson nako akong kaugalingon nga mosimba matag Dominggo, wala kaayoy nakat-unan sa mga miting ug naghinam-hinam nga mouli sa balay para sa akong matag Dominggo nga pahulay.

Usa ka panag-istoryahanay uban sa higala nakapalamdag sa akong sitwasyon. Akong gitimbang-timbang ang akong espirituhanong mga kinaiya, ug nakaamgo ko nga ang akong mga pag-ampo dili na kinasingsing, ug ang pagbasa sa mga kasulatan matag buntag usa na ka buhat nga makakapoy—dili na makalipay. Nakaamgo ko nga kinahanglan ko og dugang espirituhanong pag-amuma ug pag-ehersisyo kada adlaw.

Misugod ko sa pag-ampo matag buntag sa dili pa mobasa sa kasulatan, piho nga nangamuyo nga ako magiyahan sa akong pagtuon. Part-time ko nga nagtrabaho ug may 15 minutos nga pahulay sa buntag nga akong gigamit sa pagbasa og pipila ka pahina sa *Ensign*—snak sa akong espiritu maudto. Ma-gabii mobasa ko og makapabayaw nga mga libro. Ma-Dominggo akong basahon ang manwal nga *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan*.

Matag gabii inig dayon nako og katulog, mibati ko nga malinawon tungod kay akong gitagbaw ang akong espirituhanon nga kagutom sa tibuok adlaw. Tungod kay nakahukom ko nga mosunod og espirituhanong eskedyul matag adlaw, nahimo kong mas positibo nga tawo ug ang akong pagpamatuod mitubo.

Tess Hocking, nabunyagan sa California, USA, niadtong 1976

Pag-adto sa Templo

Sukad nga nakahibalo ko kabahin sa templo, gusto na gyud ko nga moadto. Akong nakat-unan nga ang templo usa ka dapit diin kita makapahigayon og mga bunyag alang sa mga patay, ma-sealed isip mga pamilya, ug maghimo og mas taas nga mga pakigsaad uban sa Langitnong Amahan. Akong giandam akong kaugalingon ug nagpabiling takus aron makasulod ko sa templo.

Yashinta Wulandari, nabunyagan sa Indonesia niadtong 2012

Human ako mabunyagi, ang akong hinigugma, si JP (kinsa miyembro na sa Simbahan), ug ako nagplano nga mag-minyo, apan among gilangay ang among kasal tungod kay gusto nako og dakong selebrasyon.

Niadtong Martes, Enero 12, 2010, ang akong pamanhunan ug ako miadto sa eskwelahan aron motambong og klase. Samtang naglingkod ko atubang sa akong computer naghulat sa propesor nga mosugod sa klase, ang building miuyog. Wala ko modagan sa gawas kay kusog kaayo ang pag-uyog.

Mibarug ko sa suok ug mipiyong, nag-ampo sa Langitnong Amahan diha sa akong kasingkasing: “Palihug hatagi

ko og kahigayunan nga minyoan si JP sa templo.”

Sa wala madugay, mihunong ang pag-uyog ug akong gitan-aw ang palibut. Wala koy makita tungod sa kabaga sa abug sa palibut. Wala nako kahinumdom giunsa nako paggawas sa klasehanan, apan nakagawas ko. Luhaan ang akong mga mata, akong gisyagit ang ngalan ni JP.

Sa wala madugay akong nakit-an ang igsoong babaye ni JP. “OK ra siya!” misyagit ang iyang igsoon. “Gitabangan niya ang ubang estudyante nga wala makagawas tungod sa mga natumpag.”

Dili ko mas espesyal kaysa sa uban nga wala makagawas, apan nasayud ko nga ang Langitnong Amahan mitubag sa akong pag-ampo. Si JP ug ako nagminyo sa templo niadtong Abril 6, 2010, sobra og gamay sa usa ka tuig human sa akong bunyag ug hapit tulo ka bulan human sa linog. Kadto usa ka adlaw sa kalinaw ug kalipay nga dili gayud nako makalimtan. Wala mi dakong party, apan kadto mao ang labing talagsaon nga butang para nako.

Marie Marjorie Labbe, nabunyagan sa Haiti niadtong 2009

Pagpakigbahin sa Ebanghelyo

Isip bag-o nga miyembro sa Simbahan, ganahan kaayo ko sa misyonaryo nga buhat. Ang tanan mahimong usa ka misyonaryo. Matag higayon nga inyong ipakigbahin ang ebanghelyo sa uban, kini makausab sa ilang kinabuhi, ug kini usab makapalig-on sa inyong pagpamatuod. Ang mga tawo makakita sa kahayag diha sa inyong mga mata, ug gusto nilang masayud kon nganong kamo adunay nindot kaayo nga gawi. Ang paghimo sa misyonaryo nga buhat wala lang maghatag sa tawo og kahigayunan sa pagkat-on kabahin sa Simbahan apan nakatabang usab nila nga mabati ang Espiritu ug makabaton og personal nga espirituhanong mga kasinatian.

Elena Hunt, nabunyagan sa Arizona, USA, niadtong 2008

Ganahan kaayo ko sa misyonaryo nga buhat! Tulo ka bulan human sa akong bunyag, mibiyahe ko sa Martinique aron mogahin og panahon kauban akong pamilya para sa summer break. Kada adlaw sultian nako akong igsoong lalaki kabahin sa Basahon ni Mormon ug sa ebanghelyo.

Gidapit nako siya sa pagsimba sa unang Dominggo, apan mibalibad siya. Sa ikaduha nga Dominggo, miapas siya sa simbahan. Sa pagtapos sa mga miting, kasagaran wala siya magpakabana, ingon og wala siya makasinati og espesyal atol niadtong tulo ka oras.

Bisan tuod nagpadayon ko sa pagsulti ka-niya mahitungod sa ebanghelyo pagkasunod

semana, wala nako siya dapita sa pagsimba niining higayuna. Usa ka milagro ang nahitabo pagka-Sabado sa gabii: samtang nagplantsa ko sa akong pang-Dominggo nga sinina, nakamatikod ko nga mao usab iyang gibuhat.

“Unsay imong gibuhat?” nangutana ko.

Mitubag siya, “Mosimba ko uban nimo ugma.”

“Wala tikaw pugsa sa pag-adto,” miingon ko.

Apan mitubag siya, “Gusto ko nga moadto.”

Siya mipadayon sa pagsimba kada Dominggo human niadto.

Human mibalik ko sa southern France, kon asa ko nag-eskwela, ang akong igsoon nga lalaki miingon nako diha sa telepono nga siya magpabunyag. Giingnan nako siya nga gusto nakong anaa ko sa iyang bunyag apan ang labing importante mao nga siya magpadayon gihapon sa Simbahan kon mobalik ko sa Martinique.

Usa ka tuig ang milabay, mibisita ko pag-usab. Atol sa miting sa sakrament, ang akong igsoon mipamatuod uban sa dako nga kalig-on sa katinuod sa ebanghelyo. Nakahilak kong maghunahuna sa akong igsoong lalaki, kinsa akong gipakigbahinan sa labing nindot nga mga higayon sa akong kinabuhi, mipakigbahin usab ngari kanako sa ebanghelyo sa atong Ginoo (tan-awa sa Alma 26:11–16).

Ludovic Christophe Occolier, nabunyagan sa France niadtong 2004

Sa pagkat-on og dugang kon unsaon ninyo ipakigbahin ang ebanghelyo uban sa inyong mga higala ug pamilya, ikonsiderar ang pagbasa sa mosunod: Elder M. Russell Ballard, “Ibutang ang Inyong Pagsalig diha sa Ginoo,” *Liahona*, Nob. 2013, 43; Elder Neil L. Andersen, “Usa Kini ka Milagro,” *Liahona*, Mayo 2013, 77; Elder Dallin H. Oaks, “Sharing the Gospel,” *Liahona*, Ene. 2002, 7. Tan-awa usab sa www.lds.org/training/wwlt/2013/hastening.

FAMILY HISTORIAN SA UNANG HIGAYON?

Inyong mapabati ang inyong kalipay sa inyong bunyag ngadto sa uban pinaagi sa pag-trabaho sa inyong family history ug sa pagtabang sa inyong katigulangan nga maduol kang Kristo. Ang FamilySearch.org usa ka maayong dapit sa pagsugod. Inyong mapalambo ang inyong family tree pinaagi sa pagdugang sa petsa sa pagkatawo ug pagkamatay sa inyong sakop sa pamilya. Ang mga family history consultant sa inyong ward o branch makatabang ninyo sa pagpangita sa inyong katigulangan ug ilang impormasyon, lakip ang census ug mga sertipiko sa kaminyoon. Samtang nagkolekta mo sa impormasyon, kamo ug ang uban makapahigayon sa mga ordinansa sa templo alang sa inyong namatay na nga mga paryente.

Paghimo sa Buluhaton sa Family History

Human nako madungog ang mga leksyon sa misionaryo, nag-ampo ko aron masayud kon ang ebanghelyo tinuod. Ang akong minahal nga lolo mipakita nako diha sa damgo ug mipamatuod sa katinuod niini. Niining higayuna, nasabtan nako ang akong balaang obligasyon sa akong mga katigulangan. Si Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtambag sa Unang Kapangulohan, miingon niini nga paagi: “Sa dihang gibunyagan kamo, ang inyong mga katigulangan nagtan-aw kaninyo uban sa paglaum. Tingali human sa gatusan ka mga tuig, nalipay sila nga nakakita sa usa sa ilang mga kaliwat nga mihimo og pakigsaad sa pagpangita kanila ug sa paghatag kanila og kagawasan . . . Ang ilang mga kasingkasing nabugkos nganha kaninyo. Ang ilang paglaum anaa sa inyong mga kamot.”¹

Steven E. Nabor, nabunyagan sa Utah, USA, niadtong 1979

Ang akong asawa, si Laura, ug ako nasagmuyo sa dihang ang among pinakaunang anak, among upat ka bulan nga anak nga babaye, si Cynthia Marie, namatay tungod sa komplikasyon sa spina bifida. Kining trahedyo nakapahimo namo, duha ka

masulub-ong batan-ong ginikanan, sa pagpangita og paagi nga makauban ang among anak pag-usab. Dili pa mi miyembro sa Simbahan nianang higayona.

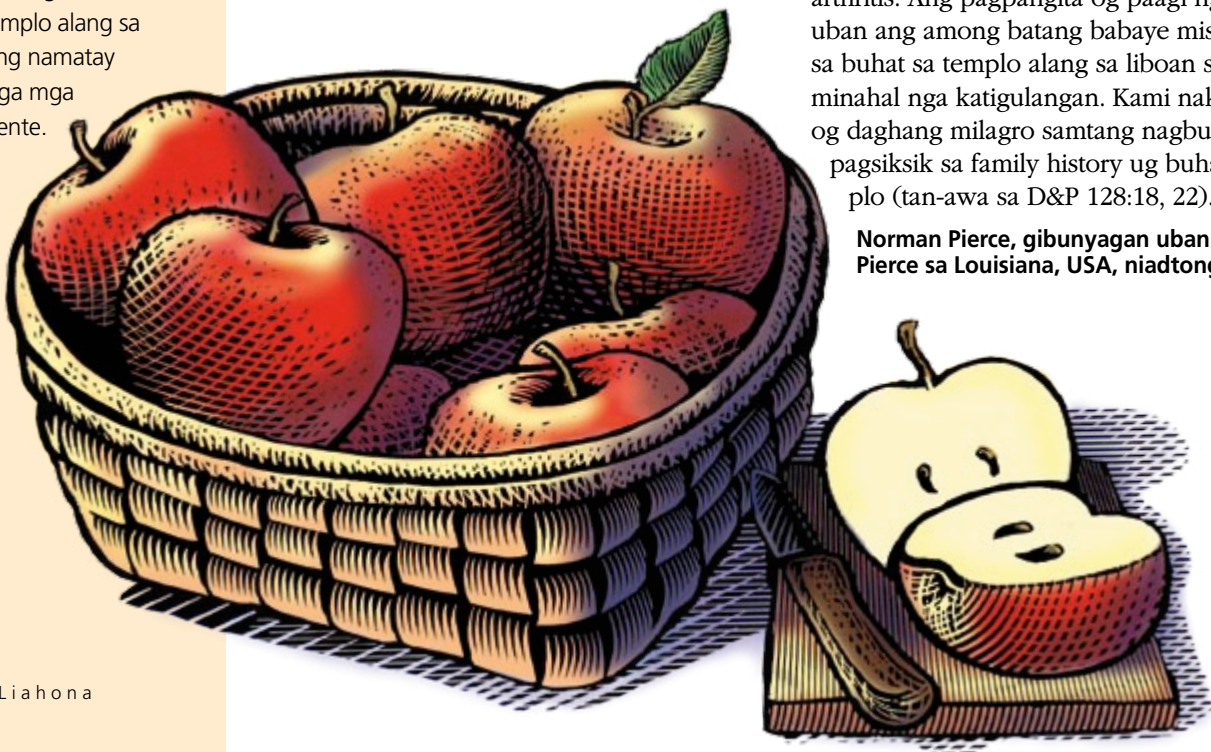
Usa ka buntag kinasingkasing nga nangamuyo si Laura ngadto sa Langitnong Amahan, naghangyo, “Hinigugmang Amahan, gusto ko nga makauban ang akong anak nga babaye pag-usab, apan wala ko masayud kon unsaon. Palihug ipakita kanako ang paagi.”

Nianang higayona may nanuktok sa among pultahan. Giablihan kini ni Laura nga may mga luhang nagdagayday sa iyang nawong. Sa gawas nagbarug ang duha ka misionaryo. Sa katapusan, si Laura ug ako nakaangkon og pagpamatuod sa katinuod sa Basahon ni Mormon ug nabunyagan.

Gisiguro ni Laura nga ang tanan namong sakop sa pamilya may kahigayunan nga makadawat sa ebanghelyo. Sa unang 15 ka tuig human sa among bunyag, nag-andam si Laura og mga ngalan para sa templo, ug dayon amo kining dalhon didto. Sa wala madugay ang arthritis ni Laura migrabe nga ako na lang ang modala sa mga ngalan ngadto sa templo.

Si Laura namatay tulo ka tuig na ang milabay human sa dugayng panlimbasug sa arthritis. Ang pagpangita og paagi nga makauban ang among batang babaye misangput sa buhat sa templo alang sa liboan sa among minahal nga katigulangan. Kami nakasinati og daghang milagro samtang nagbuhat sa pagsiksik sa family history ug buhat sa templo (tan-awa sa D&P 128:18, 22).

Norman Pierce, gibunyagan uban ni Laura Pierce sa Louisiana, USA, niadtong 1965

Pag-apil sa mga Miting sa Simbahan

Ang pag-ampo diha sa simbahan, pagkomentaryo atol sa mga leksyon, ug pagpamulong sa miting sa sakrament mopanalangin kaninyo ug niadtong naminaw. Kon kamo mamulong diha sa ngalan ni Jesukristo, ang Espiritu modasig ninyo. Ang Langitnong Amahan dili lang mamulong pinaagi sa mga kasulatan ug sa mga propeta ug mga apostoles apan mamulong usab pinaagi kaninyo aron sa pagtubag sa mga pangutana sa usa ka tawo, paglig-on sa kahuyang sa usa ka tawo, o paghupay sa pagduda sa usa ka tawo.

Sa dihang ang bishop mihangyo nga akong ipakigbahin ang akong pagpamatuod diha sa sakrament human sa akong bunyag, gibati kog kahadlok ug ka walay kahibalo. Wala pa ko makapamulong atubangan sa kongregasyon.

“Gikinahanglan ba gyud kini?” nangutana ko sa bishop. “Oo!” siya miingon.

Sa miting sa sakrament, mipamatuod ko kon sa unsang paagi ang Langitnong Amahan nahigugma nako ug giunsa Niya pagtubag ang akong mga pag-ampo pinaagi sa pagtabang nako nga makaplakan ang gipahiuli nga ebanghelyo.

Sa akong pagbarug sa podium, akong nabati ang kusog nga pagdasig sa Espiritu Santo. Gibati nakong napanalanginan nga namiyembro sa tinuod nga Simbahan ni Kristo. Ang akong kasingkasing napuno sa kalipay ug kalinaw. Gihimong nindot nga kasinatian sa Langitnong Amahan ang akong kahadlok sa pagpamulong.

Pagkasunod bulan ako may oportunidad sa pagpamulong sa miting sa sakrament. Gibati nasad ko og kahadlok—si kinsa ko nga motudlo niadtong kinsa mas nasayud pa sa ebanghelyo? Apan nag-ampo ko nga ang Espiritu Santo motabang nako sa pagpamulong. Gitandog na usab ko sa Espiritu, ug nakadawat ko og impresyon nga ang Langitnong Amahan nalipay sa akong bunyag ug napasaylo ang akong mga sala.

Ako nasayud gikan sa akong mga kasinatian nga ako talagsaong anak sa Dios ug Siya nahigugma kanako. Ang pagpamulong sa miting sa sakrament bililhong oportunidad alang nako sa pagserbisyo sa Dios pinaagi sa pagpamatuod nga gipahiuli ni Jesukristo ang Iyang Simbahan dinhi sa yuta.

Pamella Sari, nabunyagan sa Indonesia niadtong 2012

Pagserbisyo diha sa Simbahan

Ang calling sa Simbahan makatabang ninyo sa pagkat-on sa ebanghelyo ug mohatag kaninyo og responsibilidad nga makatabang kaninyo nga mosimba ug moserbisyo sa uban, bisan kon kamo nanlimbasug.

Su’e Tervola, nabunyagan sa Hawaii, USA, niadtong 2008

Ang visiting ug home teaching naghatag og mga oportunidad nga mobati ug makakita sa tinuod nga kalooy nga sama kang Kristo. Naghatag kini og mga kasinatian sa pagpaubos ug gugma nga makausab nimo hangtud sa hangtud. Isip mga anak sa Langitnong Amahan, ang atong serbisyo gikinahanglan aron makatabang sa pagpapatap sa mga buhat sa pagkamabination sa Iyang tibuk ubasan.²

Cheryl Allen, nabunyagan sa Michigan, USA, niadtong 1980

Sa wala madugay human ko mabunyagi, gitawag ko sa presidente sa branch isip presidente sa Young Men. Nindot kaayo nga makauban ang mga batan-on ug makatabang nila

nga makakat-on sa ebanghelyo. Sa samang higayon nga nagtudlo ko, ako usab nakakat-on. Kini ang una sa sunod-sunod nga calling nga akong nadawat. Sa tanan nakong responsibilidad, ako mibati og kalipay ug kahimuot alang sa bag-ong mga hagit. Si Presidente Thomas S. Monson mitudlo: “Hinumdumi kon kinsa ang tawagon sa Ginoo, ang Ginoo mopasarang.”³ Kinahanglan kong mosalig ug motuo uban sa pagkamapainubsanon nga ako kining mahimo. Ug wala pa kaabut og unom ka bulan isip miyembro, ako adunay dakong oportunidad nga mapamilyar sa mga programa sa Simbahan.

Germano Lopes, nabunyagan sa Brazil niadtong 2004 ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Henry B. Eyring, “Mga Kasingkasing Nahiusa sa Pagkabugkos,” *Liahona*, Mayo 2005, 80.
2. Tan-awa sa *Anak nga mga Babaye sa Akong Ginghamian: Ang Kasaysayan ug Buhat sa Relief Society* (2011), 123–148; Thomas S. Monson, “Home Teaching—a Divine Service,” *Ensign*, Nob. 1997, 46.
3. Thomas S. Monson, “Duty Calls,” *Ensign*, Mayo 1996, 44.

Ni Elder
Ronald A. Rasband
Senior nga
Presidente sa Seventy

Pagpalambo og Espirituhanong Gahum diha sa mga **Korum** sa Priesthood

Ang Ginoo nagpanalangin nato og mga korum sa priesthood aron sa pagtudlo nato nga “ang [atong] kasingkasing mobati nga magkahiusa ug mohigugma sa usag usa.”

Kaniadto si Elder Paul V. Johnson sa Seventy, uban sa iyang asawa, nagserbisyo sa Area Presidency sa Chile. Usa ka Biyernes kinahanglan niyang mobiyahe og 900 ka milya (1,450 km) gikan sa ilang balay sa Santiago aron sa pagtawag og bag-ong kapangulohan sa stake.

Sa iyang pag-abut sa dapit pagka-Biyernes sa gabii, siya gitawagan diha sa telepono nga ang iyang asawa na-ospital. Sa dihang nagkaistorya sila ni Sister Johnson, siya iyang gipasabut nga siya nahulog sa hagdanan ug nabuak ang iyang tuway-tuway. Gipaniguro ni Sister Johnson nga siya giatiman ug sa Lunes o Martes pa operahan, iyang giawhag si Elder Johnson nga humanon ang iyang buluhaton sa pagtawag sa bag-ong kapangulohan sa stake ug sa pagdumala sa stake conference.

Nahupay sa mga pulong ni Sister Johnson, diha-diha dayon mi-email si Elder Johnson ngadto sa iyang lider sa korum sa Siyudad sa Salt Lake sa pag-report sa sitwasyon. Dayon mihimo siya sa mga plano sa pagpadayon sa iyang buluhaton. Adunay leksyon nga makat-unan sa iyang tubag: una, siya mireport sa sitwasyon ngadto sa iyang lider sa korum, ug *dayon* mipadayon siya sa iyang buluhaton.

Ang mga Korum sa Seventy giorganisar sa paagi nga ang matag miyembro adunay piho nga responsibilidad ngadto sa uban, lakip ang malumong pag-amuma sa emeritus nga mga sakop sa korum. Tungod sa mga buluhaton sa tibuok kalibutan, kasagaran ang mga miyembro sa korum dili makaduaw sa tawo; bisan pa niana, sila magkinontakay gamit ang telepono, email, text, ug uban pang elektronik nga mga himan. Ang matag miyembro gihangyo sa pagpahibalo sa iyang lider sa korum diha-diha dayon sa bisan unsang importante nga mga kausaban sa personal o mga kahimtang sa pamilya, nga mao gyud ang gibuhat ni Elder Johnson.

Sa kaso ni Elder Johnson, ang iyang lider sa priesthood mao si Elder Claudio R. M. Costa, nga kaniadto nagserbisyo isip sakop sa Presidency sa Seventy. Gitawagan ni Elder Costa si Elder Johnson pagkasunod buntag samtang si Elder Johnson nag-interbyu sa lokal nga mga lider. Si Elder Costa mibati nga si Elder Johnson kinahanglang mopauli apan naminaw og maayo samtang gipasabut siya ni Elder Johnson nga ang iyang asawa maayo ra ug iyang mahuman ang pag-organisar og usab sa stake. Si Elder Costa miingon kang Elder Johnson nga magpadayon siya samtang aduna siyay susihon.

Kon ang tanan nga mga miyembro sa korum sa Aaronic o Melchizedek Priesthood giapil, molambo ang kalig-on ug diwa sa panag-igsoonay.

Duha ka oras ang milabay gitawagan ni Elder Costa si Elder Johnson ug miingon kaniya nga siya nakigsulti sa mga lider sa korum kabahin sa sitwasyon ug sila mibati nga siya kinahanglang makauban ni Sister Johnson. Gisultihan si Elder Johnson nga may giandam nang tiket sa airport ug padulong na si Elder Carlos H. Amado aron tiwason ang pag-organisar og usab sa kapangulohan sa stake.

Sa dihang miabut si Elder Johnson sa ospital, iyang nakita iyang asawa sa hilabihan nga kasakit. Nakadugang sa iyang kasakit mao nga dili siya makasulti sa pinulongan sa mga kawani sa medikal nga naglibut kaniya. Kinahanglan niya iyang bana. Ang dinasig, inigsoonay nga kabalaka sa iyang mga lider sa korum nakapadala ni Elder Johnson sa iyang kiliran.

“Mibati ko nga giatiman niining korum,” miingon si Elder Johnson, “ug may kusog kaayo nga pagtuo ug pwersa sa luyon nianang pag-atiman. Tinuoray nakong gibati nga kabahin sa

usa ka korum. Sa akong hunahuna kon ako tawagon ngadto sa kapangulohan sa elders quorum, ako mahimong mas maayo nga presidente tungod niini nga kasinatian.”

Mouyon ko. Ang panaghiusa ug gugma nga akong nakita diha sa akong kaigsoonan magsilbi nga panig-ingnan sa tanang mga korum sa priesthood. Kon kana nga panig-ingnan sundon, ang mga korum ug miyembro sa tibuok Simbahan mapanalanginan og maayo.

Ang Tinubdan sa Kalig-on sa usa ka Korum

Adunay dakong gahum sa mga korum sa Aaronic ug Melchizedek Priesthood—o mahimong maanaa! Kini nga gahum nagagikan sa awtoridad nga hinatag sa Dios sa paglihok diha sa Iyang ngalan ug maanaa sa mga pagpamatuod, kalig-on, ug tibuok kalag nga debosyon sa indibidwal nga mga miyembro.

Ang resulta talagsaon kaayo: ang mga miyembro sa korum ug ang ilang mga pamilya mas malig-on sa espirituhanon nga paagi, mas siguro sa personal nga paagi, ug mas epektibo nga mga disipulo ni Jesukristo. Akong nakita ang epekto niini nga kadasig nga nag-umol og lig-on kaayong panag-igsoonay nga dili nako makita sa gawas sa Simbahan sa Ginoo.

Napahinumduman ako sa ideya ni Presidente Henry B. Eyring, Unang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, kausa nga gipakigbahin. Siya miingon: “Akong nakat-unan sulod sa mga katuigan nga ang kalig-on sa usa ka korum wala naggikan sa gidaghanon sa mga naghupot sa priesthood nga sakop niana. Ni kini diha-diha moabut gikan sa pangidaron ug kahingkuron sa mga sakop. Hinoon, ang kalig-on sa korum naggikan sa kinabag-an kon unsa ka hingpit naghiusa ang iyang mga sakop diha sa pagkamatarung.”¹

Kon ang mga miyembro sa korum maghiusa diha sa pagkamatarung, ang gahum sa langit dili mapugngang modagayday ngadto sa ilang kinabuhi ug mapalambo diha sa serbisyo nga ilang gibuhay sa usag usa, ngadto sa ilang mga pamilya, sa Simbahan, ug ngadto sa mga komunidad diin sila nagpuyo.

Setenta y seis ka tuig ang milabay, si Elder Stephen L. Richards, nga kaniadto sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, mihulagway sa korum nga “una, usa ka klase; ikaduha, usa ka panag-igsoonay; ug ikatulo, usa ka unit sa pagserbisyo.”² Kana nga walay paglubad nga kahulugan gamhanang gihulagway sa mga Korum sa Seventy.

Ang Korum isip Klase

Matag semana ang mga sakop sa Seventy kinsa nagpuyo sa Siyudad sa Salt Lake magpundok sa usa ka miting sa korum sa puno-ang buhatan sa Simbahan. Didto magpuli-puli sila sa pagtudlo sa doktrina sa Simbahan, mga pamaagi, ug polisiya sumala sa ika-88 nga seksyon sa Doktrina ug mga Pakigsaad: “Pagtudlo diha sa inyong mga kaugalingon og usa ka magtutudlo, ug dili ang tanan magdungan sa pagpamulong; apan himoa nga ang usa mamulong sa tagsa-tagsa ka higayon ug himoa nga ang tanan maminaw ngadto sa iyang mga gipamulong, nga sa diha nga ang tanan mahuman sa pagpamulong nga ang tanan unta mahatagan og kaayohan sa tanan” (D&P 88:122).

Kini nga mga miting mao ang bililhong mga kasinatian diin ang inspirasyon moabut ug ang panag-igsoonay malig-on. Ang diwa sa panag-uban ug pagbati sa pagsuporta sa usag usa ug paghigugma mopuno niini nga mga miting. Tungod kay dili tanang mga sakop sa Seventy makatambong, ang mga miting girekord ug maanaa sa Internet alang sa mga sakop nga nagserbisyo layo sa puno-ang buhatan sa Simbahan.

Ang akong kauban sa korum nga si Elder Don R. Clarke naghulagway niining mga miting nga “espirituhanong mga pagbusog sa doktrina ug paggamit.” Sa dihang nagserbisyo siya sa internasyonal nga Area Presidency, siya miingon, “Kami naghinaminam sa pagribyu [sa mga video] matag semana sa among sinemana nga miting sa Area Presidency. May mga higayon nga ang hilisgutan mao gyud ang among kinahanglang masayran.”

Salamat niining girekord nga mga miting sa korum ug sa pag-amuma nga nabati sa Seventy ug ilang mga pamilya gikan sa mga lider sa Simbahan ug sa ilang kaigsoonan sa korum, “kami wala gayud mobati nga pinasagdaan,” si Elder Kevin R. Duncan miingon. “Bisan asa sa kalibutan mi moserbisyo, dili gyud mi mobati nga nag-inusara.”

Kon ang tanan nga mga miyembro sa korum sa Aaronic o Melchizedek Priesthood moapil, molambo ang kalig-on ug diwa sa panag-igsoonay samtang ang mga sakop sa korum magtudlo ug makigbahin og daghang ideya. Daghang korum adunay daghang mga magtutudlo, nga maayo nga buhat.

Ang mga lider sa korum sa tibuok Simbahan makasunod sa ehemplo sa Seventy. Alang niadtong dili makatambong sa mga miting sa korum, pangita og mga pamaagi sa pagpaapil nila. Hunahunaa unsa ang epekto sa usa ka tawag diha sa telepono ngadto sa usa ka high priest kinsa anaa na lang sa balay o sa usa ka pasilidad sa pag-atiman. Dili ba siya makadayeg sa tawag gikan sa iyang kaigsoonan sa korum kon unsa ang gihisgutan sa ilang miting sa korum? Ang teknolohiya makapasayon sa pagpakigbahin.

Ang Korum isip usa ka Panag-igsoonay

Ang mga miting sa korum mapalambo usab pinaagi sa mga agenda nga nag-focus sa mahinungdanong mga butang. Sa kanunay ang mga kalihokan ug pahibalo sa korum mohurot sa oras nga unta mas magamit sa pag-amuma ug paglig-on sa panag-igsoonay. Ang epektibong agenda sa korum mo-focus sa tulo ka aspeto nga gihisgutan ni Elder Richards sa iyang pagpasabut—klase, panag-igsoonay; ug pagserbisyo.

Sa among korum kami mopakigbahin sa nahisgutan sa miting ug mga pahibalo pinaagi sa email. Sa among mga miting sa presidency ang una namong hisgutanan mao ang kaayohan sa mga miyembro sa korum. Mangutana mi kon kinsa ang nanginahanglan. Kami mag-ampo nga isulti ang mga ngalan sa sakop sa korum—nag-serbisyo ug na-release—ilang mga anak, ug ilang mga apo. Kasagaran ang among agenda

Alang niadtong dili makatambong sa mga miting sa korum, pangita og mga pamaagi sa pagpaapil nila.

Ang maalamong mga lider sa korum mogahin og mas daghang panahon sa doktrina, sa pagtukod sa panag-igsoonay, ug sa unsang paagi nga ang korum makatabang sa uban.

gipahiangay kon unsay among mahimo aron makatabang.

Ang mga kalihokan sa korum ug mga buluhaton sa pagserbisyo nagkinahanglan og pagtagad, apan ang maalamong mga lider sa korum mogahin lang og gamayng oras sa petsa ug mga pahibalo (ipadala kini sa email, o isulat kini sa usa ka handout) ug mas daghang panahon sa doktrina, sa paglig-on sa panag-igsoonay, ug sa paagi nga ang korum makatabang sa uban.

Isip panag-igsoonay, walay sama ang mga korum sa priesthood sa tibuok kalibutan. Mga tuig ang milabay si Presidente Boyd K. Packer, Presidente sa

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, mipasabut nga “sa karaang kapanahunan kon ang usa ka tawo gitudlo ngadto sa pinili nga pundok, ang iyang buluhaton, kanunay nasulat sa Latin, naglatid sa responsibilidad sa organisasyon, nagpasabut kon kinsa ang angay nga mga sakop, ug dayon kanunay anaa ang mga pulong: *quorum vos unum*, nagpasabut nga ‘kang kinsa kami buot nga kamo magkahiusa.’”³

Walay mas maayong makapahiusa sa kasingkasing sa tawo kaysa Espiritu sa Dios. Ubos sa impluwensya sa Espiritu, gidasig sa pagkamatarung sa mga sakop sa korum ug sa diwa sa kabalaka sa usag usa, ang mga korum mahimong tinubdan sa talagsaong espirituhanong gahum alang sa mga sakop sa korum ug sa ilang mga pamilya, ingon man usab sa uban nga ilang giserbisuhan.

Dugang pa, ang sosyal nga inter-aksyon importante. Ang lig-on nga korum panagsa magtigom sa sosyal nga mga kalihokan nga naghatag og mga oportunidad alang sa mga miyembro sa korum ug sa ilang mga pamilya nga makig-interact sa relaks, makalingaw nga paagi. Ang panag-uban importante nga bahin sa pagpalambo ug pagmentinar sa relasyon sa panag-igsoonay.

Ang Korum isip usa ka Unit sa Serbisyo

Sa daghang paagi ang panag-igsoonay sa korum sa priesthood modasig nga moserbisyo ang korum. Ang mga korum sa priesthood, nagkahiusa sa diwa sa panag-igsoonay ug gugma, makahimo og mga milagro.

Usab makahunahuna ko ni Elder Paul ug Sister Jill Johnson. Sila nakasinati og daghang lisud nga mga hagit sa pamilya. Sila adunay usa ka anak nga babaye ug batan-ong apo nga lalaki kinsa nanlimbasug sa kanser. Niining duha ka sitwasyon ang mga pag-ampo ug pagpuasa sa mga sakop sa korum ni Elder Johnson nakahimo og milagrosong kalainan.

Ang Simbahan ug ang mga komunidad diin anaa ang mga unit sa Simbahan kadaghan napanalanganin sa matinud-anong pagserbisyo sa mga korum sa priesthood. Kana nga serbisyo nahimong gamhanan kon ang mga sakop sa korum mohiusa sa ilang kalig-on sa katarung, sama sa gugma ni Kristo.

Sa kanunay akong naobserbahan nga ang kalig-on ug gugma moabut nga may dakong sakripisyo, nga nasinati gayud sa mga asawa sa Seventy. Daghang katuigan ang milabay mibisita ko ni Elder Claudio ug Sister Margareth Costa samtang nagserbisyo sila sa Bogotá, Colombia. Human sa panihapon ang mga Costa nakig-istorya sa ilang mga apo gamit ang internet. Samtang gihubad ni Elder Costa alang nako ang ilang pag-istoryahanay, akong nasayran nga ang mga apo nagtawag ni Sister Costa isip “Computer Grandma.” Sa pagtapos sa pag-istoryahanay, duha ka mga apo nga nag-edad og duha ug upat migakos sa monitor sa computer, sama nga ilang gigakos si Sister Costa. Pagkahuman giingnan ko ni Sister Costa nga kadtong mga apo naghunahuna nga siya ug si Elder Costa nagpuyo sulod sa computer.

Ang mahilayo sa mga anak ug mga apo atol sa importanting mga hitabo lisud para sa mga inahan ug mga lola. Apan, sila nagserbisyo tungod kay sila nahigugma sa Ginoo ug mibati nga kabahin gyud sila sa calling sa ilang bana.

“Ang among mga asawa nakatabang sa makahuluganong paagi,” nakaobserbar si

Elder Duncan. “Wala lang sila mosuporta sa ilang mga bana sa bug-at nga mga palas-anon nga ilang giabaga, apan sila usab nakig-interact sa mga miyembro ug mga lider sa tibuok kalibutan sa makapadasig nga mga paagi. Ang among mga asawa mao ang tinuod nga mga ehemplo sa malipayong pagpahinungod.”

Kana nga matang sa panaghiusa tali sa mga Seventy ug sa ilang mga asawa adunay dakong gahum. Nakahinumdom ko sa buluhaton didto sa Japan ug nagbiyahe sa mga dakbayan uban ni Elder Yoon Hwan ug Sister Bon Choi, nagserbisyo kaniadto sa Asia North Area Presidency. Nasayud ko sa problema sa ilang nasud sa Korea, ug ako kining gihisgutan. Human sa gamayng awthag, si Sister Choi misulti nako sa kagrabe sa problema. Dayon siya mihatag og mga sugyot nga nakatabang kaayo sa pagpangita og solusyon.

Si Presidente Thomas S. Monson mipahinumdom kanato, “Mga kaisogoonan, ang kalibutan nagkinahanglan sa inyong tabang. May mga tiil nga kinahanglang tabangan, mga kamot nga alalayan, mga panghunahuna nga awthagon, mga kasingkasing nga dasigon, ug mga kalag nga luwason. Ang mga panalangin sa kahangturan nagpaabut kaninyo. Anaa kaninyo ang pribilehiyo nga dili lang magtan-aw apan mga partisipante sa pagserbisyo diha sa priesthood.”⁴

Sa pagkatinuod, ang tinuoray nga panag-igsoonay sukdanan sa pagkadiosnon. Kon kita mas nagkaduol nianang sulundon, mas nagkaduol kita sa kabalaan. Nagkahiusa

gayud ang Amahan, ang Anak, ug ang Espiritu Santo diha sa gugma, sa espirituhanon nga gahum, ug sa kahibalo nga ang kasulatan nagpasabut Kanila nga usa (tan-awa sa Juan 17:21–23; 2 Nephi 31:21; 3 Nephi 11:27, 36). Ang Ginoo nagpanalangin kanato og mga korum sa priesthood aron sa pagtudlo nato sa matang sa panaghiusa nga malumong gihulagway diha sa basahon ni Mosiah: “ang ilang mga kasingkasing nabugkos diha sa pagkahiusa ug diha sa gugma sa usag usa” (Mosiah 18:21).

Akong pag-ampo nga ang matag lider sa korum ug mga miyembro motabang sa matag brother ug masayud sa panginahanglan niya ug sa iyang pamilya. Ang pagpili og usa ka Dominggo matag bulan aron mainampoong maghisgot diha sa mga miting sa korum makatabang sa pagtuman niining importanting buhat. Uban sa kahibalo sa panginahanglan, ang mga sakop sa korum makakita og mga paagi sa pagpanalangin og mga kinabuhi ug mas abundang moambit sa mga gahum sa langit, sa ingon makadugang sa espirituhanong gahum sa mga korum sa priesthood. ■

Alang sa dugang mga ideya sa paglig-on sa inyong korum, tan-awa sa Henry B. Eyring, “Bugkuson ang Ilang mga Samad,” Liahona, Nob. 2013, 58.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Henry B. Eyring, “Korum sa Priesthood,” *Liahona*, Nob. 2006, 43.
2. Stephen L Richards, sa Conference Report, Okt. 1938, 118.
3. Boyd K. Packer, “The Quorum,” sa *A Royal Priesthood* (Melchizedek Priesthood personal study guide, 1975–76), 131.
4. Thomas S. Monson, “To the Rescue,” *Liahona*, Hulyo 2001, 57.

ANG SEVENTY: USA KA KABILIN SA PAGSERBISYO

Ang Seventy usa ka calling sa priesthood nga mahimong saksi ni Jesukristo ug motabang sa mga propeta sa Ginoo. Sa dihang nabugatan og maayo si Moises sa mga palas-anon sa pagpangulo, ang Ginoo misulti kaniya sa pagpundok sa “kapitoan ka tawo sa mga anciano sa Israel, . . . ug Ako magakuha sa Espiritu nga naa kanimo, ug kini igabutang ko kanila; ug sila magadala sa lulan sa katawhan uban kanimo” (Numeros 11:16–17).

Sa wala madugay, atol sa Iyang mortal nga pangalagad,

ang Manluluwas “[mitudlo] . . . laing kapitoan pa, ug sila iyang gisugo sa pag-una kaniya nga magtinagurha” (Lucas 10:1).

Karon, ang Ginoo nagtawag usab og Seventy “nga mobuhat diha sa ngalan sa Ginoo, ubos sa paggiya sa

Napulog Duha . . . , sa pagtukod sa simbahan ug pagdumala sa tanan nga mga kalihokan . . . sa tanan nga mga nasud” (D&P 107:34). Sila gipangulohan sa pito ka mga presidente. Ang Ginoo nagpasabut nga mahimong motawag og daghang Seventy sumala sa mga panginahanglan sa Simbahan. (Tan-awa sa D&P 107:93–96.)

USA KA MINUTO UG TUNGA NGA NAGPAULAN

Samtang nagdako, ako ang klase sa Bata nga dili mo mabalaka. Aktibo ko sa Simbahan sa tibuok nakong kinabuhi. Nahimo kong presidente sa akong korum sa priesthood ug mga klase sa seminary. Motambong ko sa matag komperensya sa kabatan-onan, pagbiyahe sa templo, mga kalihokan sa Scouting, ug mga Mutual. Ako usab adunay pagpamatuod sa ebanghelyo. Apan sa dihang nasakop ko sa korum sa mga priest, naglisud ko, bisan tuod walay usa nakahibalo niini. Total, ako ang klase sa bata nga dili mo mabalaka.

Sa unang mga semana ug bulan sa akong korum balik-balik ra ang akong buhaton: motambong ko sa simbahan, Mutual, ug mga kalihokan sa Scouting. Sa akong kaugalingon, hinoon, naglisud ko. Wala nako mabati nga ako kabahin sa grupo o gusto sa ubang mga batan-on nga naa ko.

Ganahan gyud nakong maapil nila.

Paglabay sa panahon, ako adunay mga pangutana ug mga pagduha-duha kon gusto ba nakong maapil sa korum. Apan nagpabilin ko nga aktibo, hilom nga nag-antus ug naglaum nga may usa ka butang o tawo nga motabang kanako nga mobati nga gihangup.

Ang akong amahan ug ako bag-o lang nahuman og ayo sa akong unang sakyanan, usa ka nindot nga 1967 Ford Mustang. Si Brother Stay, akong presidente sa Young Men, nangutana mahitungod niini matag karon ug unya. Naghunahuna ko nga ang iyang mga pangutana nagpakita sa iyang interes sa usa ka walay paglubad nga sakyanan—dili sa usa ka batan-ong lalaki.

Wala kaayoy nahibaloan si Brother Stay kabahin sa mga sakyanan, apan mibarug siya sa ngitngit, nagpaulan, nagtan-aw sa hapit dili makita nga makina.

Kining tanan nausab sa usa ka gabii nga nag-ulan human sa Mutual. Tungod sa kakusog sa ulan, gihatud ming tanan ni Brother Stay gikan sa simbahan padulong sa balay, ako ang katapusang gihatud. Sa dihang iyang nakita ang akong asul nga Mustang diha sa agianan, nangutana na usab siya kabahin niini. Akong siyang gihagad nga motan-aw sa makina nga dugay na nakong sige og ayo.

Wala kaayoy nahibaloan si Brother Stay kabahin sa mga sakyanan, ug siya may asawa ug batan-ong anak nga lalaki nga naghulat sa ilang panimalay. Apan mibarug siya sa ngitngit, nagpaulan, nagtan-aw sa hapit dili makita nga makina. Nianang higayuna nakaamgo ko nga wala siya mobuhat niadto para lang makakita og usa ka walay paglubad nga sakyanan—iya kining gibuhat tungod kay naghunahuna siya kanako.

Tungod nianang pagbarug og usa ka minuto ug tunga nga nagpaulan, akong nakaplagan ang akong gikinahanglan. Sa katapusan mibati ko nga gihangup. Ang akong hilom nga mga pag-ampo natubag.

Sukad niadto nakaadto nako sa templo, nakaalagad og misyon, naka-gradwar sa kolehiyo, ug naningkamot sa pagtuman sa akong mga pakigsaad. Mahimong dili na kadto mahinumdu-man ni Brother Stay, apan dili gyud ko makalimot niini.

Kitang tanan may mga panlimbasug, apan kitang tanan makagahin og dugang usa ka minuto ug tunga matag adlaw sa pagpakita og gugma sa mga anak sa Dios. Kini mahimong makahimo og dakong kalainan—bisan ngadto sa klase sa tawo nga dili mo angay mabalaka. ■

Jason Bosen, Utah, USA

ANG ATONG KAHAYAG DIHA SA KANGITNGIT

Ang among pamilya bag-o lang anakasinati og grabeng kaudat sa sunog, ug kaming walo temporaryong nagpuyo sa tulo ka kwarto nga mobile home sa among atubangan nga nataran. Ang among pamilya nag-atubang og mga hagit ug panagsumpaki.

Ang akong bana dili aktibo sa Simbahan nianang higayuna. Ang among duha ka batan-ong mga lalaki mohimo og mga pagpili nga makapasubo. Sa samang higayon, nagserbisyo ko isip presidente sa Young Women sa among ward, ug pipila sa batan-ong mga babaye nanlimbasug sa grabeng mga tintasyon. Pipila sa ilang mga ginikanan nanlimbasug usab ug busa wala motabang sa ilang mga anak niining lisud nga panahon.

Nasayud ko nga kining batan-ong mga babaye nagkinahanglan og tabang nako sa pagbuntog sa ilang mga espirituhanong kalisud. Nasayud ko nga ang akong unom ka anak nagkinahanglan nako. Nasayud ko nga ang akong buotang bana nag-agad sa

akong kalig-on. Apan ingon og puros kangitngit ang naglibut nako, ug mibati ko og kahaw-ang, kaluya, ug dili makahimo sa paggiya niining akong mga minahal ngadto sa kahilwasan.

Sa usa ka lawom nga gabii samtang akong gipakatulog ang among batang anak sa kahilom sa among temporaryong panimalay, naghunahuna ko niadtong nanginahanglan nako nga mahimong lig-on. Akong nabati ang malukupong kangitngit nga naglibut kanila. Sa akong kasubo kinasingkasing ko nga nag-ampo nga ang Langitnong Amahan mopakita kanako sa paagi sa pagtabang kanila bisan sa akong mga kakulangan. Siya mitubag diha-diha dayon ug mipakita kanako sa paagi.

Ingon og nakaplagnan nako ang akong kaugalingon diha sa cultural hall sa among ward, nga walay bintana. Gabii na kaayo kadto, ug wala gani gamay nga kahayag. Dayon akong gidagkutan ang gamayng kandila para birthday. Ingon og gamay

ra kaayo kini, apan ang gamayng kahayag paigo aron mawala ang kangitngit.

Mao kana ang tubag! Ang *gibag-on* sa kangitngit nga naglibut kanato dinhi sa kalibutan dili mahinungdanon. Ang kahayag mahangturon ug gamhanan gayud kaysa kangitngit (tan-awa sa 2 Mga Taga-Corinto 4:6; Mosiah 16:9; D&P 14:9). Kon kita magpabiling takus sa pagpakig-uban sa Espiritu Santo, ang atong mga kalag makapasanag og igong kahayag nga makapawala sa bisan unsa nga gibag-on sa kangitngit, ug ang uban moduol nianang kahayag nga anaa kanato.

Kini lang ang kinahanglan nakong masayran. Kining yano nga ideya nakapadasig nako sa milabayng 25 ka tuig uban sa kahibalo nga inubanan sa tabang sa Ginoo ug paggiya, kita makahimo—ug mahimo—nga Iyang gikinahanglan kanato nga himoon ug mamahimo niining mangitngit nga kalibutan. ■

Susan Wyman, Georgia, USA

Sa usa ka lawom nga gabii samtang akong gipakatulog ang among batang anak sa kahilom sa among temporaryong panimalay, naghunahuna ko niadtong nanginahanglan nako nga mahimong lig-on.

ANG AKONG MENSAHE GIKAN SA LANGITNONG AMAHAN

I sip bag-ong minyo ug bag-ong miyembro sa Simbahan, mibalhin ko sa England uban sa akong bana. Bisan tuod nakakat-on ko og Iningles sa eskwelahan, ang akong bug-at nga tono sa Japanese nakapalisod nga masabtan ang akong Iningles, ug maglisud ko og sabut sa tono nga British.

Ang akong bana ug ako mga miyembro sa Simbahan, apan dili mi hingpit nga nakabig sa dihang nag-minyo mi. Mouli mi kanunay inig-human sa miting sa sakrament imbis nga magpabilin sa simbahan alang sa ubang mga miting. Dili mi gustong modawat og calling sa Simbahan.

Usa ka adlaw, aron matabangan ko nga mas maapil sa mga kalihokan sa Simbahan, gitawag ko sa usa ka lider sa Relief Society ug mihangyo nga mopakigbahin ko og usa ka butang kabahin sa akong kaugalingon

sa sunod nga miting sa Relief Society. Miuyon ko sa pag-apil, apan tungod sa akong limitado nga Iningles, wala ko makasabut nga magdala diay ko og pipila ka butang nga i-display.

Sa dihang miabut ko sa miting, diha-diha dayon nakaamgo ko kon unsay gilauman nga akong buhaton. Tulo ka lamesa ang giandam nga may mga hapin ug buwak. Usa ka dakong pahibalo mabasa, “Pakig-ila-ila sa mga Sister”. Usa sa mga lamesa gisulatan og “Sister Tuckett.” Apan wala koy ibutang sa akong lamesa. Nangingkamot kong itago ang akong mga luha.

Nagguol ko matag higayon nga motambong ko og miting sa sakrament tungod kay dili ko makasabut sa hingpit unsa ang gipamulong. Kanunay kong naghunahuna, “Nganong naa ko dinhi?” Busa sa dihang miabut ko sa miting sa Relief Society ug nasayud sa akong sayop, mibati ko nga

dili na gyud mosimba. Nanghinaut ko nga mawala, apan kinahanglan nakong sultian ang lider sa Relief Society nga dili ko andam.

“Kadali lang,” miingon ko. “Wala ko makasabut, ug wala koy ibutang sa akong lamesa.”

Siya mitan-aw nako uban sa pinakamabinationong ekspresyon ug miingon, “Walay problema—nalipay kong naa ka.” Dayon iya kong gigakos.

Nahupay ko, ug ang Espiritu midasig nako nga ang iyang gisulti usa ka mensahe gikan sa Langitnong Amahan—nga Siya nahigugma nako ug nalipay nga miadto ko. Dili ko kaayo kasabut og Iningles, apan ang Espiritu nakapahimo nako sa pagsabut sa iyang mensahe.

Tungod niini nga pagbati, ang akong determinasyon diha-diha dayon nausab. Miingon ko, “Kon gihi-gugma ko og maayo sa Langitnong Amahan ug gusto nga mosimba ko, ako ning buhaton, dili igsapayan kon unsa ni kalisud.”

Sukad niadto, ang akong bana ug ako mitambong sa matag miting sa Simbahan. Determinado usab ko sa pagkat-on sa Iningles. Hinay-hinay, mas nakasabut ko sa Iningles ug nakakat-on sa pagsulti niini.

Mapasalamaton ko sa sister kinsa midala sa mensahe gikan sa Langitnong Amahan niadtong mahinungdanon nga punto sa akong kinabuhi. Karon, 15 ka tuig na ang milabay, nagserbisyo ko sa kapangulohan sa Relief Society sa district nga Iningles ang pinulongan sa Japan ug nakadawat og pagbansay pinaagi sa Simbahan nga mahimong tighubad. ■

Terumi Tuckett
(uban ni Jill Campbell), Japan

Sa dihang gigakos ko sa lider sa Relief Society, nahupay ko.

GIDEPENSAHAN NAKO ANG AKONG TINUOHAN

Atol sa akong unang tuig sa kolehiyo, nasayud gyud ko sa kamatuoran nga ang akong kinabuhi isip usa ka estudyante dili gyud ingon ka protektado sa kalibutanon sama kaniadto. Ni ang akong mga mithi pagadawat.

Kini nahimong mas klaro sa dihang mobalibad ko sa pag-apil sa mga kalihokan nga nasayud kong makadaut nako sa pisikal nga paagi o sa akong relasyon uban sa Langitnong Amahan. Hinoon, nahadlok ko nga sawayon isip miyembro sa Simbahan ug busa naglikay niini nga hilisgutan.

Usa ka adlaw sa akong klase sa hapon, ang propesor naghigot kon unsang paagi ang kabatan-onan napalambo taliwala sa kanunayng diskriminasyon. Usa ka babaye sa akong likod mitubag nga ang panag-hisgutan nakapahunahuna niya sa mga Mormon. Miuk-ok ko kay matag higayon nga ang Simbahan hisgutan sa klase, manggawas ang dili mao nga mga komentaryo.

Samtang akong giandam ang akong kaugalingon sa makainsulto nga mga pamahayag, ang magtutudlo nangutana kon aduna bay Santos sa Ulahing mga Adlaw sa klase. Nakalitan sa pangutana, akong gitan-aw ang tibuok klasehanan ug nakita nga mao usab ang gibuhat sa tanan. Sa wala pa ko makatarung og hunahuna, giisa nako akong kamot gikan sa komportabliing posisyon niini sa lamesa. Nakadungog ko og daghang paghunghong sa tibuok klasehanan.

“Usa,” miingon ang magtutudlo. Nadungog ko kini nga mga pulong. Human sa dugayng kahilom, gihangyo ko sa pagtubag sa debate kon ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mga Kristiyano ba. Dili na bag-o ang pangutana ug andam ko sa pagtubag.

“Kami naghigot kang Kristo, kami nalipay diha kang Kristo, [ug] kami nagsangyaw kang Kristo” (2 Nephi 25:26), masaligon kong mitubag. “Kami sa tinuoray Kristiyano.”

Ang paghunghong mihunong, apan gibati nako nga ang tanan nagtan-aw kanako. Nagtuo ko nga nag-inusara ko. Hinoon, mibati ko nga ang Man-luluwas milingkod tupad kanako ug migunit kanako. Wala nay laing importante, kay ako napuno sa kalipay nga naglig-on sa akong pagpamatuod kabahin Niya. Gidepensahan nako ang akong tinuohan.

Gidugangan nako ang akong gisulti sa klase kon nganong ang mga Santos sa Ulahing mga Adlaw mga Kristiyano. Dayon nakahinumdom ko sa higayon nga si Presidente Thomas S. Monson mipakigbahin sa ebanghelyo atol sa iyang pagsakay sa bus. Gumikan niini

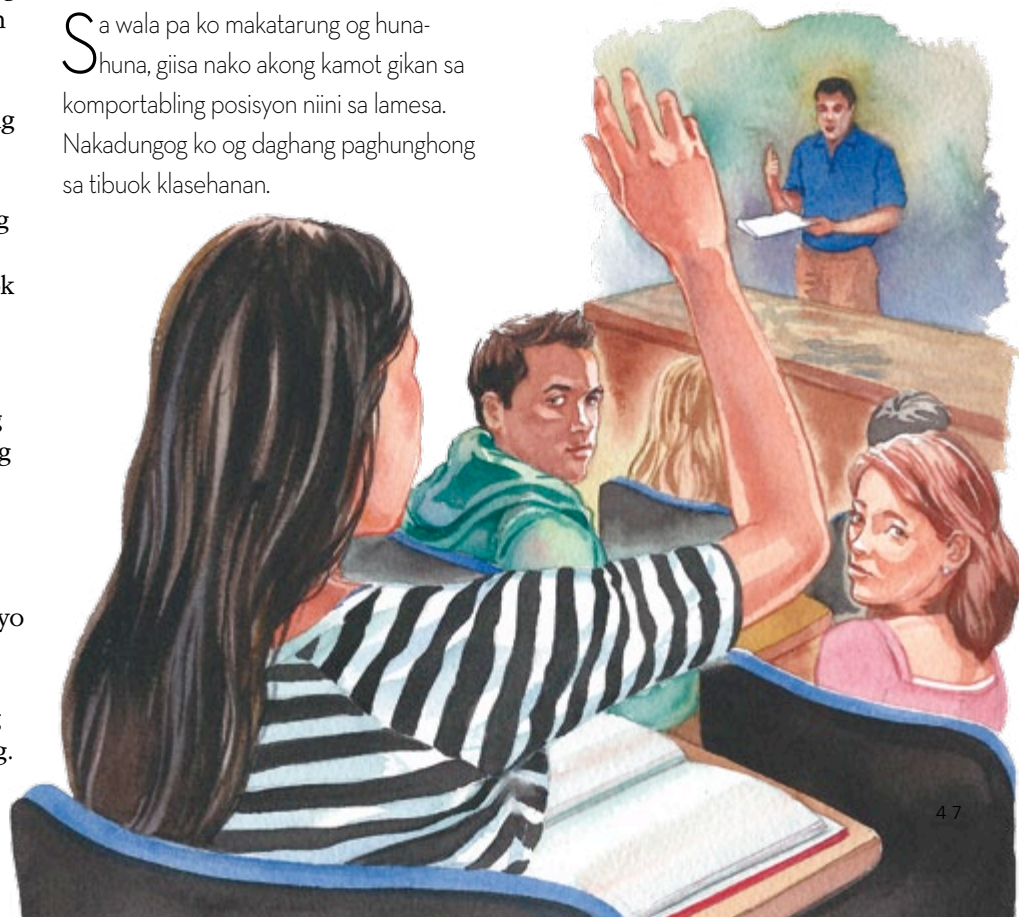
Sa wala pa ko makatarung og hunahuna, giisa nako akong kamot gikan sa komportabliing posisyon niini sa lamesa. Nakadungog ko og daghang paghunghong sa tibuok klasehanan.

nga kasinatian iyang giawhag ang mga miyembro nga “magmaisugon ug andam sa pagbarug sa unsay atong gituohan.”¹ Samtang naghunahuna ko sa iyang pulong, nakaamgo ko nga akong gibuhat ang butang nga labing gikahadlok nakong buhaton.

Wala ko masayud kon ang mga butang nga akong gisulti nakapausab sa opinyon sa uban kabahin sa Simbahan, apan dili kita angayng mahadlok sa pagbarug ug pagpakigbahin sa ebanghelyo—bisan asa man kita. Bisan kita dili makapanalangin sa laing tawo, kanunay natong lig-unon ang atong pagpamatuod ug relasyon uban sa Langitnong Amahan. ■
Karlina Peterson, Idaho, USA

MUBO NGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Magmaisugon sa Pagbarug nga Mag-inusara,” *Liahona*, Nob. 2011, 67.

MAMULONG, MAMINAW, UG **MAGHIGUGMA**

**Epektibo ba mong
makig-istorya sa
inyong kapikas? Ang
pagsabut niining
tulo ka matang sa
panag-istoryahanay
makatabang ninyo sa
paglig-on sa inyong
relasyon.**

Ni Mark Ogletree

I sip usa ka magtatambag sa kamin-
yoon ug pamilya, kanunay kong
makig-istorya og mga magtiayon sa
pagtabang kanila mabalik o malig-on
ang ilang relasyon. Kausa, nakighi-
mamat ko og babaye kinsa bag-ohay
lang naminyo ngadto sa iyang bana,
ug miingon nako nga sila adunay
dakong problema sa komunikasyon.
Human nako og istorya sa iyang bana,
nakamatikod ko nga ang iyang bana
tinuoray hanas nga mosulti—apan dili
ngadto sa iyang asawa.

Akong nakat-unan sa katuigan
nga ang maayong komunikasyon
makaapekto sa kasingkasing ug huna-
huna. Kon kita mas maayong makais-
torya—nagpasabut nga mas klaro ug
kompleto—kita makamugna og mas
lawom nga koneksyon sa emosyon,
makasulbad sa mga panagsumpaki,
ug makalig-on sa atong relasyon sa
kaminyoon. Ang mosunod mao ang
pipila ka paagi nga atong mapalambo
ang kalidad sa komunikasyon sa
atong relasyon.

Moapil sa Makahuluganong Panag-istoryahanay

Si Dr. Douglas E. Brinley, usa ka
miyembro sa Simbahan kinsa espes-
yalista sa kaminyoon ug pagkagini-
kanan, misulat sa tulo ka ang-ang
sa komunikasyon sa mga relasyon:
mabaw, personal, ug pag-abag [valida-
tion]. Aron makamugna og lawom nga
kasuod tali sa bana ug asawa, kina-
hanglang balanse kining tulo.¹

Mabaw nga Komunikasyon

Ang komunikasyon nga anaa sa
mabaw nga ang-ang maghatag lang
og impormasyon ug molikay sa pag-
supak, ug kini wala kaayoy risgo. Ta-
nang magtiayon mogahin og panahon

niini nga ang-ang samtang sila nag-
sabut sa mga iskedyul, naghisgot sa
panahon, o mokomentaryo sa presyo
sa gas. Bisan tuod kini nga matang
sa komunikasyon gikinahanglan, ang
mga indibidwal dili gayud lawom nga
nakakonekta ug nabugkos sa usag usa
kon ang kadaghanan sa komunika-
syon magpabilin niini nga ang-ang.

Ang mabaw nga komunikasyon
makapugong sa lawom ug makahulu-
ganong panag-istoryahanay. Kon ang
magtiayon maglikay sa lawom nga
mga isyu nga angay hisgutan, dili sila
gayud makakat-on sa pagsulbad sa
mga panagsumpaki o makakonektar
sa usag usa. Ang magtiayon magka-
suod samtang maghisgot sila sa mga
butang nga importante—dili kadtong
dili importante nila. Ako nakakita og
daghang magtiayon sa akong trabaho
kinsa naningkamot nga ipreserbar
ilang relasyon pinaagi sa pagmintinar
sa ilang komunikasyon sa mabaw nga
ang-ang. Pinaagi sa paglikay sa “labi
pang hinungdanong mga butang”
(Mateo 23:23), sa tinuoray ilang gilag-
lag ang ilang kaminyoon.

Personal nga Komunikasyon

Atol sa personal nga komunika-
syon, inyong ipakigbahin ang inyong
mga interes, mga damgo, mainit nga
pagbati, pagtuo, ug mga tumong.
Kamo usab bukas sa pagpakigbahin
sa inyong mga kahadlok ug kakula-
ngan. Ang pagpakigsulti niini nga mga
isyu sa Kristohanon nga paagi mao
ang usa ka paagi nga ang magtiayon
nagkonektar ug naglig-on sa relasyon.
Si Elder Marvin J. Ashton (1915–1994)
sa Korum sa Napulog Duha ka mga
Apostoles, mitudlo, “Ang komunika-
syon labaw pa kay sa pagpakigbahin
sa mga pulong. Kini ang *maalamong*

pagpakigbahin sa mga emosyon, pag-
bati, ug kabalaka. Kini ang hingpit nga
pagpakigbahin sa kaugalingon.”²

Tingali anaa kamo niini nga ang-
ang sa komunikasyon samtang kamo
nag-date. Kini ang ang-ang diin ang
mga lalaki ug babaye nagminahalay
sa usag usa. Samtang kamo mopa-
dayon sa pagpakigbahin kon unsa
ang importante, kamo ug ang inyong
kapikas mobati nga gidayeg, gigusto,
gihatagan og bili, ug gikinahanglan.
Samtang kamo nagkat-on sa pag-
abag sa gipakigbahin sa inyong kapi-
kas—nagpakita nga ang iyang gisulti
importante nganha kaninyo—kamo
molambo ngadto sa sunod nga ang-
ang sa komunikasyon.

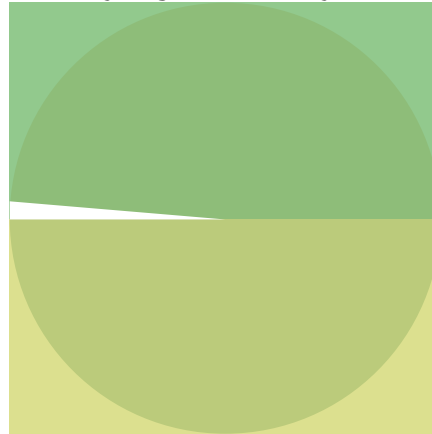
Pag-abag nga Komunikasyon

Ang bana ug asawa adunay lig-
dong nga responsibilidad sa paghi-
gugma ug pag-amuma sa usag usa.³
Ang mga eksperto sa kaminyoon nga
sila si Sandra Blakeslee ug Judith S.
Wallerstein misulat: “Ang kaminyoon
nga walay pag-amuma ug makaayong
paghupay mabungkag tungod sa
kakulang sa emosyon.”⁴ Ang komuni-
kasyon nga nag-abag makapalig-on,
makaayo, makaamuma, ug makada-
yeg. Niini nga ang-ang sa komunika-
syon, atong ipahayag ang pagdayeg
ug pasalamat niadtong atong gimahal.
Hapit tanang relasyon molambo kon
adunay maayong komunikasyon sa
pag-abag.

Ang pag-abag nga komunikasyon
magsugod sa paghatag og pagtagad
sa unsay gisulti sa inyong kapikas ug
naglakup sa pagpahayag og mga ideya
ug mga hunahuna nga makapalig-on
ug makaayo. Pangitaa ang maayong
kinaiya sa inyong kapikas ug isulti
kini kaniya. Kon ang inyong kapikas

Kon ako makigtambag sa mga magtiayon, mag-drawing ko og lingin sa whiteboard ug hangyoon sila sa paghimo og pie chart nga gibase kon unsa ka dugay sila migahin og panahon sa mabaw, personal, ug pag-abag nga komunikasyon. Kadaghanan sa mga magtiayon kansang kaminyoon anaa sa kakuyaw mogahin og duol sa 50 ka porsyento sa ilang panahon sa mabaw nga komunikasyon ug dili kaabut og 5 porsyento sa ilang panahon sa pag-abag. Ang maayong pagkabalanse mao ang pagbaton og 25 porsyento sa komunikasyon sa mabaw nga ang-ang, 50 ka porsyento sa personal nga ang-ang, ug 25 porsyento sa pag-abag nga ang-ang.

Dili Maayo nga Komunikasyon

Maayo nga Komunikasyon

TIMAAN

- Personal
- Mabaw
- Pag-abag

naglisud, kamo mahimong moabag niya pinaagi sa pagpaminaw ug sa paghupay. Mahimo kang mosulti, “Pasensya nga lisud kaayo ang imong adlaw; sultii ko og dugang sa nahitabo” o “Unsay akong mahimo aron mamaayo ang imong adlaw? Tingali makasulti ka, “Akong nakita nganong lisud kaayo ang imong adlaw, apan ako adunay pagsalig sa imong kahibalo ug paagi sa pagtrabaho. Nasayud ko nga imong masulbad ang problema.” Ang mga pamahayag sama niini nagpakita nga kamo adunay simpatiya alang sa kasakit sa inyong kapikas ug naghunahuna kaniya. Pinaagi sa pagila sa emosyon, kahadlok, hunahuna o kabalaka, sa inyong kapikas kamo nakigsulti nga nag-abag ug nagpasabut og pagdayeg, paghigugma, ug pagtahud.⁵

Pagbansay sa Art sa Pagpaminaw

Ang labing importante nga kahanas sa pagpakig-istorya mao ang epektibong pagpaminaw. Usa sa labing pagpakita og kamabination sa kaminyoon mao ang pag-focus gyud sa inyong kapikas ug maminaw kaniya—maminaw og maayo—dili igsapayan kon unsay gusto natong isulti. Ang buot nga madunggan nagpasabut nga gihigugma; gani, ang pagpaminaw usa sa labing taas nga porma sa pagtahud ug pag-abag. Pinaagi sa pagpaminaw, kita nag-ingon ngadto sa atong kapikas, “Ikaw importante kanako, gihigugma ko ikaw, ug ang imong gustong isulti importante.”

Sa kaminyoon ang tumong sa pagpaminaw dili aron makabaton og impormasyon apan aron sa pagpasabut. Aron tinuoray nga makasabut sa inyong kapikas lantawa ang isyu sa paagi nga gilantaw kini sa inyong kapikas. Si Elder Russell M. Nelson

sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo nga ang mga bana ug mga asawa kinahanglang “magkat-on sa pagpaminaw, ug maminaw aron makat-on sa usag usa.”⁶ Ang epektibong pagpaminaw nagtabang kanato nga ibaliwala ang atong gusto ug garbo ug makakonektar og maayo sa atong kapikas.

Si Elder Joe J. Christensen, kanhi anaa sa Seventy, mitambag: “Paggahin og panahon sa pagpaminaw sa inyong kapikas; gani i-eskedyul kini kanunay. Pagpaminaw sa usag usa ug timbang-timbanga kon kumusta kamo isip kapikas.”⁷ Ang paggahin og panahon sa pag-istorya nga walay makabalda makatabang sa pagsulbad sa mga problema. Siguroa nga mahimong positibo, magmentinar og Kristohanon nga kinaiya, ug ayaw baldaha ang inyong kapikas kon siya nagsulti kaninyo.

Mga Pagpasabut sa Linihokan

Laing aspeto sa komunikasyon nga usahay mataligam-an mao ang dili berbal nga komunikasyon. Unsa ang inyong isulti ug sa unsang paagi kini ninyo isulti importante, ug mao usab ang kahulugan sa inyong linihokan [body language]. Tan-awon ba ninyo sa iyang mga mata ang inyong kapikas kon siya makig-istorya kaninyo?

Iliraw ba ninyo ang inyong mga mata kon siya mosulti kaninyo nga siya naglisud sa trabaho? Ang ekspresyon sa inyong nawong nagpakita ba og interes ug pagkamatinud-anon, o kini nagpakita ba og kapuol ug pagkairita? Ipahayag ba ninyo ang inyong gugma uban sa pisikal nga pagbati? Usahay ang gakus o pahiyom nagpahayag sa inyong gugma labaw pa sa mga pulong. Dili igsapayan ang matang sa panag-istoryahanay—kon kini ba kabahin sa pinakabag-ong mga artikulo sa mantalaan o ambisyon sa inyong kinabuhi—ang positibo nga linihokan nagpasabut og pag-abag ug naglig-on sa inyong relasyon.

Sunda ang Paagi sa Komunikasyon sa Manluluwas

Samtang kamo naghimo og makahuluganong panag-istoryahanay uban sa inyong kapikas, giyahi ang inyong mga lihok ug pulong pinaagi sa pagsunod sa ehemplo ni Jesukristo. Ang iyang pakig-istorya sa uban nagpakita og gugma, pag-amuma, ug kabalaka. Siya kalma nga mosulti ug lunsay ang paghigugma. Siya mipakita og kalooy ug mipasaylo. Siya naminaw pag-ayo ug nagpakita og gugmang putli. Sa samang paagi, kon gusto nato ang atong mga relasyon molambo, kita kinahanglan magkat-on sa pagsulti sa positibo

nga paagi nga makapalig-on ug ikaayo niadtong naglibut kanato.

Kon ako makighimamat sa mga magtiayon, kanunay nako silang hangyoon sa pag-analisar sa ilang paagi sa panag-istoryahanay ug sa pagpalambo niini. Samtang ilang gamiton ang mga baruganan sa makahuluganong panag-istoryahanay sa ilang relasyon, akong nakita ang mga kasabanan padulong sa mas maayong kaminyoon. Ang pagsabut sa inyong kapikas, pagmugna og palibut nga nag-ugmad og bukas nga komunikasyon ug ekspresyon ug nagpakita og paghambin ug pagdayeg mao ang mga yawe sa mas lig-on nga relasyon ug mas malipayong kaminyoon. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa Douglas E. Brinley ug Mark D. Ogletree, *First Comes Love* (2002), 123–26.
2. Marvin J. Ashton, “Family Communications,” *Ensign*, Mayo 1976, 52.
3. Tan-awa sa “Ang Pamilya: Usa ka Pamahayag ngadto sa Kalibutan,” *Liahona*, Nob. 2010, 129.
4. Sandra Blakeslee ug Judith S. Wallerstein, *The Good Marriage: How and Why Love Lasts* (1995), 240.
5. Douglas E. Brinley, *Strengthening Your Marriage and Family* (1994), 153–54.
6. Russell M. Nelson, “Listen to Learn,” *Ensign*, Mayo 1991, 23.
7. Joe J. Christensen, “Marriage and the Great Plan of Happiness,” *Ensign*, Mayo 1995, 64.
8. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph F. Smith* (1998), 27–28.

PAGPALAMBO SA INYONG RELASYON UBAN SA LANGITNONG AMAHAN

Samtang inyong ilakip kining mga baruganan sa komunikasyon sa inyong kaminyoon, mahimo usab ninyong gamiton kini sa inyong relasyon uban sa Langitnong Amahan. Daghang tawo makigsulti sa Dios sa mabaw nga ang-ang. Kon kamo nag-ampo tungod kay kini buluhaton o naggamit og balik-balik nga mga pulong, mahimong maglisud mo sa pagkonektar uban sa Langitnong Amahan ug Siya mabati nga layo. Ang komunikasyon uban sa Dios lahi kay sa pag-istorya lang ngadto Niya. Si Presidente Joseph F. Smith (1838–1918) mitudlo: “Dili kita kinahanglan nga mangamuyo ngadto kaniya gamit ang daghang mga pulong. Dili kita kinahanglan nga mopaluya kaniya tungod sa atong tag-as nga mga pag-ampo . . . Himoa nga ang pag-ampo maggikan sa kasingkasing, himoa nga dili kini sa mga pulong nga sama sa mga agi sa

mga ligid diha sa dalan nga gisige og gamit, nga wala huna-huna o batia ang paggamit niadto nga mga pulong.”⁸ Inyo bang ipakigbahin sa inyong Langitnong Amahan ang inyong gituohan, mga pagbati, ug mga tiguha sa kinahiladman? Inyo bang gipakigbahin Kaniya ang sekreto nga mga ambisyon nga anaa sa inyong kasingkasing? Kinasingkasing nga mangamuyo ba gyud mo Kaniya? Ug nagbansay ba kamo sa pagpaminaw sa iyang mga tubag?

Ang sinserong mga pulong diha sa mapainubsanong pag-ampo motugot kaninyo sa pagpalambo og mas lawom nga koneksyon uban sa Langitnong Amahan. Ang pagpaminaw ug pagtuman sa iyang tambag makapalambo ug makalig-on sa relasyon. Samtang kamo mopahayag og pasalamat alang sa piho nga mga panalangin, nagsunod sa ebanghelyo, ug mahimong mas mahisama ni Jesukristo, inyong gipakita ang inyong gugma sa Langitnong Amahan.

Ni Elder Robert D. Hales

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

MGA PANALANGIN SA **TEMPLO**

Ang makaluwas nga mga ordinansa sa templo mga kinahanglanon—ug gani mao ang pinaka-focus sa—mahangturong plano sa kalipay.

Ang mga panalangin sa temple endowment ingon ka importante sa matag usa kanato sama sa atong bunyag. Sa ingon niini nga rason kinahanglan nga atong andamon ang atong mga kaugalingon nga kita limpyo aron makasulod sa templo sa Dios. Ang buhat sa templo usa ka oportunidad sa pagpahigayon sa atong personal nga mga endowment ug mga pakigsaad alang sa mga buhi ug usab sa pagpahigayon niining sama nga mga ordinansa alang sa mga patay. Tungod niini nga rason kita gisugo sa mga kasulatan sa pagtukod og mga templo ug sa pag-andam sa atong mga kinabuhi nga takus sa pag-ambit sa sagradong mga ordinansa ug mga pakigsaad sa templo.

Gitudloan kita sa mga kasulatan nga ang personal nga katakus nga gikinahanglan sa Ginoo kanato sa pagsulod sa templo ug sa pagdala sa sagradong mga pakigsaad mao ang usa sa labing mahinungdanon nga mga panalangin nga atong maangkon sa pagkamortal. Dayon, human sa atong pagpakigsaad didto sa templo, ang atong pagkamasulundon sa

pagtuman sa mga pakigsaad sa matag adlaw mao ang usa ka pagpakita sa atong hugot nga pagtuo, gugma, debosyon, ug espirituhanon nga pasalig sa pagtahud sa atong Langitnong Amahan ug sa Iyang Anak, si Jesukristo, ug nag-andam nato sa pagpuyo uban Kanila sa kahangturan. Ang makaluwas nga mga ordinansa sa templo mga kinahanglanon—ug gani mao ang pinaka-focus sa—mahangturong plano sa kalipay.

Ang Balaang Templo

Kinahanglang makabaton kita og pagpamatuod ug pagbati nga may balaan nga pagtahud kon anaa sa balay sa Ginoo. Ang templo sa tinu-oray usa ka lugar diin kamo “anaa sa kalibutan apan dili kalibutanon.” Kon kamo anaa sa kasamok ug adunay importante kaayo nga mga desisyon nga naghasol sa inyong hunahuna ug kalag, mahimo ninyong dad-on kining mga kabalaka ngadto sa templo ug makadawat og espirituhanong giya.

Aron sa pagpreserbar sa pagkabalaan sa templo aron ang templo magpabiling putli ug sa pagdapit sa Espiritu sa pagpanalangin niadtong

kinsa mosulod sa balaan nga templo alang sa ilang mga ordinansa ug mga pakigsaad, kita gitudloan nga walay mahugaw nga butang ang mahimong makasulod sa templo. Ang balaan nga pagtahud diha sa templo importante nga butang sa pagdapit sa Espiritu nga magpabilin sulod niini matag oras sa matag adlaw.

Sa bata pa ako, ang akong amahan midala nako gikan sa Long Island, New York, USA, sa paglakaw sa mga nataran sa Salt Lake Temple, sa siyudad sa Salt Lake, sa paghikap sa templo, ug sa paghisgot sa kaimportante sa templo sa akong kinabuhi. Mao kanang higayona nga ako mihukom nga sa umaabut nga adlaw ako mabalik aron sa pagsulod sa templo ug dawaton ang mga ordinansa.

Ang templo usa ka sagrado nga balay, usa ka balaan nga lugar diin ang importante nga makaluwas nga mga seremonya ug mga ordinansa pagahimoon aron sa pag-andam nato alang sa kahimayaan. Importante nga kita makaangkon og sigurado nga kahibalo nga ang atong pagpangandam sa pagsulod sa balaan nga balay ug ang atong pag-apil niining mga seremonya ug mga pakigsaad mao ang pipila sa labing importanting mga panghitabo nga atong masinati sa atong mortal nga kinabuhi.

Ang mga Panalangin sa Templo sa tibuok Kasaysayan

Sa tibuok kasaysayan, sa matag dispensasyon, ang Ginoo misugo sa iyang mga propeta nga ang mga templo kinahanglang pagatukuron aron ang Iyang mga katawhan makadawat sa mga ordinansa sa templo.

Ang Kirtland Temple mao ang unang templo niining ulahing mga adlaw, ug kini adunay importante nga bahin sa pagpahiuli sa mga yawe sa priesthood. Ang Manluluwas mipakita nga may

himaya ug midawat sa Kirtland Temple isip Iyang balay. Niana nga okasyon si Moises, Elias ug Elijah nagpakita aron sa paghatag ngadto kang Joseph Smith sa mga yawe nga gihuptan sa ilang mga dispensasyon. Si Elijah mipahiuli sa mga yawe sa iyang dispensasyon ingon sa gisaad ni Malaquias aron kita makatagamtam sa mga panalangin sa templo sa atong mga kinabuhi. (Tan-awa sa D&P 110.)

Ang Nauvoo Temple mao ang unang templo sa ulahing adlaw diin ang mga endowment ug mga sealing gipanghimo, diin naghatag og dakong kalig-on ngadto sa mga pioneer samtang sila naglahutay sa mga kalisud sa pagtabok sa kapatagan ngadto sa Zion sa Salt Lake Valley.

Sa dihang gipriso si Joseph Smith sa Carthage, klaro nga ang pagkahuman sa templo importante kaayo kaniya. Siya nasayud kon unsay gikinahanglan sa mga Santos ug aron makabaton

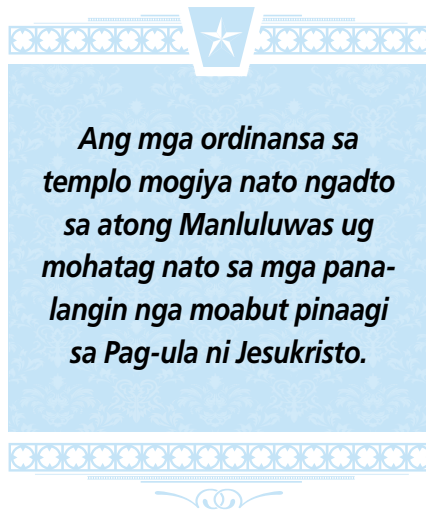
Ang atong pagpangandam sa pagsulod sa balaan nga balay ug sa atong pag-apil niining mga seremonya ug mga pakigsaad mao ang pipila sa labing mahinungdanon nga mga panghitabo nga atong masinati sa atong mortal nga kinabuhi.

sa kalig-on sa paglahutay kon unsay nagpaabut kanila sila kinahanglang matugahan sa gahum—ang gahum sa priesthood.

Ang atong mga katigulangan nga pioneer na-sealed isip mga pamilya didto sa Nauvoo. Ang ilang mga pakigsaad sa Ginoo didto sa Nauvoo Temple mao ang ilang proteksyon panahon sa ilang panaw sa kasadpan, ingon man alang sa matag usa nato karon ug sa tibuk natong kinabuhi. Ang mga ordinansa ug mga pakigsaad sa templo mao ang panalipod nato alang sa atong mga pagsulay ug mga kalisdanan sa atong panahon ug sa unsay atong atubangon sa umaabut. Kini mao ang atong panulundon. Kini mao kinsa kita.

Alang niining unang mga Santos, ang ilang pag-apil sa mga ordinansa sa templo importante sa ilang mga pagpamatuod samtang sila nag-atubang sa kalisdanan, sa masuk-anong mga tawo, nga gipapahawa sa komportable nga mga panimalay sa Nauvoo, ug sa taas ug lisud nga

biyahe sa unahan. Sila natugahan og gahum diha sa balaan nga templo. Ang bana ug asawa na-sealed sa usag usa. Ang mga anak na-sealed ngadto sa ilang mga ginikanan. Daghan kanila ang namatyan og mga miyembro sa pamilya sa ilang pagpadulong, apan sila nasayud nga dili kadto ang katapusan para kanila. Sila na-sealed na sa templo hangtud sa kahangturan.

Ang mga ordinansa sa templo mogiya nato ngadto sa atong Manluluwas ug mohatag nato sa mga panalangin nga moabut pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo.

Ang mga Ordinansa sa Templo—mga Endowment ug Sealing

Ang templo mao ang labing dako nga unibersidad sa pagkat-on nga nahibaloan sa tawo, naghatag nato og kahibalo ug kaalam kabahin sa Paglang sa kalibutan. Ang mga paghugas ug pagdihog nagsulti nato kinsa kita. Ang mga instruksyon sa endowment naghatag og giya kon unsaon nato sa pagpakabuhi dinhi sa pagka-mortal (tan-awa sa D&P 97:13–14).

Ang nag-unang katuyoan sa templo mao ang pagsangkap sa mga ordinansa nga gikinahanglan sa atong kahimayaan sa celestial nga gingharian. Ang mga ordinansa sa templo mogiya nato ngadto sa atong Manluluwas ug mohatag nato sa mga panalangin nga moabut nato pinaagi sa Pag-ula ni Jesukristo. Ang kahulugan sa pulong nga *endowment* mao ang “gasa.” Ang ordinansa naglangkob og sunod-sunod nga mga instruksyon kon unsaon nato sa pagpakabuhi ug sa mga pakigsaad nga atong pagahimoon aron magpuyo nga matarung pinaagi sa pagsunod sa atong Manluluwas.

Laing importanting ordinansa mao nga ma-sealed hangtud sa kahangturan sa celestial nga kaminyoon. Kini nga pagkigsaad sa kaminyoon nagtugot sa mga anak nga ma-sealed ngadto sa ilang mga ginikanan ug ang mga anak nga natawo sa pakigsaad mahimong kabahin sa usa ka mahangturon nga pamilya.

Ang Doktrina ug mga Pakigsaad nagtudlo nato: “Bisan unsa ang imong bugkuson diha sa yuta pagabugkuson didto sa langit; ug bisan unsa ang imong bugkuson diha sa yuta, diha sa akong ngalan ug pinaagi sa akong pulong, miingon ang Ginoo, kini nabugkos sa gihapon didto sa mga langit; ug kang bisan kinsa nga mga sala nga ikaw mopasaylo diha sa yuta pasayloon sa gihapon didto sa mga

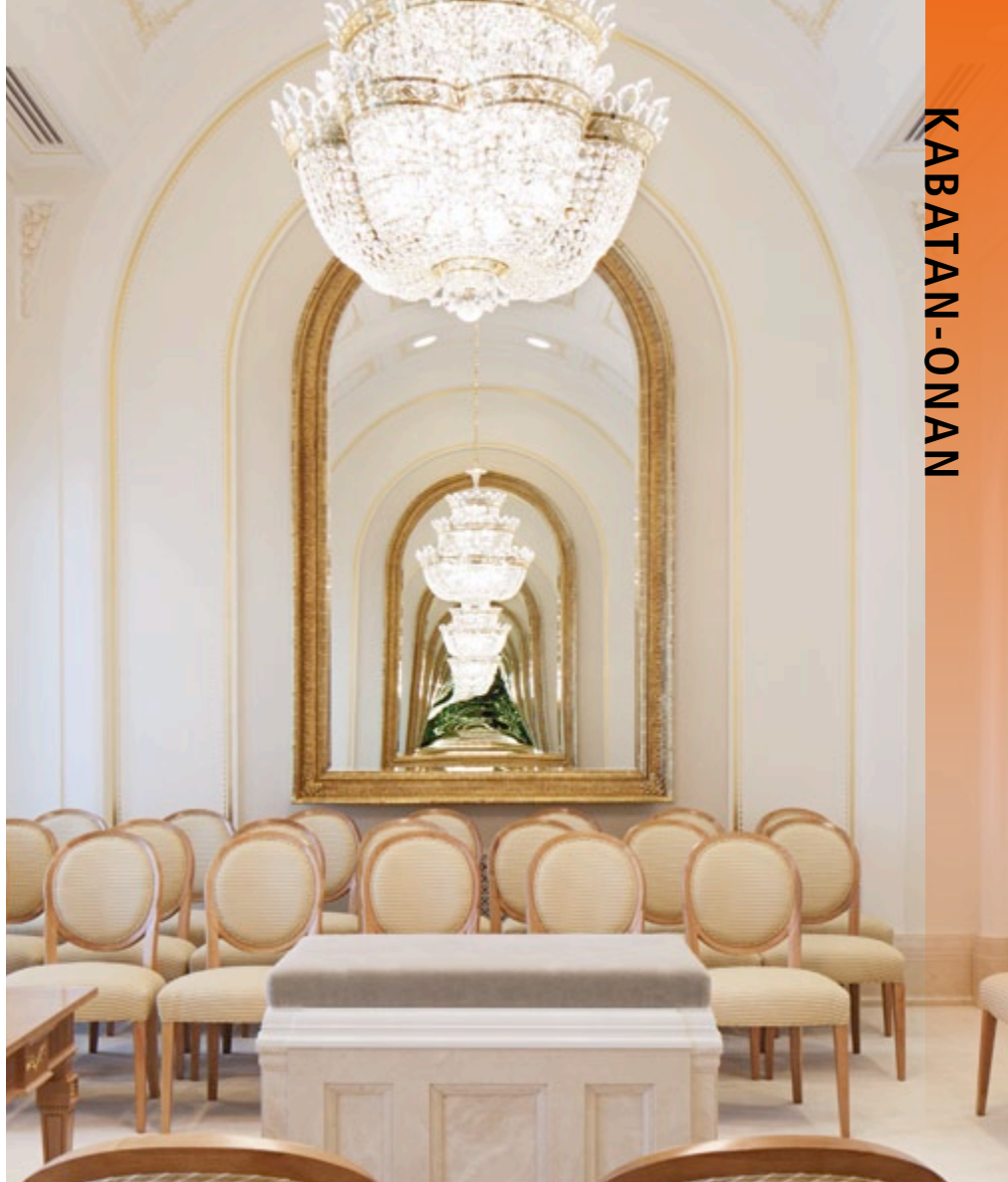

langit; ug kang bisan kinsa nga mga sala nga ikaw dili mopasaylo diha sa yuta dili pasayloon didto sa langit” (D&P 132:46).

Kon ang magtiayon nagluhod sa altar, isip usa ka sealer ako nasayud sa akong tahas isip representante sa Ginoo. Ako nasayud nga kon unsa ang gi-sealed dinhi sa yuta sa literal nga paagi na-sealed didto sa langit—dili na gayud pagabulagon kon kadtong na-sealed magpabilin nga matinud-anon ug molahutay hangtud sa kahangturan.

Ang mga salamin sa nag-atbang nga bongbong sa sealing room sa templo gipahimutang aron makahimo og biswal nga impresyon sa walay kata-pusan nga mga imahe. Magtan-aw sa mga salamin sa usa ka bahin sa kwarto nagrepresentar sa kahangturan sa panahon sa atong pagbiyahe paingon dinhi sa yuta. Sa atong pag-atubang sa laing bahin sa kwarto, nagtan-aw kita sa walay katapusan nga mga imahen nga nagsimbolo sa kahangturan human kita mobiya niining kinabuhia dinhi sa yuta. Ang sealing room mismo nagrepresentar sa atong mortal nga pagsulay dinhi sa yuta. Ang leksyon nga makat-unan niini nga kasinatian sa templo mao nga kita nakahimo sa eksaktong mga pagpili nga moanhi sa yuta ug sa pagsinati sa pagka-mortal ug nga kon sa unsang paagi kita nag-puyo sa atong kinabuhi niining mubo nga panahon motino kon sa unsang paagi kita magpuyo sa kahangturan nga moabut.

Kamo nag-andam sa pag-atubang sa mga pagsulay sa mortal nga kinabuhi. Boluntaryo kitang mianhi niining mortal nga pagsulay gikan sa pre-sensya sa Dios nga Amahan uban sa kabubut-on, nasayud nga kita makasinatian og “katugbang sa tanan nga mga butang” (2 Nephi 2:11). Ang atong tumong (tan-awa sa 1 Nephi 15:14)

mao ang pagdala sa tibuok taming sa Dios ug pagbuntog sa “nagdilaab nga mga pana sa kaaway” (D&P 3:8) uban sa atong mga espada sa Espiritu ug mga panagang sa hugot nga pagtuo (tan-awa sa D&P 27:15–18), sa paglahutay hangtud sa katapusan, ug aron mahimong takus nga mobarug ug mopuyo diha sa atubangan sa Dios nga Amahan ug sa Iyang Anak, si Jesukristo, hangtud sa kahangturan—aron makab-ot sa unsay gitawag nga kinabuhing dayon.

Ako mohatag kaninyo sa akong pagpamatuod nga ang Dios buhi; nga si Jesus mao ang Kristo; ug nga si Joseph Smith, ang Propeta sa atong dispensasyon, mipahiuli sa mga panalangin sa priesthood nga motugot nato sa pag-ambit sa mga panalangin sa templo. ■

Ang mga ordinansa ug mga pakigsaad sa templo mao ang panalipod nato sa atong mga pagsulay ug mga kalisdanan sa atong panahon ug unsay atong atubangon sa umaabut.

Gikan sa usa ka debosyonal nga pakigpulong, “Temple Blessings,” nga gihatag didto sa Brigham Young University niadtong Nobyembre 15, 2005. Alang sa kompleto nga teksto sa Iningles, bisitaha ang speeches.byu.edu.

“Ang templo layo kaayo nga dili ko makatambong kanunay. Sa unsa nga paagi nga ang templo mahimong mas dakong bahin sa akong kinabuhi karon?”

Kon buhaton ninyo ang inyong labing maayo sa pagtambong kanunay kutob sa mahimo, ang Ginoo malipay sa inyong mga paningkamot. Kon dili kamo makatambong sa templo, adunay daghang mga butang nga inyong mabuhat sa paghimo sa templo nga dakong bahin sa inyong kinabuhi:

- **Pagpakatakus sa Pagsulod sa Templo.** Ang pagsunod sa mga sumbanan nga gikinahanglan sa pagsulod sa balay sa Ginoo nagpasabut nga kita kanunayng andam nga anaa sa Iyang presensya.
- **Pagplano sa pagdawat sa inyong kaugalingong endowment ug magminyo sa templo.** Ang paghimo og tumong nga makadawat niining importante nga mga ordinansa makatabang ninyo nga maka-focus sa templo.
- **Pagsinina og tarung.** Kini makatabang sa pag-andam ninyo sa pagdawat sa inyong kaugalingon nga endowment.
- **Pagtuon sa mga kasulatan nga may kalabutan sa templo** (sama pananglit, Exodo 26–29; Levitico 8; D&P 97; 109; 110; 124:25–42; Moises 2–5). Ang Oktubre 2010 nga *Liahona* naghigot usab mahitungod sa templo.
- **Pagkat-on sa inyong mga katigulangan** (bisitaha ang FamilySearch.org) ug tan-awa nga ang mga ordinansa sa templo gipahigayon alang kanila.
- **Pangutan-a ang uban kon unsa ang kahulugan sa templo ngadto nila** ug ipakigbahin ang inyong pagpamatuod nga ang templo mao gayud ang balay sa Ginoo.
- **Paghimo sa inyong panimalay sama sa templo:** “Pagtukod og usa ka balay, gani usa ka balay sa pag-ampo, usa ka balay sa pagpuasa, usa ka balay sa hugot nga pagtuo, usa ka balay sa pagkat-on, usa ka balay sa himaya, usa ka balay sa kahusay, usa ka balay sa Dios” (D&P 109: 8).

Mahimo kang magmainampoon sa pagpili og usa o duha niini nga mga ideya nga sulayan karong bulana. Makatabang kini ninyo nga mobati sa Espiritu ug makakat-on og dugang mahitungod sa templo.

Pagbaton sa Espiritu sa Templo

Moabut og pito ka oras alang nako sa pag-adto sa Frankfurt Germany Temple, mao nga ang akong pamilya ug ako makaadto lang og ka-duha sa usa ka tuig tagsa ka semana kada higayon. Apan kon ako dunay dugang nga oportunidad nga makaadto, moadto ko tungod kay ako nasayud nga kini mahimong usa ka dako nga panalangin. Bato-nan nako ang espiritu sa templo pinaagi sa pagbasa sa mga kasulatan

matag adlaw. Akong gigamit ang akong rekomend sa templo isip bookmark. Matag higayon nga akong makita ang akong rekomend, ako mangutana sa akong kaugalingon og mga pangutana aron sa pagsiguro nga ako takus sa pagsulod sa templo. Kini nakapalig-on nako ug nakatabang nako nga mobati sa Espiritu. Bisan tuod ang templo layo sa panimalay, sa gihapon ako naningkamot sa pagpuyo ingon og ako makasulod kada adlaw.

Lise G., edad 17, France

Paghunahuna kon sa Unsa nga Paagi ang mga Templo Nakapanalangin sa Inyong Kinabuhi

Kon baliwalaon lang nato ang templo, layo kini sa atong mga kasingkasing. Kinahanglang atong hunahunaon ang mga panalangin nga ikahatag sa templo ug moadto kon kita makahimo. Bisan kon kamo makabisita lang og pipila sa usa ka tuig, mahimo ninyo kining mas makahuluganon pinaagi sa pagdala og mga family name o pagpuasa. Ang Espiritu diha sa balay sa Ginoo espesyal—gusto kamong makahuluganon ang inyong pagbisita.

Benjamin S., edad 18, Utah, USA

Pagpabilin nga Putli ug Takus

Ang templo naghatag og kalipay sa akong kinabuhi karon. Sa akong pag-adto sa templo, ako dugang nga nagkat-on mahitungod sa atong Langitnong Amahan ug ni Jesukristo. Ang akong mga buluhaton sa templo naglig-on ug naghas-has sa akong pagka-espirituhanon. Nakaangkon ako og mas maayo nga pagsabut sa atong katuyoan sa kinabuhi. Ang templo naghatag nako og kaisug sa pag-atubang sa mga pagsulay ug

tintasyon ug naghatag nako og kalig-on sa pagbuntog sa akong mga kahu-yang. Ang templo mao lamang ang dapit diin kita ma-sealed isip mahang-turong mga pamilya, mao nga ako mag-andam sa pagsulod sa templo ug magpabiling putli ug takus.

Mickaella B., edad 16, Philippines

Pag-andam sa Inyong Kaugalingon

Ang pagsulod sa templo kaduha o katulo sa usa ka tuig maayo, kon atong gihimo uban sa sinsero ug putli nga kasingkasing. Atong maawhag ang atong mga lider sa Simbahan sa pag-organisar og mga biyahe ngadto sa templo. Kon kita dili makaadto, paningkamutan nato ang pag-andam sa atong mga kaugalingon aron nga kon ang panahon moabut, kita moadto uban sa hingpit nga kalipay. Busy kita sa atong mga kinabuhi, apan ang mga propeta misaad nga kon kita moadto sa balay sa Ginoo, kita mapanalanginan.

Krista L., edad 16, Paraguay

Pag-display og Litrato sa Templo

Sulayi ang pagpa-frame sa inyong paborito nga mga litrato sa templo uban sa mga pulong “Ako mosulod sa umaabut nga adlaw!” Ibutang kini sa inyong kwarto aron makita ninyo kini matag adlaw. Paghimo og lista sa mga butang nga inyong buhaton ug dili buhaton aron kamo mahimong takus sa pagsulod sa templo. Ibutang ang lista tupad sa litrato.

Christian J., edad 13, Idaho, USA

Pagbasa sa Inyong Journal sa Nangagi nga mga Pagbisita sa Templo

Isulat sa inyong journal ang mahitungod sa inyong panahon sa templo ug dayon basaha kini nga mga pahina kon

moabut na kamo sa inyong balay. Makatabang kini ninyo nga mahinumdom sa inyong mga pagbati. Importante kini ilabi na sa pagrekord sa personal nga pagpadayag. Sa dihang ako misulod sa templo, naningkamot ko sa pagpaminaw pag-ayo sa Espiritu tungod kay Siya kanunay nga andam nga motabang nato nga makat-on. Matag higayon nga ako naminaw, nakakaplag ako og bag-o nga mga kamatuoran mahitungod ni Jesukristo ug sa Langitnong Amahan ingon man usab mahitungod sa buhat sa templo. Kon ako mag-focus sa espirituhanong mga butang samtang didto sa templo, mas ipakabililhon ko kini ug ang templo mahimong labing makahuluganon sa akong kinabuhi.

Ol'ga Z., edad 18, Belarus

Pagbuhat sa Family History

Nagtuo ko nga ang paghimo sa buhat sa family history makahimo nimo nga daw anaa sa templo bisan og wala ka sa templo. Mahimo

ninyong ihatag ang mga pangalan nga inyong nakit-an sa mga tawo sa inyong pamilya o ward aron dad-on ngadto sa templo. Kon kamo mobuhat sa family history ug mohimo sa inyong balay nga usa ka balaan nga dapit, mamahimo kamo nga duol sa templo bisan kamo layo pa niini.

Katelyn B., edad 13, Utah, USA

PAGPAKATAKUS SA TEMPLO

“Hinaut nga kita kanunayng takus sa paghupot og rekomend sa templo.

Hinaut nga kana ang usa sa atong mga tumong sa kinabuhi, sa kanunay makig-sulti sa atong mga lider sa priesthood ug mopahayag sa atong katakus sa pagbaton niining mahikap nga ebidensya nga ang Ginoo nagtugot sa matang sa kinabuhi nga atong gipuy-an ug makakita nato nga takus nga mosulod sa lyang balaan nga balay.

“... Kon kanunay kitang takus sa rekomend ug tinud-anay nga makatubag sa mga pangutana, kita padulong na sa labing mahinungdanon nga gasa nga gihatag sa Ginoo kanato. Hinaut nga ang Ginoo mopanalangin nato nga lig-on nga motinguha nga kanunay mahimong takus sa templo.”

Elder L. Tom Perry sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “My First Temple Recommend, *New Era*, Abr. 2013, 4.

Alang sa dugang kabahin niini nga hilisgutan, tan-awa sa “Mga Panalangin sa Templo” ni Elder Robert D. Hales niini nga isyu sa pahina 52.

UMAABUT NGA PANGUTANA

“Namatay ang akong suod nga higala karong bag-o. Unsay akong buhaton niini nga kasubo?”

Isumiter ang inyong tubag ug, kon ganahan, klaro kaayo nga litrato inig Marso 15, 2014, sa liahona@lds.org, pinaagi sa email ngadto sa liahona@ldschurch.org, o ipadala (tan-awa ang address sa pahina 3).

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitason o sa pagklaro.

Ang mosunod nga impormasyon ug pagtugot kinahanglan gayud nga ilakip sa inyong e-mail o sulat: (1) kompleto nga pangalan, (2) petsa sa pagkatawo, (3) ward o branch, (4) stake o district, (5) ang inyong sulat sa pagtugot, ug, kon kamo ubos sa 18 anyos, ang sulat sa pagtugot sa inyong ginikanan (ang e-mail dawaton) aron sa pagmantala sa inyong tubag ug litrato.

MATINUD-ANON, MAHIGUGMAONG PAGSERBISYO

Ang Kristohanong pagserbisyo nagdapit sa Espiritu Santo ug makahatag og saad sa kalinaw.

Akong nasaksihan ang hingpit nga kalipay sa putli, dili hina-kog nga serbisyo nga gipakita niini nga mga litrato sa usa ka batang lalaki nga ginganlan og Elijah naghatag sa iyang sinina ngadto sa usa ka bag-ong higala nga iyang nahimamat sa usa ka hilit nga balangay sa Africa. Si Elijah nakakita og dinalian nga panginahanglan, ug dayon siya mitabang. Sama sa batan-ong Elijah, kita adunay oportunidad sa pag-alagad sa uban sa daghang mga paagi. Dili kinahanglang ihatag nato ang atong sinina, apan kon kita maminaw sa mga aghat sa Espiritu Santo, kita masayud kinsa ang alagaran ug unsaon sa pagtabang kadtong nanginahanglan.

“Ang pag-alagad sama ra sa pag-sunod sa mga sugo sa Dios”, ug kini nagrepresentar sa atong gugma sa Ginoo.¹ Ang Manluluwas mitudlo, “Kon kamo nahigugma kanako kamo mag-alagad kanako ug maghupot sa akong

tanang nga mga sugo” (D&P 42:29); “higugmaa ang Ginoo nga inyong Dios uban sa inyong tibuok nga kasingkasing, uban sa inyong tibuok nga gahum, hunahuna, ug kusog; ug sa ngalan ni Jesukristo kamo moalagad kaniya” (D&P 59:5). Sa bunyag nakig-saad kita nga kita moalagad sa Dios ug mosunod sa Iyang mga sugo (tan-awa sa Mosiah 18:10). Isip mga sumusunod ni Kristo, kita kanunay nga maning-kamot sa pag-apil sa Iyang buhat, ug kana naglakip sa pag-alagad.

Pag-alagad: Ang Ebanghelyo nga Inubanan sa Lihok

Ang pag-alagad mao ang ebanghelyo ni Jesukristo inubanan sa lihok, ug kini klaro sa usa ka istorya nga akong ganahan mahitungod ni Brigham Young. Sa pagkahibalo nga gatusan sa mga pioneer nga nagkariton nga natanggong sa kapatagan sa kahimtang nga dili maantus, siya mitudlo

uban sa gahum niining yanong wali niadtong Oktubre 1856 nga kinatibuk-ang komperensya: “Ako karon mohatag niini nga mga katawhan sa mga hilisgutan ug mga pulong alang sa mga Elder nga gustong mosulti, . . . mao kini, . . . daghan sa atong mga kaigsoonan anaa sa kapatagan nga may karomata, ug tingali daghan karon nga 700 ka mga milya gikan niining lugara, ug kinahanglang madala sila dinhi, kinahanglang magpadala kita og tabang ngadto kanila. Ang mga pulong mao kini, ‘sa pagdala nila dinhi.’ . . .

“Mao kana ang akong relihiyon; kana mao ang gidiktar sa Espiritu Santo nga ania kanako, nga mao ang pagluwas sa mga tawo. . . .

“Ako motawag sa mga Bishop karong adlaw, dili ako makapaabut hangtud ugma, ni hangtud sa sunod adlaw, sa 60 ka mga team sa maayo nga mga asno ug 12 o 15 ka mga karwahe. Dili ko gusto nga magpadala

Ni Carol F. McConkie

Unang Magtatambag
sa Kinatibuk-ang
Kapanguloan sa
Young Women

og mga baka, gusto ko og himsog nga mga kabayo ug mga asno. Sila anaa niini nga Teritoryo, ug kinahanglan makuha nato sila; usab sa 12 ka tonelada nga harina ug 40 ka maayong mga tigmaneho sa karwahe, gawas niadtong mga tiggiya sa mga hayop. . . .

“Sultihan ko kamo nga ang tanan ninyong pagtuo, tinuohan, ug propesyon sa tinuohan, dili gayud makaluwas og usa ka kalag ninyo sa celestial nga gingharian sa atong Dios, gawas kon mobuhat kamo bisag sa ingon nga mga baruganan sama sa gitudlo nako ninyo karon. Adtoa ug dad-a ngari karon kadtong mga tawo nga anaa sa kapatagan.”²

“*Luwasa ang mga tawo*”—mao kana ang sugo. Kon kita moalagad sa uban, kita apil sa buhat sa kaluwasan. Sama sa gitudlo ni Haring Benjamin, “Kon kamo anaa sa pag-alagad sa inyong mga isigkatawo kamo anaa lamang sa pag-alagad sa inyong Dios” (Mosiah 2:17).

Mga Oportunidad sa Palibut

Dili kita kinahanglan nga motanaw og layo kaayo sa pagpangita og mga oportunidad sa pag-alagad. Ang atong buhi nga propeta, si Presidente Thomas S. Monson mitudlo: “Gilibutan kita niadtong nanginahanglan sa atong pagtagad, atong pagdasig, atong suporta, atong paghupay, atong kabinasyon—mga sakop man sila sa pamilya, mga higala, mga kaila, o mga estranghero. Kita ang mga kamot sa Ginoo dinhi sa yuta, uban sa mando nga moserbisyo ug motabang sa Iyang mga anak. Nagdepende Siya sa matag usa kanato.”³

Ang Atong Amahan sa Langit nagsugo nato sa pagpahigayon sa paghupay sa uban sa espirituhanon ug temporal nga paagi (tan-awa sa Mosiah 4:26). “Ang atong labing importante nga serbisyo nga mahatag ngadto sa uban niining kinabuhia . . . mao ang paggiya nila ngadto ni Kristo pinaagi sa hugot nga pagtuo ug paghinulsol.”⁴ Kita nagpakita og ehemplo sa pagsunod sa mga sumbanan sa ebanghelyo. Kita nagpakigbahin sa mensahe sa ebanghelyo ni Jesukristo. Naghimo kita sa family history ug nagdala og mga family name ngadto sa templo alang sa atong mga katigulangan. Kasagaran, ang gamay ug mabinationg mga buhat sa pag-alagad sama sa usa ka yano nga pahiyom, usa ka mahigalaon nga hello, usa ka mainit nga paggakos, o usa ka mubo nga sulat sa pasalamat mao ra ang gikinahanglan sa pagbayaw sa mga kasingkasing ug pagdasig sa mga kalag. Sa ubang mga okasyon, ang dakong sakripisyo sa panahon ug kusog mahimong gikinahanglan.

Apan sa matag higayon, matinudanon, mahigugmaong, sama kang Kristo nga pag-alagad nagdapit sa pagpakig-uban sa Espiritu Santo ug magdala ngadto sa matag usa nato sa saad sa “kalinaw niini nga kalibutan, ug sa kinabuhi nga dayon diha sa kalibutan nga umaabut (D&P 59: 23). ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Bruce R. McConkie, *Mormon Doctrine*, 2nd ed. (1966), 706.
2. Brigham Young, “Remarks,” *Deseret News*, Okt. 15, 1856, 252.
3. Thomas S. Monson, “Unsa may Akong Nabuhat alang sa Usa ka Tawo Karon?” *Liahona*, Nob. 2009, 86.
4. D. Todd Christofferson, “Katubsanan,” *Liahona*, Mayo 2013, 110.

PAGPAKIGBAHIN SA Home-Return Kits

Ni Olivet Gasang

Ang ulan mibundak samtang ang bugnaw nga hangin mihuros. Akong nakita ang mga kahoy nga nangaibut ug nangalarot ang ilang tanang mga dahon. Ang kur-yente napalong sa ubang mga dapit tungod sa nadaot nga mga linya sa kuryente. Ang talan-awon sa akong atubangan sama na karon sa maku-yaw nga dapit. Ang tanan nangapa-lid. Ang mga tawo gipanggutom ug nangita og kapasilongan.

Ang akong kasingkasing napuno sa tinguha sa pag-alagad. Ang akong pamilya ug ubang mga miyembro sa Simbahan mibiyaha ngadto sa kabus nga mga komunidad diin ang bagyo miguba og liboan ka mga balay ug mipatay og liboan ka mga tawo. Didto

kami aron sa pagpanghatag og mga relief goods ngadto sa mga biktima.

Sa among unang pag-abut, akong nakita ang pagbangutan diha sa mga nawong sa katawhan. Ako naka-ango dayon pagkabulahan namo nga ang among mga panimalay wala mangaguba.

Nag-ulan gihapon sa dihang nag-sugod kami sa pagpanghatag sa mga relief packs sa usa ka lapukon, wala atop nga gym, apan wala kana makabalda kanamo. Ang mga relief packs—mga plastik tray, mga takuri, mga plato, mga kutsara, mga tinidor, mga baso, ug flasks—among gingan-lan og “home-return kits.” Sa dihang ang akong pamilya ug ako nanghatag sa mga relief packs ngadto sa mga tawo, sila mihatag namo og mainiton nga pahiyom ug mga pasalamat.

Ang bililhong pasalamat sa mga tawo nakapabayaw nako, ug akong gibati ang impluwensya sa Espiritu. Makita sa ilang mga pahiyom nga anaa ang paglaum ug nga ang

Langitnong Amahan ug si Jesukristo dili gayud mobiya kanato ug maka-hatag kanunay og kahayag sa atong malisud nga mga adlaw.

Ako nasayud nga kon kita moalagad ug mohigugma sa usag usa, kita maka-angkon og mahangturong mga panala-ngin ug makapanunod sa Kristohanong mga mithi. Ang mga panalangin sa pag-alagad dili dayon moabut, apan kini moabut kon kita magpadayon sa pag-alagad sa uban sa kinasingkasing. Nasayud ko nga “kon kamo anaa sa pag-alagad sa inyong mga isigkatawo kamo anaa lamang sa pag-alagad sa inyong Dios” (Mosiah 2:17). ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Mindanao, Philippines.

USA KA INSTRUMENTO SA MGA KAMOT SA DIOS

“Sa kasagaran ang Langitnong Amahan makatubag sa mga panginahanglan sa uban pinaagi kaninyo. . . . Samtang kamo mohalad sa inyong kaugalingon sa pag-alagad sa uban, . . . kamo makatagam-tam og kalipay nga nagagikan lamang sa pag-alagad. . . . Ang inyong kapasidad molambo, ug kamo mahimong instru-mento sa mga kamot sa Dios sa pagpanalangin sa kinabuhi sa lyang mga anak.”

Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan (booklet, 2001), 32–33.

Ni Elder
L. Tom Perry

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

UNSAON SA PAGSULAT SA INYONG BASA HON SA KINABUHI

Ania ako aron sa pagpangutana ninyo mahitungod sa mahang-turong mga panumduman nga inyong gitipigan sa inyong mga kinabuhi. Gisundan ba kini og komentaryo nga “Maayo unta og nakahimo ko,” o makasulti ba mo nga, “Nalipay ko nga akong nahimo”?

Sa paghinumdom sa kasaysayan, kon kita makapili og usa lamang ka baruganan nga makatampo sa “Nalipay ko nga akong nahimo” nga mga handuman, unsa kaha kini? Kini ang baruganan sa pagkamasulundon.¹

Kitang tanan nagsulat kada adlaw sa atong basahon sa kinabuhi. Usahay atong susihon ang mga sinulat nga atong gihimo. Unsa nga matang sa mga handumanan ang mosulod sa inyong hunahuna samtang kamo mosusi sa mga pahina sa inyong personal nga mga sinulat? Pila ka pahina ang molangkob sa “Maayo unta og nakahimo ko? Aduna bay mga sinulat sa paglangay-langay ug pagkapakyas

sa pagpahimulos sa espesyal nga mga oportunidad? Makaplagaan ba ninyo ang dili mahunahunaon nga pagtagad sa pamilya, mga higala, o gani estranghero? Aduna bay mga pagbasol resulta sa mga buhat nga dili matarung ug pagkamasinupakon?

Maayo gani, ang matag adlaw naghatag og limpyo, puti nga pahina nga makausab sa mga sinulat gikan sa “maayo unta og nakahimo ko” ngadto sa “nalipay ko nga akong nahimo” pinaagi sa proseso sa pag-ila, pagbasol, paghinulsol, ug pag-uli. Ang pagbati sa depresyon sa nangagi nga mga binuhatan o sa nawalang mga oportunidad mapulihan sa handumanan nga puno sa tumang kalipay, kadasig, ug sa hingpit nga kalipay sa pagpuyo.

Samtang inyong susihon ang handumanan nga inyong gibutang sa inyong basahon sa kinabuhi, makita ba ninyo kadtong gisulti sa Ginoo sa pagkamasulundon sa Iyang mga balaod? Aduna bay mga sertipiko sa bunyag, mga ordinasyon sa priesthood sa Aaronic ug Melchizedek Priesthood alang sa batan-ong mga lalaki ug mga sertipiko sa Pahalipay sa Batan-ong Pagkababaye alang sa batan-ong mga babaye, ug, siyempre, sulat sa mabungang pagka-release gikan sa usa ka full-time nga misyon? Aduna bay bag-ong rekomend sa templo, mga resibo sa ikapulo, kaminyoon nga gipahigayon diha sa balaan nga templo, ug pagdawat sa priesthood ug auxiliary nga mga tawag?

Ang akong tambag kaninyo mao ang pagpuno sa inyong handumanan ug sa inyong basahon sa kinabuhi og daghang mga kalihokan sa “nalipay ko nga akong nahimo” kutob

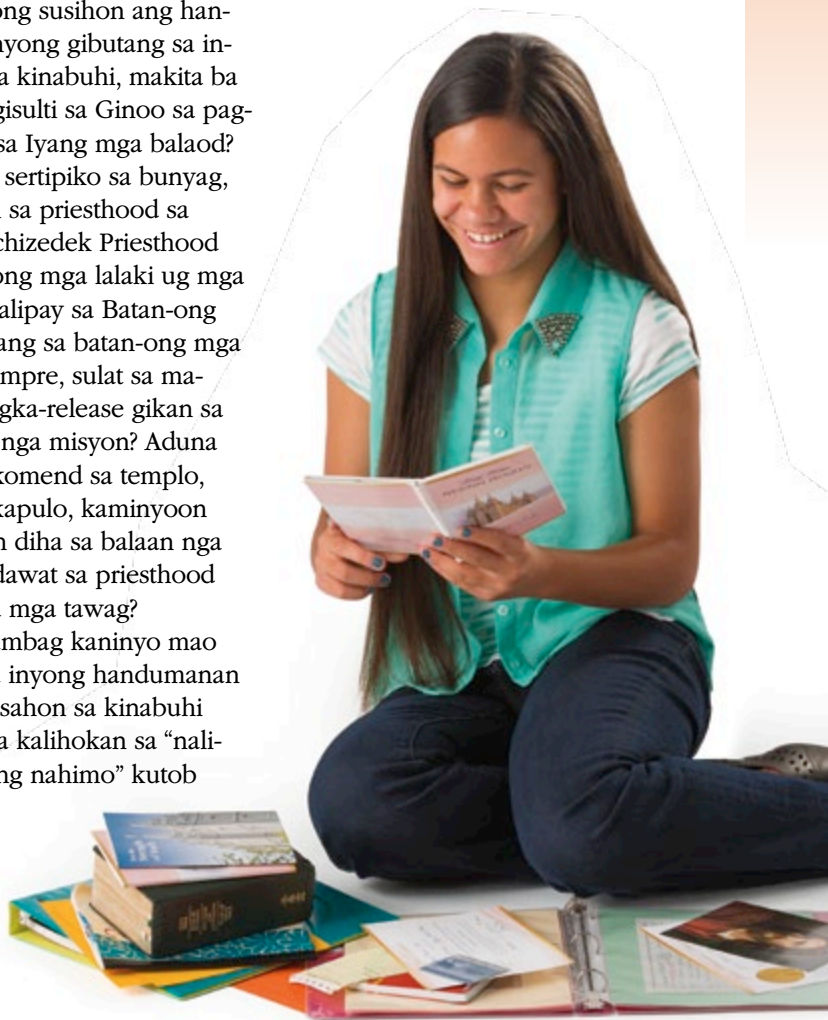
sa mahimo (tan-awa sa Mosiah 2:41).

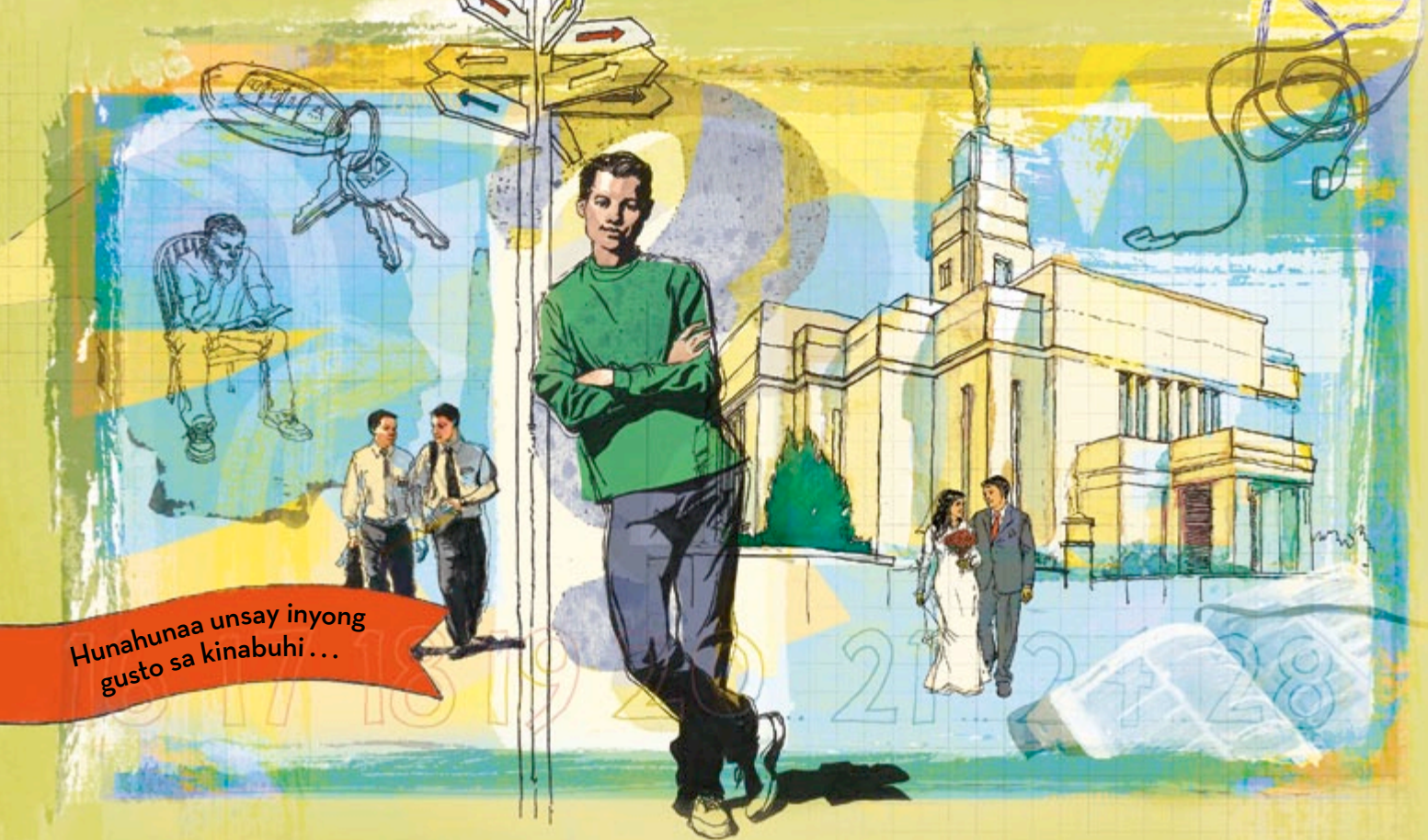
Pagbaton sa pasalig ug disiplina sa pagpangita niadtong positibong mga kasinatian nga mosangpot sa kaling-kawasan ug kinabuhing dayon. Kini mao ang akong saksi nganha kaninyo nga ang Dios buhi. Pinaagi sa pagpahiangay sa atong mga kinabuhi sa Iyang balaod nga kita makakaplag sa tinuod nga kalipay dinhi ug mahang-turon nga mga oportunidad sa kinabuhi nga moabut. ■

Gikan sa usa ka fireside sa Church Educational System nga gihatag niadtong Nobyembre 1, 1992.

MUBO NGA SULAT

1. Tan-awa ang mga asoy ni Alma ang Batan-on (Mosiah 27; Alma 29, 36), Adan ug Eva (Moises 5:4–11), Samuel ug Saulo (1 Samuel 15:9–11, 13–14, 20–24), ug Nephi (1 Nephi 3–5). Tan-awa usab sa D&P 130:20–21.

Hunahunaa unsay inyong gusto sa kinabuhi...

Ngano nga ang Paghimo og mga Pagpili IMPORANTE

Ni Mindy Raye Friedman
Mga Magasin sa Simbahan

Matag adlaw kamo kinahanglang mohimo og mga pagpili. Ang pipila niadtong mga pagpili walay kalabutan sa inyong mahangturong kaluwasan (“Unsa nga kolor sa sinina ang akong sulubon?”), ug pipila niini adunay kalabutan niini (“Mosupak ba ako niini nga sugo?”). Kamo tingali usahay maghunahuna, “Importante ba ang akong mga pagpili?” O kamo tingali maghunahuna, “Kon walay usa nga masayud unsa ang akong buhaton, ang akong mga desisyon makaapekto ba gayud ni bisan kinsa?” Ang tubag

mao ang oo! Ang mga desisyon *importante* gyud.

Nganong Importante Kini

Aron makasabut nganong importante ang inyong mga pagpili, mobalik ta sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta. Sa dihang ang Langitnong Amahan mipresentar sa Iyang plano sa kaluwasan, dili tanan ang miuyon. Si Lucifer misupak sa plano ug “nagtinguha sa paglaglag sa kabubut-on sa tawo” (Moises 4:3). Tungod niini, siya nahimo nga Satanas ug siya ug kad-tong misunod kaniya gisalikway gikan

sa langit ug gikuhaan sa oportunidad sa pag-uswag pinaagi sa pagsinati sa pagka-mortal. Ang kabubut-on importante kaayo sa plano sa Dios nga kadtong kinsa gusto nga moguba niini gisalikway gikan sa langit!

Ang plano sa Langitnong Amahan naghatag nato og oportunidad sa pagpili alang sa atong mga kaugalingon tungod kay kana mao ang bugtong paagi nga kita makakat-on, motubo, ug mahimong mas mahisama Kaniya. Usa sa mga katuyoan sa kinabuhi mao ang pagkat-on sa paggamit sa atong kabubut-on sa maalamon nga paagi.

Apan kita wala hatagi og kabubuton aron makabuhay unsay gusto natong buhaton. Ang *Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan* nagtudlo, “Samtang ania sa yuta, kamo pagasulayan aron makita kon kamo mogamit ba sa inyong kabubuton sa pagpakita sa inyong gugma sa Dios pinaagi sa pagsunod sa Iyang mga sugo.”¹ Ang pagpili sa pagsunod sa mga sugo nagpakita ngadto sa Dios nga kita nahigugma Kaniya ug andam sa pagsunod Kaniya. Ang mga pagpili nga atong pilion—lakip ang atong kinaiya sa paghimo niadto nga mga desisyon—usa ka dako nga bahin sa pagsulay sa pagka-mortal.

Pagpili sa Maayo

Gitudloan kamo og balik-balik nga ang pagpili sa pagsupak sa mga sugo sa Dios dunay mga sangputanan. Apan inyo ba nga gikonsiderar nga pareha ra usab kini alang sa maayong mga pagpili? *Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan* nagtudlo: “Samtang

MGA DESISYON MOTINO SA DESTINASYON

“Ang matag usa kanato dunay responsibilidad sa pagpili. Mangutana mo, ‘Ang mga desisyon importante ba gayud?’ Moingon ko ninyo, ang mga desisyon motino sa destinasyon. Dili kamo makahimo og mahangturong mga desisyon nga walay mahangturong mga sangputanan.”

Presidente Thomas S. Monson,
“Pathways to Perfection,” *Liahona*,
Hulyo 2002, 111–14.

kamo gawasnon sa pagpili sa inyong pagabuhaton, kamo dili gawasnon sa pagpili sa mga sangputanan. Bisan kon alang sa *maayo* o dili *maayo*, ang mga sangputanan mosunod isip natural nga resulta sa pagpili nga inyong gihimo.”²

Busa unsa man ang mga sangputanan sa maayong mga pagpili? Makahimo tingali kamo og taas nga listahan sa mga panalangin nga moabut gikan sa paghimo og matarung nga mga pagpili. Ang maayong dapit sa pagpangita niini nga mga panalangin anaa sa mga kasulatan ug sa inyong booklet sa *Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan*. Sama pananglit: “Kon kamo magsunod sa akong mga sugo ug molahutay hangtud sa katapusan kamo makaangkon og kinabuhi nga dayon” (D&P 14:7); “Pagtuman sa Igpapahulay makapaduol kaninyo ngadto sa Ginoo ug sa inyong pamilya”³; o “Kon kamo masulundon [sa Pulong sa Kaalam], magpabilin kamo nga gawasnon gikan sa makadaut nga pagkaadik ug adunay kontrol sa inyong kinabuhi.”⁴ Kadto nindot kaayo nga mga panalangin, ug adunay daghan pa nga inyong makita.

Ang Ginoo miingon nga kita “kinahanglan nga matinguhaon nga moapil diha sa usa ka maayo nga katuyoan, ug mobuhay og daghan nga mga butang diha sa [atong] kaugalingon nga kabubuton”, ug Siya misaad nga kita mahimong “magpahinabo sa daghan nga pagkamatarung” kon buhaton nato (D&P 58:27). Mao nga kita kinahanglang dili lang maglikay sa dili maayo nga mga butang apan usab aktibong magtinguha sa pagbuhay og maayo nga mga butang.

Usahay mabalaka kita pag-ayo sa tanan nga mga butang nga *dili* angay natong buhaton nga kita makalimot nga ang pagkamasulundon naglakip usab sa pagbuhay sa mga butang *nga* angay natong buhaton. Tingali kamo nakasabut kon sa unsang paagi nga

APIL SA PAG-ISTORYAHANAY

Mga Butang nga Palandungon sa Dominggo

- Unsa man ang tahas sa kabubuton sa plano sa kaluwasan?
- Sa unsang paagi nga ang inyong maayong mga pagpili makaapekto sa inyong kinabuhi ug sa kinabuhi sa uban?
- Sa unsa nga paagi nga ang ginagmayng mga desisyon makatabang ninyo sa pagkabot sa inyong dagko nga mga tumong?

Mga Butang nga Mahimo Ninyong Buhaton

- Paglista og mga tumong nga gusto ninyong kab-uton karon ug sa umaabut.
- Tan-awa ang inyong listahan kon kamo dunay himoon nga pagpili.
- Ipakigbahin ang inyong kasinatian didto sa simbahan, sa panimalay, o online sa youth.lds.org.

ang pagsupak sa mga sugo negati-
bong makaapekto sa inyong kinabuhi,
apan nakasabut ba kamo kon sa un-
sang paagi nga ang pagpili sa pagbu-
hat og maayo positibong makaapekto
inyong kinabuhi ug sa kinabuhi sa
uban?

Pagpuyo sa Tinuyo

Busa unsaon man ninyo pagsiguro
nga kamo naghimo og maayong mga
pagpili? Una, hunahunaa unsay inyong
gusto sa inyong kinabuhi. Gusto ba

PAGHIMO DAAN OG MGA DESIYON

“Sa batan-on pa ako,
akong nakat-unan

nga ubang mga desisyon himoon kausa
lamang. Akong gilista ang mga butang
nga *kanunay* nakong buhaton ug ang
mga butang nga dili *gayud* nako buhaton
sa gamay nga tablet. Kini naglakip sa
mga butang sama sa pagsunod sa Pulong
sa Kaalam, pag-ampo matag adlaw,
pagbayad sa akong ikapulo, ug pagpasa-
lig nga dili gayud makapalta sa simbahan.
Mihimo ako niadto nga mga desisyon
kausa, ug dayon sa panahon sa pagdesi-
syon, ako nasayud gayud unsay buhaton
tungod kay nakahukom na ako sa sayo
pa. Sa dihang ang akong mga higala sa
high school miingon, ‘Usa ka yarok dili
makadaut,’ ako mikatawa ug miingon,
‘Nakahukom na ko sa 12 anyos pa ko sa
dili pagbuhat niana.’ Ang paghimo daan
og mga desisyon makatabang ninyo nga
mahimong magbalantay sa hiyas. Nang-
hinaut ako nga ang matag usa kaninyo
molista sa mga butang nga *kanunay*
ninyong buhaton ug sa mga butang nga
dili *gayud* ninyo buhaton. Dayon sunda
ang inyong listahan.”

Elaine S. Dalton, kanhi kinatibuk-ang presi-
dente sa Young Women, “Mga Magbalantay
sa Hiyas,” *Liahona*, Mayo 2011, 123.

kamo sa kinabuhing dayon? Gusto ba
kamo nga ma-sealed sa templo? Gusto
ba kamo nga moalagad og full-time
nga misyon? Gusto ba kamo nga ma-
kagradwar sa kolehiyo ug makakuha
og maayong trabaho? Kon mao, unsay
inyong buhaton aron makaabut didto?
Sama sa mga tigtukod nga nagkina-
hanglan og blueprint sa paghimo og
usa ka skyscraper, nagkinahanglan
kamo og plano sa pagtukod og usa
ka matarung nga kinabuhi.

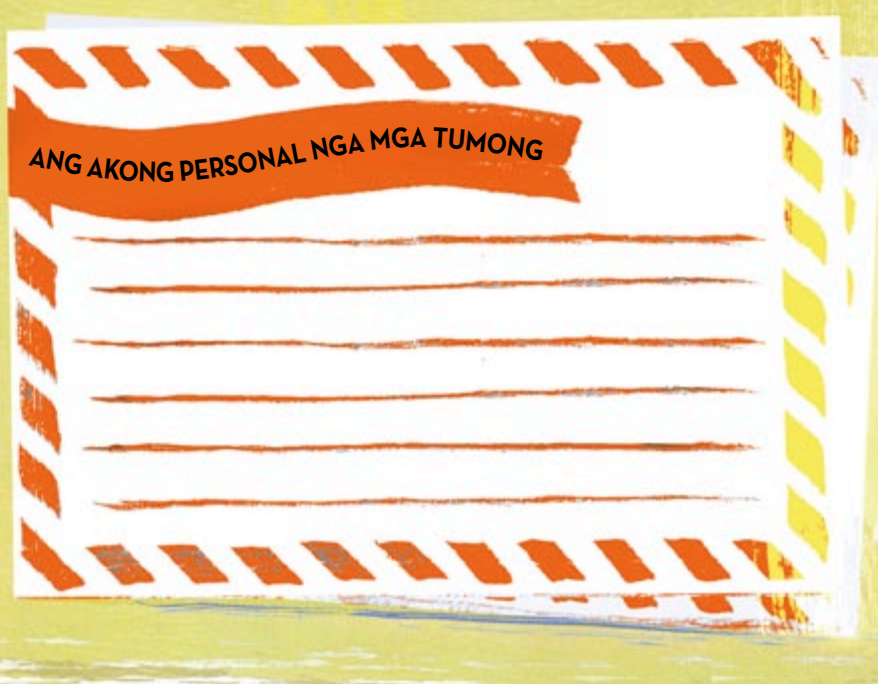
Isulat ang pipila sa inyong mga
tumong ug kon sa unsang paagi nga
makab-ot ninyo kini. Tipigi ang lista
diin inyong makita kini kanunay.
Dayon kon kamo mohimo og pag-
pili, makahunahuna kamo sa inyong
listahan sa pagsiguro nga dili ninyo
ibaylo ang unsay inyong *labing* gusto
alang sa usa ka butang nga gusto
ninyo *karon*. Ang paghimo og mga
tumong usab makapahimo sa inyong
mga pagpili nga giplanohan ug tinuyo
imbis nga walay klaro, pasagad, o
base lang sa sirkumstansya.

Sa unsang paagi kini dunay epekto?
Pananglit usa sa inyong mga tumong
mao ang pag-alagad og full-time

nga misyon. Ug matag buntag kamo
adunay kapilian sa pagbangon alang
sa sayo nga seminary o matulog og
dugang usa ka oras. Hain niadto nga
mga pagpili ang makatabang ninyo
sa pagkab-ot sa inyong tumong? O
tingali kamo dunay tumong sa pag-
basa sa Basahon ni Mormon sa kata-
pusan sa tuig sa tingklase. Dayon, sa
inyong pag-uli gikan sa eskwelahan o
sa dili pa kamo matulog, kamo dunay
kapilian sa pagbasa sa inyong mga
kasulatan o sa pagbuhat og lain nga
mga kalihokan, sama sa pagtan-aw
sa inyong paborito nga mga salida sa
TV. Asa man ang inyong pilion? Ang
ingon niini nga mga pagpili inyong
atubangon matag adlaw. Ang paghi-
numdom kanunay sa inyong mga tu-
mong makatabang ninyo sa paghimo
sa mga desisyon nga mogiya kaninyo
ngadto sa mga butang nga inyong
gusto gayud. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*
(booklet, 2011), 2.
2. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*,
2; emphasis gidugang.
3. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, 31.
4. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan*, 25.

SA PAGPAKIG-DATE ○ DILI PAGPAKIG-DATE

Ni Savannah M. Smithson

Sa akong eskwelahan daghang mga tawo dunay mga boyfriend ug girlfriend. Sa akong unang adlaw sa eskwelahan isip eight grader, nahimamat nako si Paul. Magkasinabutra mi. Si Paul usa ka maayong higala.

Pagkasunod adlaw human sa klase gihangyo niya ako og date. Giingnan nako siya nga dili mahimo, ug siya nangutana kon ngano. Giingnan nako siya nga ako miyembro sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw ug nga dili angayng mag-date hangtud sa edad nga 16. Si Paul nangutana kon ngano, ug ako nakaamgo nga ako wala gayud makahibalo.

Nianang gabhiuna miuli ko ug namalandong sa pangutana ni Paul. Nagsiksik ko sa LDS.org ug mibasa sa akong mga

kasulatan. Akong nakita ang usa ka kinutlo ni Presidente Gordon B. Hinckley (1910–2008): “Ang Ginoo naghimo nato nga madanihon sa usag usa alang sa importante nga katuyoan. Apan kining pagkamadanihon mahimong sama sa bomba gawas kon kini gikontrolar. . . . Tungod niini nga rason nga ang Simbahan nagtambag batok sa sayong pagpakig-date.”¹

Gitan-aw usab nako sa *Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan*. Nag-ingon kini nga ang pagpakig-date “makatabang kini kaninyo sa pagkat-on ug pagpraktis sa sosyal nga mga kahanas, pagpalambo og panaghigalaay, paglingaw-lingaw sa tinarung nga paagi, ug sa katapusan makakita og mahangturing kauban.”²

Sa pagkasunod nga adlaw akong gipakita ni Paul ang booklet sa *Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan*. Ang ubang mga tawo nakakita ni Paul nga nagbasa niini, ug ang akong LDS nga mga higala mitabang nako sa pagtubag sa mga pangutana sa akong kauban sa klase’ Nalipay ko nga nakatubag sa pangutana ni Paul.

Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan nag-ingon nga ang pagpakig-date sa dili pa ang edad nga 16 ug paghimo og seryoso nga relasyon sa atong kabatan-onan mosangput sa imoralidad ug molimit sa gidaghanon sa mga tawo nga atong mahimamat. Ang akong inahan usab nagsulti nako nga kita kinahanglang dili makig-date sa dili pa ang 16 tungod kay kini makabalda sa atong pagtuon ug mga oportunidad nga importante sa kalampusan sa umaabut. Nakakita ko og mga higala nga nagmagul-anon tungod sa emosyonal nga panagbulag sa edad nga 13.

Nalipay ko nga nakahibalo alang sa akong kaugalingon kon nganong kita dili makig-date sa dili pa ang edad nga 16 ug nakahatag og tubag ni Paul nga wala makapasakit sa iyang mga pagbati. Nakabaton ko og maayong higala, ug nanghinaut ko nga mahimo kaming higala sa dugayng panahon. Mapasalamaton ko nga ang Ginoo mihatag nato og mga higala ug mga oportunidad sa pagpakig-date sa tukmang edad aron nga kitang tanan sa umaabut nga adlaw makakita og matinud-anong mahangturing mga kauban. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Nevada, USA.

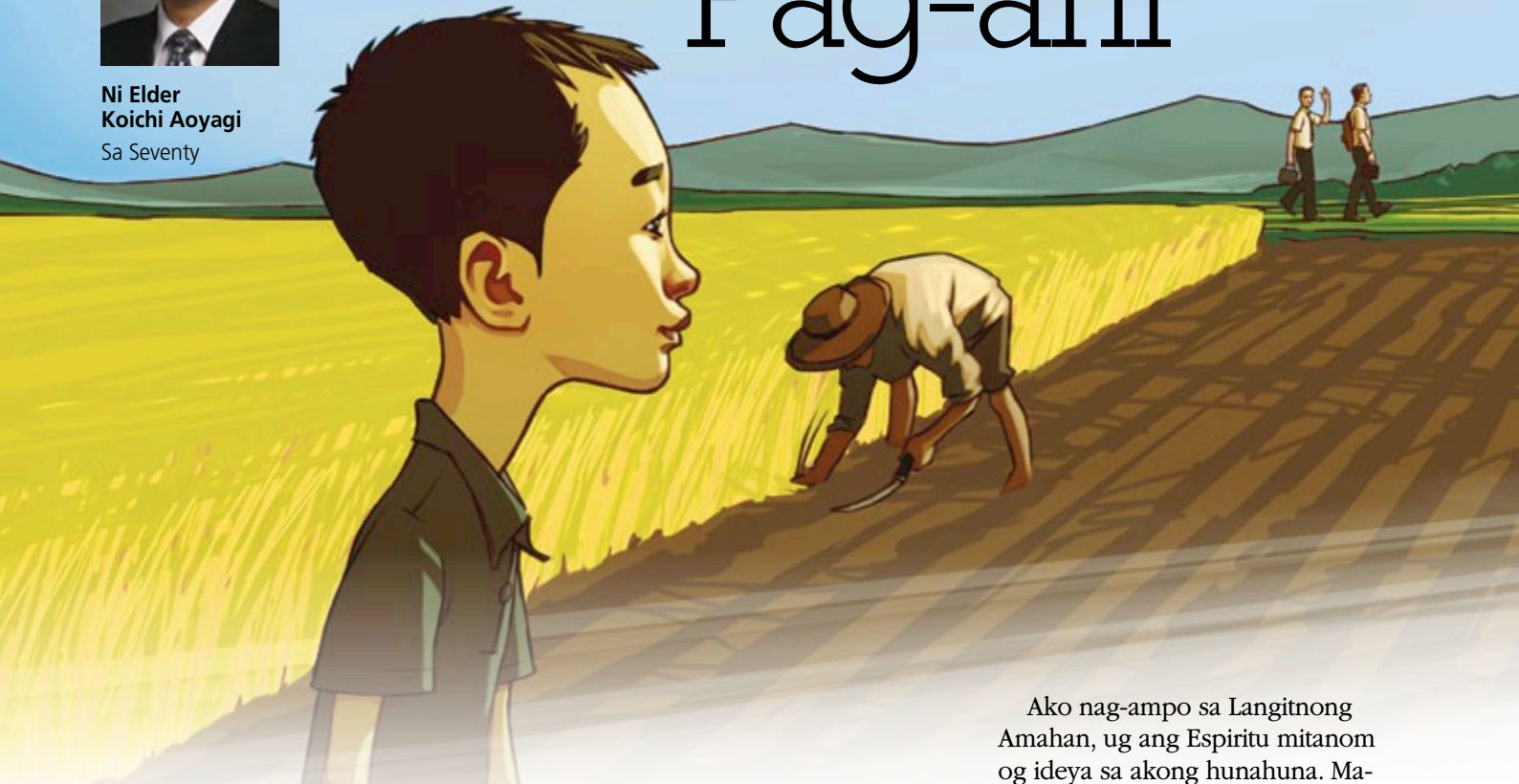
MUBO NGA MGA SULAT

1. “A Prophet’s Counsel and Prayer for Youth,” *Liahona*, Abr. 2001, 38.
2. *Alang sa Kalig-on sa mga Kabatan-onan* (booklet, 2011), 4.

Ni Elder
Koichi Aoyagi
Sa Seventy

Ang Pag-ani

Ang Espiritu Santo . . . mopakita nganha kaninyo sa tanan nga mga butang nga kinahanglan inyong buhaton” (2 Nephi 32:5).

Isip usa ka batang lalaki didto sa Japan, gusto kong makakat-on og Iningles. Apan ang mga leksyon sa Iningles mahal kaayo, ug ako walay igong kwarta aron ibayad niini.

Usa ka adlaw akong nakita ang duha ka batan-ong mga lalaki nga nanghatag og mga flyers alang sa leksyon sa Iningles nga walay bayad. Mga misyonaryo sila sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw. Diha-diha dayon nagpalista ko alang sa ilang mga klase sa Iningles.

Akong gibati ang usa ka butang nga espesyal mahitungod sa mga misyonaryo. Sila mga madasigon ug positibo. Nangutana ko nila mahitungod sa ilang simbahan, ug ang akong kasingkasing natandog. Ako

wala makasabut niini nianang panahona, apan akong gibati ang Espiritu. Sa wala madugay gusto ko nga magpabunyang.

Ang akong mga ginikanan dili gusto nga ako magpabunyang sa usa ka simbahan nga lahi sa ilaha. Apan ang mga misyonaryo miadto sa akong panimalay ug mahigugmaong nakig-istorya sa akong mga ginikanan. Ang Espiritu mitandog sa mga kasingkasing sa akong mga ginikanan, ug sila mitugot kanako nga magpabunyang.

Usa ka Dominggo sa Oktubre, gi-assign ako sa paghatag og importante nga bahin sa usa ka programa sa simbahan. Apan sa Oktubre ang tanan sa akong pamilya kinahanglang motrabaho og maayo sa pag-ani sa humay sa kahumayan sa akong amahan. Kana naglakip sa pagtrabaho sa adlaw nga Igpapahulay.

Ako nag-ampo sa Langitnong Amahan, ug ang Espiritu mitanom og ideya sa akong hunahuna. Maningkamot ko nga mahuman ang pag-ani sa dili pa ang Dominggo. Mobangon ko og sayo ug motrabaho sa kada buntag sa dili pa moeskwela. Dayon kada hapon motrabaho ko human sa klase hangtud mongitngit.

Apan pagka-Sabado sa gabii katunga ra ang nahuman sa pag-ani. Mihigda ko nga naguol nga wala nako makab-ot ang akong mga tumong. Dominggo sa buntag mimata ko og sayo aron moadto sa umahan. Ang akong amahan misulod sa akong kwarto ug, uban sa malumo nga pahiyum, nangutana nganong wala ko mosimba. Ang akong kasingkasing napuno sa kalipay. Makaadto ko sa simbahan ug magbalaan sa adlaw nga Igpapahulay!

Mapasalamaton ko nga nakahibalo nga kon kita maminaw sa tingog sa Ginoo ug mosunod Kaniya, Siya kanunay mopanalangin ug mogiya nato. ■

Ni Presidente
Thomas S. Monson

Ang Langitnong Amahan Nahigugma KANINYO

Ang Langitnong Amahan
nahigugma kaninyo—matag usa
kaninyo. Kana nga gugma dili
gayud mausab.

Anaa kini alang kaninyo kon
kamo naguol o malipayon,
nawad-an sa paglaum o
malaumon.

Dili kini maimpluwensyahan
sa inyong panagway o sa inyong
mga kabtangan.

Dili kini mausab sa inyong
mga talento ug mga abilidad.
Anaa ra kini.

Ang gugma sa Dios anaa alang
kaninyo dili igsapayan kon mobati man
kamo nga angayan o dili sa gugma.
Anaa ra kini kanunay. ■

Labing Maayong Pamilya sa Kahangturan

Ang ubang mga babaye wala mopaapil ni Olivia. Makatabang ba ang usa ka baldi nga pintal?

Ni Olivia Corey

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Dinhi duna koy pamilya. Gipangga ko nila” (“Families Can Be Together Forever,” [Mga Pamilya Mahimong Manag-uban sa Hangtud] Children’s Songbook, 188).

Giduko ni Olivia ang iyang ulo samtang siya naminaw sa mga hunghong sa mga batang babaye nga naglingkod sa iyang luyo sa bus. “Nalipay kaayo ko nga ang imong mama misugot nga ikaw makakanaog sa hununganan sa bus uban nako! Gidala nimo ang mga dulaan?”

“Gidala nako.

Gipadad-an sad ko ni mama og usa ka bag nga popcorn!”

Nagmug-ot si Olivia samtang siya nagbasa.

Wala ba sila masayud nga siya nakadungog? Wala gyud siya makagusto nga naminaw sa iyang duha ka amiga nga nagplano nga wala siya imbitara.

Si Stephanie, Rebecca, ug Olivia manag-amiga na sulod sa dugayng panahon. Mag-uban sila sa una sa paghimo og bisan unsang

Nakahimo kita og lawom ug mahi-

gugmaong mga relasyon sa pamilya pinaagi sa pagdungan og buhat sa yano nga mga butang."

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, "Kabahin sa mga Butang nga Labing Mahinungdanon," *Liahona*, Nob. 2010, 21.

Sa kasagaran si Papa ang mohimonia nga matang sa mga proyekto.

"Oo, miingon si Mama "Gusto kong mapintalan ang luyo nga pultahan sa wa pay panihapon." Ug dayon mibiya siya ug misulod sa balay.

Nagtinan-away og dugay-dugay ang mga batang babaye ug dayon nagngisi. Makalingaw ni. Ilang gitulob ang ilang brush sa hamis, green nga pintal ug mitrabaho. Giganahan si Olivia niini nga trabaho—ingon og dili kini sama sa mga buluhaton sa balay. Gipakita ni Jane kaniya unsaon sa pagpintal. Sa wala madugay ang mga babaye nangatawa ug nag-istoryahay. Nagsugod sa pagkahinumdom si Olivia sa tanang makalingaw nga higayon nga gisaw-an ni Jane ug niya. Nalipay siya nga siya dunay igsoong babaye nga iyang amiga.

Paglabay sa duha ka oras nagkapintal sila sa berde nga pintal ug nagpahiyom. Mainampingong giablihan ni Olivia ang sinaw nga berde nga pultahan ug gipasulod ang iyang ulo. "Ma, human namig pintal sa pultahan," misulti siya. "Dali tan-awa unsa ka nindot kini tan-awon!" ■

butang. Apan sa dihang nagsugod ang bag-ong tuig sa tingklase, si Stephanie ug Rebecca nakahibalo nga pareho ang ilang magtutudlo, samtang si Olivia didto sa laing klase! Nakahinumdom si Olivia sa iyang kaguol samtang ang duha ka batang babaye naghigot sa ilang panagtupad sa paglingkod diha sa klase ug nagdungan sa pagpaniudto. Mao sad ang iyang gibati karon.

Mihunong ang bus atubangan sa balay ni Rebecca. Masulub-ong nagtan-aw si Olivia gikan sa bintana samtang nanganaog ang batang mga babaye sa bus ug midagan ngadto sa atubangan nga nataran.

Sa dihang ang bus sa katapusan miabut sa ilang Olivia, naglisud siya pagpugong sa iyang mga luha. Nagdali siyang misulod sa ilang balay.

Kumusta ang eskwela? Nangutana si Mama.

Nagsugod sa paghilak si Olivia. Bati kaayo! Si Rebecca ug Stephanie dili na gani makig-istorya nako, ug suod man unta mi nga manag-amiga sa kahangturan! Mibakho siya.

"Pasensya kaayo, Olivia. Lisud gyud kon ang panaghigalaay mau-sab," miingon si Mama. Mihunong siya sa makadiyot. Nahinumdom ka sa dihang miadto ta sa templo aron magpa-sealed?" Nangutana siya, nagtudlo sa litrato nga gibitay sa bong-bong. Mitan-aw si Olivia ug nakita ang iyang pamilya nga nagpahiyom atubangan sa templo. Bata pa kaayo siya sa una, apan nakahinumdom gihapon siya nga

uban sa iyang mga ginikanan ug magulang nga igsoong babaye, si Jane, diha sa maanindot nga sealing room.

"Nasayud ka ba nganong naningkamot kita pag-ayo sa pag-adto sa templo?"

"Tungod kay kita gusto nga mahimong pamilya hangtud sa kahangturan?" Mitubag si Olivia.

"Sakto. Bisan og dili ka suod nga amiga ni Rebecca ug Stephanie sa kahangturan, anaa gihapon ang imong pamilya nga imong mga higala sa kahangturan."

"Oo, miingon si Olivia. "Apan dili kini pareha."

"Nasayud ko nga nasakitan ka, miingon si Mama, "apan nalipay ko nga nakauli ka. Duna koy ipatrabaho nimo ug ni Jane."

Wala makatuo si Olivia sa iyang nadungog. Imbis nga tabangan siya nga mahupay, patrabahoon na noon siya ni Mama!

"Pag-ilis didto ug adtoa ko sa luyo nga balkonahe. Sultihing usab si Jane nga moadto."

Misaka sa taas si Olivia, nagpamundak sa iyang mga tiil kay sa kasagaran, ug misul-ob sa igtratrabaho nga sinina.

Sa dihang nakailis na ang batang mga babaye ug migawas, ilang nakita si Mama nga mibalik gikan sa balay-balay. Nagdala siya sa berde nga lata, mga brush sa pintal, ug linukot nga palid sa plastic. Sa pag-abut niya sa balkonahe, iyang gibutang ang plastic ug gitunulan ang mga batang babaye og brush.

"Papintalon mi nimo?" Nagduha-duhang nangutana si Olivia.

Ni Elder
M. Russell Ballard

Sa Korum sa
Napulog Duha
ka mga Apostoles

*Ang mga sakop sa
Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles
gitawag nga mga linain
nga saksi ni Jesukristo.*

Nganong importante kaayo nga moalagad sa uban?

Ang Langitnong Amahan
motubag kanunay sa mga
pag-ampo sa laing tawo pinaagi
nato—pinaagi kaninyo ug
kanako.

Si Jesukristo mitudlo
nga kinahanglan higugmaon
nato ang Dios ug higugmaon
ug atimanon ang atong
mga silingan.

Kon kitang tanan
mohimo og yano, matag
adlaw nga mga buhat sa
pag-alagad, atong mapalambo
ug maamuhan ang kalibutan
uban sa paglaum ug
gugma nga putli.

Pag-ampo sa Langitnong
Amahan matag buntag sa pag-ila
og oportunidad sa pag-alagad.
Dayon sa tibuok adlaw pangita
og tawo nga tabangan.

Gikan sa “Magmatinguhaong Moapil,” *Liahona*, Nob. 2012, 29–31.

ATONG PAHINA

Pag-ampo ni Joseph Smith didto sa Kalasangan, ni Carolina M., edad 7, Brazil

Dunay koy tumong nga moadto sa templo aron ma-sealed ug makabaton og mahang-turong pamilya. Gusto usab ako magmisyon. Sa 1 Nephi 6:5, si Nephi miingon nga siya misulat sa mga butang nga makapahimuot sa Dios ug dili sa kalibutan. Ganahan usab akong mobuhat sa mga butang nga makapahimuot sa Dios ug dili sa kalibutan. Nasayud ko nga ang Dios motabang nato, ug Siya nasayud kon unsay atong gikinahanglan.

Lis D., edad 11, Argentina

Si Jonas Usa ka Propeta, ni Brigham C., edad 5, Mexico

Ang Kahoy sa Kinabuhi, ni Raquel C., edad 7, Bolivia

Ang Arka ni Noe, ni Ivanhoe C., edad 9, Mexico

Ang akong tiyo nag-alagad og full-time nga misyon sa Guatemala, ug gimingaw ko niya og maayo. Apan akong nakat-unan nga siya nag-alagad sa Langitnong Amahan, ug kon ako modako na, gusto kong moalagad og misyon sama kaniya. Mao kana nganong ganahan ko sa kanta sa Primary nga "Unta Tawgon ko Nila sa usa ka Misyon."

Manuel L., edad 5, El Salvador

Ang adlaw nga akong gipaabut miabut ra sa katapusan. Ako ang katapusang gibunyagan sa akong pamilya tungod kay ako ang kinamanghuran. Ang akong amahan mibunyag nako tungod kay siya naghupot sa priesthood; siya usab ang bishop. Karon ako usa ka miyembro sa Simbahan ni Jesukristo.

Jonathan L., edad 8, Ecuador

Privet, drooks!*

Ako si Arina gikan sa Russia

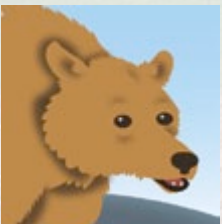
Gikan sa usa ka interbyu
uban ni Amie Jane Leavitt

Gusto ba ninyong ipakigbahin ang inyong pagpamatuod ngadto sa uban? Tingali gipakigbahin ninyo kini sa simbahan. O tingali gipakigbahin ninyo kini sa inyong pamilya, mga higala ug mga magtutudlo pinaagi sa pagkamaayong ehemplo. Kini si Arina gikan sa Kazan, Russia, ug siyete anyos ang iyang panuigon. Gusto siya nga kamo masayud kabahin kaniya ug mahitungod sa daghang mga paagi nga siya nasayud nga ang Simbahan tinuod. ■

* "Hi, mga higala!" sa Russian.

Sa dili pa ko matulog, mobasa ko sa akong mga kasulatan uban sa akong mama. Ang akong paborito nga istorya diha sa 1 Nephi sa dihang si Lehi mibiya sa Jerusalem uban sa iyang pamilya. Ang pagbasa sa mga kasulatan, pag-ampo, ug paghatag sa akong pagpamatuod makatabang nako nga maandam nga magpabunyang.

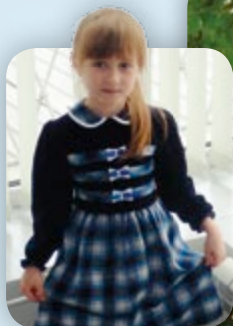

GUSTO KO NGA MAKITA ANG TEMPLO

Dili mominus kausa sa usa ka tuig, ang akong mama ug ako moadto sa Kyiv Ukraine Temple. Mosakay kami og tren aron makaabut didto, ug ang pagbiyahe sa kasagaran

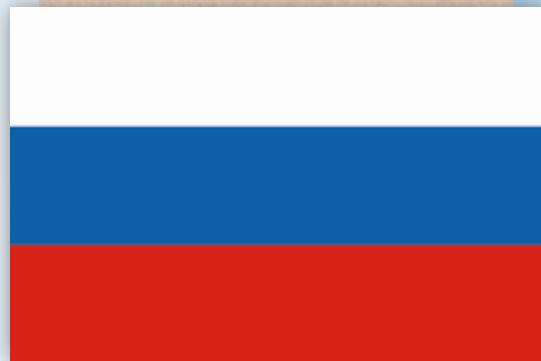
moabut og duha ka adlaw. Ganahan mi nga motan-aw sa daghang mga siyudad ug mga umahan nga among maagian. Ganahan ko nga mobisita sa templo.

Ganahan ko nga mag-drama sa entablado. Nakuha tingali ni nako gikan ni mama, tungod kay siya usa ka propesional nga opera singer. Ganahan ko nga mokanta ug mopatukar og violin.

Duna koy daghang mga kahigayunan sa paghisgut sa ebanghelyo ngadto sa uban. Akong giimbitar ang akong mga higala sa pagtambong sa Primary uban nako. Dili pa lang dugay, gitudloan nako ang akong apohang babaye sa tuhod unsaon sa pagpanalangin sa pagkaon. Karon, dungan mi nga mag-ampo inigpangaon.

Ang bandila sa Russia

ANDAM NA NGA MOADTO!

Ang bag ni Arina gisudlan na sa iyang paborito nga mga butang. Asa niining mga butanga ang inyong gustong isulod sa inyong bag?

Nindot ang akong kinabuhi sa Russia. Kon init sa gawas, ang akong mama ug ako mola-ngoy sa Suba sa Volga ug maglakaw-lakaw sa parke duol sa among balay. Kon bugnaw panahon sa winter, kami ganahan nga mag-ice skate. Ganahan usab kami nga motan-aw sa mga hayop nga mopasundayag sa circus ug motan-aw sa pasundayag sa puppet diha sa doll theater.

IMGA LITRATO SA MAAYONG KABUBUNON SA PAMILYA NI ARINA: BACKGROUND PINAAGI SA ISTOCKPHOTO/THINKSTOCK; PAGHULAGWAY PINAAGI NI VAL CHADWICK BAGLEY

Ang Langitnong Amahan Adunay Plano alang sa Iyang mga Anak

Si Oliver nakapanimaho sa giluto ni Lola nga brownies, ug dihay usa ka pagbati sa balaan nga pagtahud sa balay ni Lola ug Lolo. Si Oliver nagpaabut niining espesyal nga family home evening tibuok adlaw.

“Ang atong leksyon mahitungod sa plano sa kalipay nga gihimo sa Langitnong Amahan alang natong tanan,” miingon si Lolo. “Karong gabii ang kusina magrepresentar sa langit, diin kita nagpuyo uban sa Langitnong Amahan sa wala pa kita moanhi aron mopuyo sa yuta,” siya miingon.

“Didto ba ako, Lolo?” nangutana si Archie. Mitan-aw si Oliver libut sa kwarto nila Lola ug Lolo, ni Mama ug Papa, ug sa iyang mga manghud nga lalaki, Archie ug si Ethan.

“Oo,” miingon si Lolo “Didto kitang tanan. Ug sa dihang ang Langitnong Amahan misulti nato mahitungod sa Iyang plano nga magbuhat og kalibutan ug magpadala og Manluluwas alang nato, kita nalipay kaayo nga misinggit kita sa kalipay.”

Si Archie ug si Ethan mikatawa ug nag-ambak-ambak.

“Kinsa ang unang tawo sa atong pamilya ang mibiya sa langit ug mianhi sa kalibutan?” Nangutana si Lolo.

“Ikaw,” miingon si Oliver.

Si Lolo mibiya sa kusina. Sunod si Lola ang mibiya. Dayon tagsa-tagsa sa matag sakop sa pamilya ni Oliver miapil nila sa kwarto.

“Kini nga kwarto magrepresentar sa kalibutan,” miingon si Lola. “Unsa ang pipila ka mga butang nga mabuhat nato dinhi aron sa pagtabang nato nga makabalik sa Langitnong Amahan?” nangutana siya.

“Magpabunyag,” miingon si Oliver.

“Moadto sa templo,” miingon si Mama.

“Mopili sa matarung,” miingon Archie.

Mitando si Lola ug mipahiyom. Dayon siya miingon nga panahon na nga mibiya sa kalibutan ug mobalik-balik ngadto sa Langitnong Amahan.

“Akoy una, miingon si Lolo.

“Oh, Lolo ayaw pagbiya!” Miingon si Ethan.

“Ayaw kabalaka,” miingon si Lolo. “Ang pagbiya sa kalibutan kabahin sa plano sa Langitnong Amahan sa kalipay. Sa dili madugay magkahiusa ra kita pag-usab.”

Tagsa-tagsa, ang tanan mibalik ngadto sa kusina. “Kitang tanan nahibalik na sa langit!” Miingon si papa samtang si Archie ug Ethan midagan paingon kaniya.

Mibati si Oliver og kalipay sa pagkakita sa iyang pamilya ingon og nalayo siya kanila sa dugayng panahon. Midagan siya aron gakson ang iyang mga igsoong lalaki ug sila si Mama ug Papa. Karon siya nakasabut nganong gitawag kini ni Lolo nga plano sa Langitnong Amahan sa *kalipay*. ■

Kanta ug Kasulatan

- “I Will Follow God’s Plan” (*Children’s Songbook*, 164–65)
- Moises 1:39

Mga Ideya alang sa Panag-istorya sa Pamilya

Mahimong magpuli-puli kamo sa paghingalan sa importanting mga butang nga *nahimo na* sa mga sakop sa inyong pamilya sa pagsunod sa plano sa Langitnong Amahan—sama sa pag-ampo, sa pagpabunyag, pagdawat sa priesthood, pag-adto sa templo, ug pagpili sa matarung. Mahimo ninyong hatagan ang mga sakop sa pamilya og higayon sa pagpahayag sa kalipay nga ilang gibati niadtong espesyal nga mga panahon. Dayon mahimo ninyong hinganlan ang pipila ka importanting mga butang nga *buhaton sa umaabut* sa inyong pamilya ug mopamatuod sa kalipay nga moabut samtang kamo mopadayon sa pagsunod sa talagsaong plano sa Langitnong Amahan.

3 Nephi 17:20
2 Nephi 32:9
Doktrina ug mga Pakigsaad 124:34
2 Nephi 32:5
Doktrina ug mga Pakigsaad 1:32
Doktrina ug mga Pakigsaad 33:11
Doktrina ug mga Pakigsaad 59:9
Juan 5:39
Doktrina ug mga Pakigsaad 110:7, 9

Sundon Ko ang Plano sa Dios

Guntinga ang mga scripture slip ug ikulob kini pagbutang sa lamesa. Pagpuli-puli sa pagkuha sa slip ug pagtan-aw sa kasulatan. Dayon ipapilit kini tapad sa pulong sa ang-ang nga makatabang kanato nga makabalik sa Langitnong Amahan.

PAGBALIK NGADTO SA LANGITNONG AMAHAN

Templo

Priesthood

Sakrament

Espiritu Santo

Bunyag

Paghinulsol

Hugot nga Pagtuo

Mga kasulatan

Pag-ampo

ANG ATONG KINABUHI SA WALA PA ANG PAGKATAWO

Mouban Ko Nimo

Kon ikaw dili
molakaw sama
sa kadaghanan
sa mga tawo, sila
mopalayo nimo.

Apan ako
dili! Dili ko!

Kon ikaw dili makig-istorya sama sa kadaghanang mga tawo, ang ubang mga tawo moistorya ug mokatawa nimo.

Apan ako dili!
Dili ko! Mouban ko
nimo. Makig-istorya
ko nimo. Ingon
ana ang akong
pagpakita og
gugma kanimo.

Si Jesus wala
mipalayo ni bisan
kinsa. Iyang gihatag
ang Iyang gugma
ngadto sa tanan.

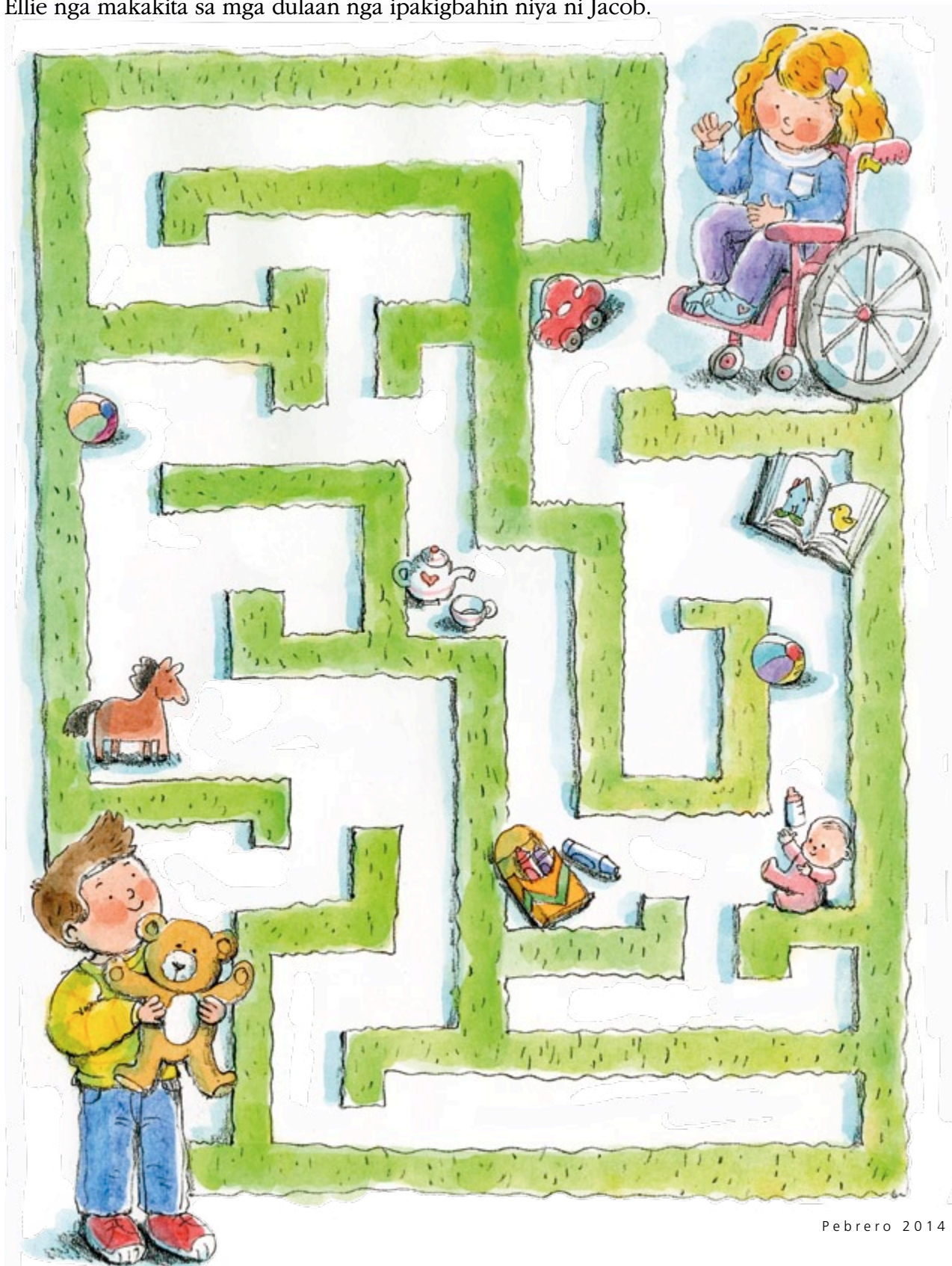

Ako sab!
Buhaton
nako! ■

Tabangi si Ellie nga Makit-an si Jacob

Si Ellie ganahan nga mosunod ni Jesus pinaagi sa paghatag og gugma ngadto sa tanan. Karon gusto siyang makigdula sa iyang amigo nga si Jacob. Tabangi si Ellie nga makakita sa mga dulaan nga ipakigbahin niya ni Jacob.

MGA TIMAILHAN

Ni Jerry Peak

Kasagaran moagi ko sa usa sa lokal nga mga freeway padulong sa trabaho. Kini mao ang pinakadali ug pinakasayon nga agianan aron makaabut didto. Nangingkamot ko nga mobiya og sayo-sayo sa buntag aron makalikay sa huot sa trapiko, sa dihang mohinay na ang dagan ug mahitabo ang mga aksidente.

Usa ka buntag, bisan pa niana, nakagawas ako sa balay ulahi na kay sa naandan ug natanggong sa kahuot sa trapiko. Samtang nagpaingon ko sa freeway, naghunahuna ko sa akong pagtuon sa kasulatan nianang buntaga. Aduna akoy impresyon nga nag-focus ra kaayo ko sa kalibutanong mga butang ug wala kaayo sa espirituhanong mga butang. Samtang nagdrayb ko paingon sa trabaho, naghunahuna ko kon unsaon nako nga mas maminaw sa espirituhanong mga butang sa tibuok adlaw.

Dayon akong nakita ang mensahe sa usa ka dako nga electronic nga karatula ibabaw sa freeway nga nagpasidaan sa mga drayber sa mga aksidente o mga kahimtang sa dalan. Samtang nagkaduol ko, akong nabasa, “Bangga sa unahan sa Mesa Drive—ang tunga nga dalan naalihan.” Dili ko gustong mahasol pinaagi sa pagbiya sa freeway, busa naghunahuna ko kon unsa ka dugay ako magpabilin diha sa freeway sa dili pa ko *kinahanglang* mogawas.

Naghunahuna ko kon kapila nako gibaliwala ang akong espirituhanon nga kasiguroan tungod kay naka-focus ko sa kalibutanong mga butang.

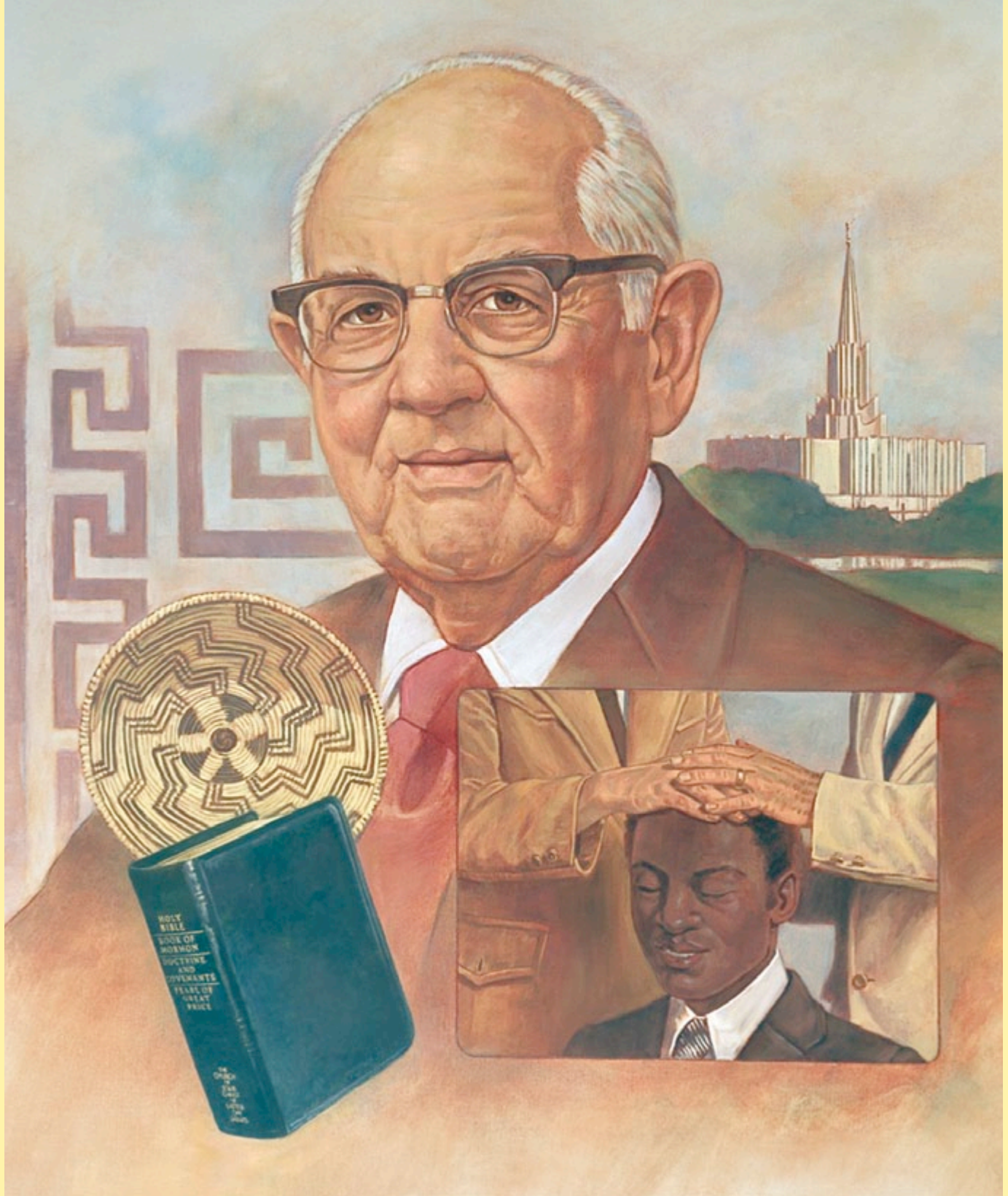
Dayon aduna say laing misantop sa akong hunahuna: kon akong ibaliwala ang karatula, gibutang ba nako ang akong kaugalingon sa sitwasyon nga makuyaw? Gibaliwala ba nako ang pasidaan tungod kay dili ko gusto nga mabalda ang akong iskedyul? Klaro, nga mas hilig kong mobaliwala sa mga pasidaan sa akong pisikal nga kasiguroan; makapila na nako wala panumbalinga ang mga aghat alang sa akong espirituhanong kasiguroan?

Samtang ako namalandong kon unsaon nga mas maminaw sa Espiritu, nakaamgo ko nga ang Langitnong Amahan tingali nagpadala nako og daghang mga mensahe sa tibuok adlaw. Naghunahuna ko kon kapila nako gibaliwala ang Iyang mga mensahe tungod kay ako wala maminaw sa espirituhanong mga aghat. Mipasalig ko nga mas maningkamot.

Gisusi nako ang trapik, mibalhin og lane, ug migawas sa sunod nga exit. Pinaagi sa paggamit sa mga karsada sa siyudad padulong sa trabahoan, nakalikay ko sa tanang peligro ug mga kakuyaw sa pagpabilin sa freeway samtang giasikaso ang aksidente.

Nasayud ko nga ang Ginoo nahigugma nako pag-ayo aron mopadala nako sa Iyang mga mensahe. Kinahanglan lamang nga mahiangay ko sa espiritwal nga mga aghat nga Iyang gipadala nako. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Arizona, USA.

PAGHULAGWAY PINAAGI NI ROBERT T. BARRETT

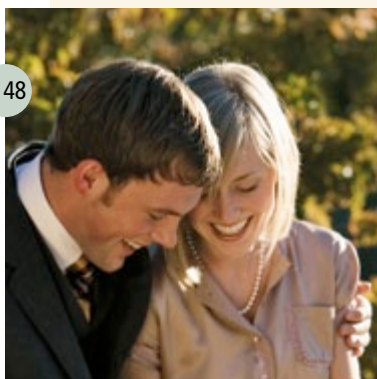
SPENCER W. KIMBALL

Si **Spencer W. Kimball** nahigugma sa mga kaliwat sa mga Lamanite. Ang **basket** ug ang **desinyo sa background** nagrepresentar sa iyang gugma alang sa ilang kultura. Sa nagserbisyo siya isip Presidente sa Simbahan, ang Simbahan miimprinta sa bag-ong mga edisyon sa **mga kasulatan**. Nakadawat usab siya sa pagpadayag nga ang tanang takus nga mga lalaki makahupot sa **priesthood**. Sobra sa baynte ka templo ang gipahinungod o gipahinungod og usab atol sa iyang kapangulohan, lakip sa **Jordan River Utah Temple**.

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

p. 48

MAMULONG, MAMINAW UG **MAGHIGUGMA**

Epektibo ba kamong makig-istorya sa inyong kapikas? Ang pagsabut niining tulo ka mga matang sa pag-istoryahanay makatabang ninyo sa paglig-on sa inyong relasyon.

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

MGA PANALANGIN SA **TEMPLO**

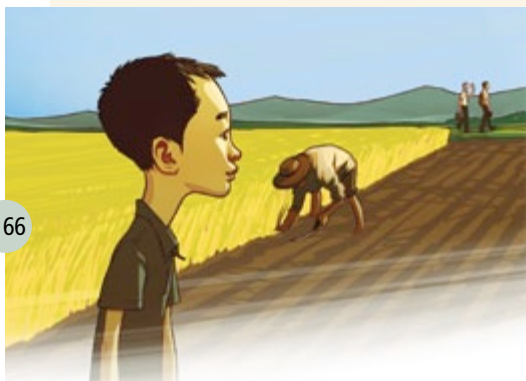

Kon kamo adunay importante kaayo nga mga desisyon nga naghasol sa inyong hunahuna ug kalag, mahimo ninyong dad-on kana nga mga kabalaka ngadto sa templo ug makadawat og espirituhanong giya.

p. 52

PARA SA MGA BATA

p. 66

Ang Pag-ani

Ang Espiritu mitanom og hunahuna sa akong alimpatakan: ako mahimong mosulay sa paghuman sa pag-ani sa dili pa ang Dominggo.